

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

soraner bladet

Medlemsblad for Soransk Samfund
Årgang 97, nr. 5, oktober 2012

Soransk Samfund 150 år

Indhold

Forord	side 3	Ridehustæveren	side 69
<i>Christian Faber-Rod, formand for Soransk Samfunds bestyrelse</i>		<i>Børge Vendelbo Andersen</i>	
Kalender oktober, november, december	side 4	Kunstmuseet i Sorø	side 71
De første 100 år	side 5	<i>Kim Sverre Hansen, Niels Henriksen, Bodil Wille Boisen</i>	
<i>Uddrag fra "Academia Sorana - kloster, akademi, skole" ved Poul Schjærff</i>		Soranere om Sorø 1962-2012	side 72
Bestyrelsesarbejdet	side 28	<i>Per Salling</i>	
<i>Thyge Winther-Jensen, Henning Molin, Kim Sverre Hansen, Niels Henriksen</i>		Soranerbladet	side 77
Optakten til Soranerhuset på Solvej.....	side 36	<i>Morten Nørgaard</i>	
<i>Morten Nørgaard</i>		Soransk Samfunds hjemmeside.....	side 81
Lidt om tilblivelsen af Soranernes Hus	side 39	<i>Bjørn Fabricius</i>	
<i>Henning Molin</i>		Soransk Samfunds arkiv	side 82
Soranernes Hus	side 44	<i>Per Salling</i>	
<i>Asger M. Andreassen</i>		Soranerarkivets netudgave	side 83
Eforjobbet.....	side 46	<i>Henning Molin</i>	
<i>Henning Molin</i>		Det Soranske Kvindenetværk.....	side 87
Soransk Samfunds Boligfond m.v.....	side 48	<i>Bodil Wille Boisen</i>	
<i>Mogens Skovgaard</i>		Frokoster i Soranernes Hus	side 88
Repræsentationsoversigt	side 50	<i>Andreas Christiani</i>	
<i>Kim Øxenholt, Steen Jensen, Karen Jensen, Lars Herborg, Niels Henriksen, Lone van Deurs</i>		Valborgaften - Overskæring	side 89
Formænd	side 52	<i>Niels Henriksen</i>	
<i>Henning Molin</i>		Baron Ludvig Holbergs Minde lever længe .	side 90
Soransk Samfunds årsmøder	side 55	<i>Niels Henriksen</i>	
<i>Arne Krog</i>		Batøkt	side 92
Digitalisering af regnskab/medlemskartotek... s. 59		<i>Mogens Skovgaard</i>	
<i>Arne Krog</i>		Om cricket i de seneste 50 år	side 96
Soransk Samfunds legater	side 61	<i>Flemming Balstrup</i>	
<i>Lars Herborg</i>		Lidt om terrænsport i Sorø	side 98
Unges brug af Soransk Samfund	side 65	<i>Erik K. Lauritzen</i>	
<i>Bjørn Fabricius, Katja Haahkola Christensen</i>		Lokalafdelingerne	side 100
Biografier	side 67	<i>Christian Egemose, Mads Nielsen</i>	
<i>Morten Nørgaard</i>		Samfundets fremtidige udvikling.....	side 103
		<i>Christian Faber-Rod, Henning Molin</i>	
		Personalstof	side 106
		Slutord.....	side 108
		<i>Christian Eifer</i>	

Forsidebillede:

Soranernes Hus på indvielsesdagen 3. december 2000, foto - Rolf Christensen, redigering - Henrik Levinsen

Forord

I dette nummer af Soranerbladet fejrer vi Soransk Samfunds 150-års jubilæum, som er det tredje og sidste i rækken af de "store Sorø-jubilæer", der sidste år startede med klosterkirkens 850 år og skolens 425 år. Som det vil erindres, tiltrak fællesfejringen i september 2011 sig stor opmærksomhed herunder tilstedeværelse i Sorø af Hendes Majestæt Dronningen. Selvom Samfundets 150 år måske synes få sammenlignet med de to andre, så har initiativtagerne bag dette nummer udvist "rettidig soraneromhu" og er ikke vejet tilbage for at benytte anledningen til at fejre vores eksistens og med dette skrift at mindes baggrunden for Samfundets oprettelse tilbage i 1862 og beskrive dets udvikling siden da med hovedvægt selvfølgelig på de senere år med afsluttende anstrøg af tanker om fremtidens udfordringer for Soransk Samfund.

Den omstændighed, at der i vort foreningsglade Danmark skulle gå så mange år mellem skolens og Samfundets oprettelse, kan formentlig bedst forklares i lyset af skolens indpas i Danmarkshistorien og den særlige situation fra enevældens afskaffelse i 1849 og frem til 1864. Behovet for et samfund af tidligere elever vokser således ud af skolens skift til "lærd Skole og Opdragelsesanstalt" i et omkringliggende samfund med en stærkt voksende ytringslyst og demokratibaseret forsamlingsstrang.

Soransk Samfund har således lige fra sin oprettelse dannet rammen for samværet mellem tidligere elever på en ganske særlig skole, hvor opvækst og indlæring har indgået en helt speciel symbiose, hvor hjem og skole ligesom kammerater og venner flød sammen på en ganske særlig måde og fik større betydning end mange af os måske egentlig er klar over. De underskønne naturomgivelser har vel også haft en ikke uvæsentlig indflydelse på stedets tiltrækningskraft livet igennem hos hver enkelt af os.

Der er, som det fremgår af indholdsfortegnelsen, tale om rigtig mange bidragydere til dette skrift, og der er god grund til at sige en stor tak til alle for den tid og indsats, de har ydet. En særlig tak skal dog lyde til den nedsatte redaktionskomité, der i daglig tale har gået under navnet "Søllerød-banden", og som omfatter Soranerbladets redaktør Christian Eifer og de to æresmedlemmer Henning Molin og Arne Krog. Uden jeres engagement var dette jubilæumsnummer af Soranerbladet fortsat forblevet blot en drøm.

Christian Faber-Rod, formand for Soransk Samfunds bestyrelse

Kalender

OKTOBER

Torsdag d. 4.

Kl. 12.00:

Soranerfrokost

Indlæg ved Karl Erik Wienberg (S52): "Pushtunerne" (Talebans primære fødekæde), deres kultur og historie og vores krig med dem.

Lørdag d. 13.

Kl. 17.15:

Soransk Samfunds 150-årsfest

Begynder med koncert i Sorø Klosterkirke.

NOVEMBER

Torsdag d. 1.

Kl. 12.00:

Soranerfrokost

Fredag d. 2.

Deadline for Soranerbladet 2012/6

Søndag d. 18.

Kl. 10.00:

Jysk Afdeling inviterer og betaler indgangsbilletterne ved indgangen til Den Gamle By. Tilmelding til Anders Munk Rediin på anders@rediin.dk *senest den 18. oktober.*

Kl. 17.00:

Herefter - videre til en restaurant i Aarhus midtby, hvor vi spiser en god middag. Soransk Samfund betaler drikkevarer til maden. Middagen er for egen regning.

Torsdag den 29.

Kl. 18.30:

Fynsk julefrokost-buffet

På Restaurant Næsbyhoved Skov på Kanalvej i Odense inkl. velkomstdrink og kaffe avec. Prisen ikke fastlagt endnu, men Fynsafdelingen kan give et tilskud, så ingen bliver ruineret. Tilmelding til Mads Nielsen på taiga@galnet.dk eller telefon 6613 8706 *senest den 21. november.*

DECEMBER

Mandag d. 3.

Kl. 10.45

Baron Holbergs 328-års fødselsdag

Bekræftelse af Holbergs statue på Kgs. Nytorv i København.

Kl. 11.00

Herefter - formiddagskaffe med brød, kuvertpris kr. 55,- på Hotel OPERA, Tordenskjoldsgade. Tilmelding hertil - gerne med ledsager(e) - til Niels Henriksen, tlf. 5783 2867 eller mail: niels@nhenriksen.dk *senest fredag middag den 30. november.*

Lørdag d. 8.

Kl. 12.00

Julefrokost – i Hauerslevsalen

Tilmelding hertil (gerne med ledsager) pr. telefon direkte til Hovmester på 3940 6614 helst mellem kl. 9 og 12. Forhøjet kuvertpris: kr. 150,-. Begrænset deltagerantal, hvorfor hurtig tilmelding tilrådes!

Soranerfrokoster afholdes i Hauerslevsalen, Soranernes Hus, Solvej 1, Frederiksberg

Kuvertpris kr. 100,- alt inkl. Tilmeldinger hertil *kun* på telefonsvarer 5182 4832 og senest to dage før – med oplysning om **navn og afgangstår**. **HUSK det nye telefonnummer!**

Årgangstræf kan indkaldes gennem Soranerbladet.

De første 100 år

Da Soransk Samfund fyldte 100 år, udgav Samfundet bogen "Academia Sorana – kloster, akademi, skole" på Gyldendals forlag. Heri havde Soranerbladets daværende redaktør Poul Schjærff skrevet den beretning om de første 100 års aktiviteter, som med forlagets tilladelse gengives på de følgende sider.

I højere grad end elever fra andre skoler føler soranerne sig knyttet til skolen og til hverandre. Grundene dertil er flere: Stedet med dets rige historie, de mange store mænd, der fra klostertiden og fremefter har præget vor kultur, den ærværdige kirke, den milde natur og ikke mindst selve kostskolelivet.

Allerede fra 1820'erne, da de første akademister dimitteredes, gav denne samfølelse sig udslag: Man slog sig sammen om at hjælpe en kammerat i trang, man drog ned til den gamle skole for at opfriske skoletidens minder. 1858 dannedes i København en soransk klub „Mnemosyne“, der dog kun omfattede nogle årgange studenter (1854-57) og ikke havde karakter af en fælles forening for alle soranere.

Men tanken: at organisere gamle soranere, lå i luften. Ved Ingemanns 70 års fødselsdag den 28. maj 1859 og ved hans jordefærd den 4. marts 1862 valfartede mange kammerater til Sorø, og tanken fik liv. Kammerherre Georg Grüner, Ravnstrup, fremsatte 1859 planen om en almindelig Soranerforening, i 1862 drøftedes sagen yderligere, og man besluttede at handle. I april samme år indbød fem gamle soranere, kontorchef Carl Benzons (1823-1891), redaktør Carl Bille (1828-1898), vandinspektør Vigfus Poulsen (1826-1884), jernbanedirektør Viggo Rothe (1814-1891) og kammerherre T. Rosenørn-Teilmann (1817-1879), til et møde den 14. april hos restauratør Vincent på Kongens Nytorv, og her besluttede man at foretage „en Lyst-tour“ til Sorø i slutningen af juni, at foranstalte „en festlig Sammenkomst“ i København midt i december og sidst, men ikke mindst, at stifte et Soransk Samfund. Man red dog ikke med det samme, selv om man havde sadlet. Den nærmere ordning udsattes til sommerfesten, og indbyderne supplerede sig med etatsråd F. J. Fiedler (1806-1880) og cand. polit. C. Friderichsen

(1840-1905) til „at foretage de videre Skridt“. Soransk Samfunds fødselsdag er altså den 14. april 1862.

„Lysttouren“ til Sorø løb af stabelen den 29. juni; det blev en storslået fest, hvis referat fylder 14 sider i Soransk Tidsskrift. Man morede sig så godt, at man efter forslag af Bille udsatte at diskutere de mere alvorlige temaer (Samfundets konstituering især) til mødet i december. I Billes „Dagbladet“, et af nationalliberalismens hovedorganer, indbød en annonce „Sorannerne“ til en festlig sammenkomst og diner den 13. december på hotel „Phønix“ (et godt varsel for fremtiden. Afb. 51). Omtr. 150 soranere samlede her, de af den foreløbige komité forelagte love vedtoges, og samtidig valgtes den første bestyrelse: C. Benzon, Carl Bille (formand), C. Friderichsen, V. Poulsen og Rosenørn-Teilmann. Men hvad med Samfundets stifter?

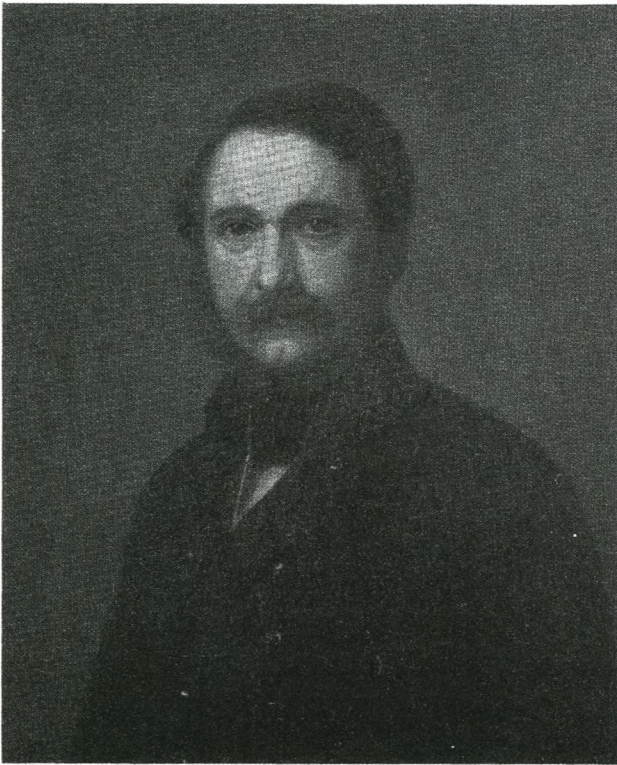
Soransk Fest.

I Overeensstemmelse med den paa Mødet i April Maaned fattede Beslutning indbyde vi herved **Soranerne** til en festlig Sammenkomst og Diner, som vi have berammet til omtrent den 13de December. Adgangen til denne Fest, ved hvilken der tillige vil blive forelagt til Vedtagelse Statutter for et **Soransk Samfund**, staaer aaben for alle dem, der som Akademister, Elever, Lærere eller Embedsmænd ere eller have været knyttede til Sorø Akademi. Anmeldelse fra dem, som ønske at deeltage i Festen, bedes inden den 30te November indsendt til medundertegnede Bille paa »Dagbladets« Kontor, Østergade Nr. 16. Nærmere Bekjendtgjørelse om Stedet og Adgangsprisen, der vil beroe paa Deeltagernes Antal, vil skee i Begyndelsen af December.

Kjøbenhavn, den 15de November 1862.

C. Benzon, Kammerjunker.
C. St. A. Bille, Redakteur.
F. J. Fiedler, Etatsraad.
C. Friderichsen, Cand. polit.
V. Poulsen, Rosenørn-Teilmann, Vandinspektør.
Viggo Rothe, Kammerherre.
 Etatsraad.

51. Annonce i „Dagbladet“ 1862 med indbydelse til „Soransk Fest“ og stiftelse af „Soransk Samfund“.

52. Hofjægermester J. G. R. Grüner. Stifter af „Soransk Samfund“. Maleri af *Aug. Schjøtt*. 1858. (Privateje).

I et i Soraner-Bladet meddelt brev med referat af mødet hedder det: „Som vi rejste os Kl. næsten 9 kom *Georg* med Aftentoget“, og ved punchesoldet meddelte Bille, der af en kammerat betegnedes som Samfundets fosterfader, at man ikke kendte barnets moder, men vel dets fader: „Det er nemlig Hofjægermester *Grüner* til Ravnstrup“, for hvem Bille udbragte en skål (afb. 52). Om *Grüner*, der takkede rørt, kan oplyses, at han levede fra 1817 til 1890, blev student fra Sorø 1836, cand. jur. 1842 og var ejer af Ravnstrup, Lille Svenstrup og Eilstrup, Tersløsegaard (herom senere) og Kærup. I sin tak for Billes skål opfordrede han til at bringe Sorø tilbage til dets gamle glans (∴ arbejde på Akademiets genoprettelse); selv havde han, bemærkede han beskedent, gjort det *lidet*, der stod i hans magt, kammeraterne burde virke det *meget*, de formåede, for Sorø. På dette tømte han løftets bæger.

I Soransk Tidsskrift kan man gøre sig bekendt med de første „Love for

det soranske Samfund“, og disse love eller vedtægter, der gennem årene kun har undergået få og i realiteten ikke meget betydende ændringer, danner den faste grundpille for Samfundets liv og virke. De nyeste vedtægter er vedtaget 1958 og aftrykt i Soraner-Bladet, 43. årg.

Ifølge lovenes § 1 (fra 1862) er Samfundets formål følgende:

„1) at danne et samlings- og sammenknytningspunkt mellem dem, der som elever, skolesøgende disciple, lærere eller embedsmænd er knyttede til Sorø Akademi;

2) at understøtte trængende studerende, der er dimitterede fra Sorø, til fortsættelsen af deres studier;

3) at bevare og vække interessen for Sorø Akademis blomstring, navnlig ved at besørge udgivet historiske og statistiske oplysninger, Sorø Akademi vedkommende.“

Denne formålsparagraf har i de nyeste vedtægter fået følgende formulering: „Samfundets formål er at bevare og udvikle sammenholdet mellem dets medlemmer og at vække og vedligeholde interessen også hos almenheden for de soranske stiftelser.

Dette søges opnået ved:

at fremme udgivelsen af trykte meddelelser vedrørende de soranske stiftelser og Sorø,

at yde trængende kammerater støtte bl. a. gennem rentefri lån eller gaver af de dertil bestemte fonds, og

at afholde sammenkomster, hvortil bestyrelsen kan give ikke-medlemmer adgang.“

Sammenligner man de to formålsparagraffer, ses det, at man er nået til en bredere udformning. I første række betones stadig sammenholdet, som er det bærende, og Samfundets ånd. Man vil vække interesse, ikke alene hos medlemmerne, den snævrere kreds, men „også hos almenheden“, altså også hos udenforstående (med fuld ret, da stedets betydning ikke er lokalbegrænset), og „de trykte meddelelser“ skal ikke ensidigt behandle Sorø Akademi, som det sagdes 1862, men i bred almindelighed de soranske stiftelser (kloster, akademier, skolen) og Sorø (byen og dens historie);

endelig omfatter understøttelsesformålet ikke snævert de studerende, men alle kammerater, der søger en uddannelse, ligesom det selskabelige moment, sammenkomster, betones.

Som det fremgår af 1862-lovenes § 1, kunne elever (☉: alumner), skole-søgende disciple, lærere eller embedsmænd, knyttede til Sorø Akademi, blive medlemmer af Samfundet. Tillige siges der i § 4, at bestyrelsen er bemyndiget til undtagelsesvis at optage også sådanne, som ikke opfylder betingelserne i § 1, nr. 1, når særlige fortjenester eller ejendommelige omstændigheder knytter dem til Sorø Akademi. I vedtægterne af 1958 skelnes der ikke længere mellem elever (i den soranske betydning) og skolesøgende disciple; enhver, der som elev, lærer eller tjenestemand er eller har været knyttet til Sorø Akademi eller dets skole, kan blive medlem; undtagelsesvis kan bestyrelsen optage medlemmer, der ikke opfylder disse betingelser, og efter indstilling fra bestyrelsen kan generalforsamlingen udnævne æresmedlemmer. Der har af og til i Samfundets historie hersket uvished om, hvem der havde kompetence til at udnævne æresmedlemmer, dette er nu tydeligt angivet ved ovennævnte bestemmelse.

Samfundets medlemmer var fra gammel tid livsvarige eller bidragydende. Livsvarigt medlem blev man ved en indbetaling på 50 kr. – én gang for alle – til understøttelsesfondet; nu fordres der overensstemmende med tidernes krav og pengenes faldende værdi 250 kr. I Samfundets love af 1862 fastsattes det årlige „samfundsbidrag“, altså det almindelige kontingent, til 2 rdl., ved lovrevisionen af 1871 overlodes bidragets størrelse til medlemmernes egen bestemmelse (hvilken optimisme!), „dog modtages ikke under 48 sk. årlig“! Fra 1882 og en lang årrække derefter betaltes mindst 2 kr. (velhavere måtte dog gerne betale mere), det underlige ord „samfundsbidrag“ ændredes 1910 til det mere naturlige „medlemsbidrag“; efter vedtagelse af 1961 er dette nu 20 kr. årlig, dog med modification til 10 kr. for 70-årige og juniorene.

Har disse – nødvendige – forhøjelser mon haft indflydelse på medlems-tallet? Næppe! Det hænder, at medlemmer af økonomiske grunde eller af misfornøjelse melder sig ud, men i det store og hele er medlemstallet med enkelte svingninger vokset støt i overensstemmelse med den stigende frekvens til skolen.

De stikprøver, der er foretaget på grundlag af opgivelser i „Soransk Tidsskrift“ og forskellige medlemslister, viser følgende:

1865 :	132 medlemmer	1901 :	627 medlemmer
1875 :	225 -	1912 :	780 -
1882 :	248 -	1928 :	943 -
1888 :	304 -	1947-48	1113 -
1894 :	289 -	1953 :	1209 -
1896 :	386 -	1961 :	1141 -
1899 :	572 -		

I en periode fra 1888 til 1894 har der været en nedgang eller stagnation, men ellers har der været jævn fremgang. Den tilsyneladende nedgang fra 1953 til 1961 skyldes en kritisk revision af medlemslisten.

Da man, som rimeligt er, ikke har ødslet med at udnævne æresmedlemmer, er denne hædersbevisning ikke devalueret og derfor højt agtet.

Gennem tiderne har Samfundet haft følgende æresmedlemmer: Fhv. rektor på Sorø P. H. Tregder (1815-1887), som tak for hans milde, forstående regime; optagelsen fandt sted den 9. december 1882. Ved Samfundets 70 års jubilæum 1932 udnævntes den 16. april tre æresmedlemmer som påskønnelse af deres positive andel i dannelsen af den legatformue, der sætter Samfundet i stand til at støtte nødstedte soranere: Købmand, translatør Th. Hilarius Kalko (1848-1933), i mange år storkøbmand i Sydamerika, men med hjertet i hjemlandet og de soranske minder. L. C. Nielsen har engang udtrykt det således:

Ud drog han i sin Ungdom for at vove,
men Hjertet blev i Danmarks blide Skove;
la Platas Sol for Sorø maatte blegne:
Soraner var og blev han allevegne!

Sammen med Sophus Hauberg stiftede han 1912 Soransk Samfunds jubilæumsfond. Dernæst kontorchef Fritz von Holstein (1851-1933), 1872 medstifter af understøttelsesfonden, forfatter af den første samling studentbiografier (fra 1825-1872) og af de meget fornøjelige og interessante minder „Soranerliv i Tredserne“, 21 artikler i Soraner-Bladet. Den tredje handelsskoleejer og -forstander Valdemar Petersen (1846-1935), stifteren af det nyttige legat for soranske realister (herom senere).

I 1930'erne kom yderligere fem æresmedlemmer til: Den 25. april 1936

kontorchef, cand. jur. H. G. Olrik (1876-1949), i 26 år medlem af Samfundets bestyrelse, gennem mange år dets energiske sekretær, talsmand for op-sætningen af Fraterbrønden, udgiver og kommentator af Soransk Samfunds Sange, 3. samling 1916, fra Soraner-Bladets start 1916 i tyve år bladets redaktør, straks sættende dette organ en høj standard, ikke mindst ved sine hundreder af velunderbyggede artikler, – Den 14. april 1937 kaptajn V. C. Palslev (1861-1941). Han kom 1893 ind i Samfundets bestyrelse; på den tid befandt man sig i en bølgedal; det hændte, at der ved møderne foruden bestyrelsen kun indfandt sig 4-5 andre medlemmer. Palslev virkede utrætteligt for at skaffe nye medlemmer med det resultat, at medlemstallet i de følgende år fordobledes; han forstod at pege på nye opgaver for Samfundet, og han udarbejdede til Soransk Tidsskrift biografier over realister (fra 1854-1885), en videreførelse og afslutning af dav. stud. jur., senere konsul Aug. Jørgensens forarbejder; – ligeledes den 14. april 1937 murmester O. Licht (1880-1956), ivrig indsamler af bidrag til Sorø-Bogen og til Soransk Samfunds værelse på Studentergaarden; tillige gav han et stort tilskud ved opførelsen af Fraterbrønden, opstillede mindesmærket for Hauch, foretog de vanskelige og meget påskønnede restaureringsarbejder ved Scavenius' stiftelse i Sorø og Holbergs Tersløsegaard og skænkede Akademiets bibliotek et sjældent Holbergværk. – Tredje æresmedlem af 14. april 1937 blev redaktør L. Schiøttz-Christensen (1863-1950), først betydelig farmaceut og opfinder, så red. af „Aalborg Stiftstidende“ 1911-1940, der dels skænkede et godt beløb til bevarelsen af Herman Bangs grav (og i det hele over for indsamlinger til soransk formål erklærede: Se, hvad I kan få ind, så betaler jeg resten!), dels var det samlende midtpunkt for gamle soranere i Nordjylland; i hans hjem udfoldedes en legendarisk gæstfrihed, der i høj grad bidrog til at styrke det kammeratlige sammenhold. – Året efter, den 30. april 1938, blev Samfundets hæderkronede formand gennem årene 1925-37, stabslæge, dr. med. Gordon Norrie (1855-1941), det sidste æresmedlem i 1930'erne. Dengang han blev formand, nærmede han sig støvets år og havde bag sig en betydningsfuld embeds- og forfattervirksomhed. Velkonserveret og i besiddelse af stor energi og vitalitet samt kærlighed til alt soransk ledede han gennem 12¹/₂ år Soransk Samfund; han kom til i en vanskelig stund, men under ham trivedes Samfundet på ny. 1940 afsluttede han sin forfattervirksomhed med den lille, fornøjelige bog „Sorø Akademis læger“, en art takke- og æresgave til hans gamle skole. Hans buste i bronze, udført 1940 af sora-

neren Per Linnemann Schmidt, blev 1943 skænket Kunstmuseet i Sorø af kunstneren og en kreds af læger blandt gamle soranere.

Som den første i det næste tiår optoges den 20. oktober 1940 professor Vilh. Andersen (1864-1953); man greb hans optræden som taler ved årets rusfest som en velkommen lejlighed til denne selvfølgelige hædersbevisning. Han havde, som han selv engang indrømmede, i sin tid været et ikke særligt aktivt medlem af Samfundets bestyrelse, men til gengæld er han vel nok en af dem, der dybest har grebet Sorø-ånden og i skrift og tale, inspireret af denne, givet sine landsmænd forståelse af og kærlighed til alt, hvad dansk er. Han har ydet betydende medvirkning til løsning af Tersløsegaardsagen, 1912 talte han fint, fornøjeligt og dybt ved Fraterbrøndens indvielse, han skrev den åndfulde epilog til Sorø-Bogen, „Efterskrift af en Læser“, og gentagne gange var han taler ved festlige lejligheder i Samfundet.

Skolens fhv. rektor, H. Raaschou-Nielsen (1871-1948), blev æresmedlem den 29. april 1946. I hans rektortid 1911-41 blev forholdet mellem skole og Samfund til et varmt venskab, til gensidig glæde for de to parter. Samme dag tildeltes denne hæder bagermester Rogert Møller (1883-1952), sent, men velfortjent. Motiveringen herfor kan udtrykkes med et eneste ord: Soraner-Bladet. I en for bladet kritisk tid overtog han dettes udgivelse, således at han (fra 1. januar 1924) garanterede dets udsendelse inden for den sum, det var Samfundet muligt at afse dertil, og således, at han afholdt de udgifter, der ville medgå herudover, men på den anden side ville Samfundet nyde godt af den fortjeneste, der kunne opnås ved hans – vederlagsfrit ydede – administration. Gennem mange år, til 1946, administrerede han bladet, og gang på gang blev der „med bragende klapsalver“ ved generalforsamlingerne givet decharge for Rogert Møllers regnskaber. Personligt har han ofret af egne midler, når det tiltrængtes; også som medlem af bladudvalget udførte han, usnobbet og skærende gennem vrøvlet, et betydeligt arbejde, ligesom han gav Samfundets arkiv husly (for den symbolske leje af 1 kr. årlig) og økonomisk støtte. Dertil udfoldede han privat en overordentlig gæstfrihed; blandt soranerkammerater var han ret i sit es (Samfundets arkiv har efter hans død fået store og gode lokaler andetsteds; og under den nuværende arkivar, premierløjtnant N. M. Saxtorph, arkivar fra 1. 12. 1959, foretages en sigtning og nyordning af arkivbestanden. – 1960 har direktør C. C. Hoffgaard påbegyndt en række båndoptagelser, hvor gamle soranere fortæller minder og oplevelser fra Sorøtiden).

Sidste æresmedlem, fra 23. april 1949, var direktør A. Ch. Louw (1882-1959), i omtr. en snes år Samfundets trofaste tjener; han har været dets kasserer, dets næstformand, fungerende formand under dommer Knox' sygdom, formand for Phønix-Fonden, formand for stiftelsen „Tersløsegaard“s bestyrelse, formand for De 200 raske gamle Soraneres stipendium, han udarbejdede den store, nyttige indeks over Soraner-Bladets 25 første årgange og forberedte sammen med H. G. Olrik 4. (endnu uudgivne) bind af Soranske Sange. Det er sagt om ham, at han i en hårdkøgt tid var en dickensk figur, lysende af godhed og altruisme.

Efter omtalen af disse oversoranere daler vi atter ned på jorden. Det daglige prosaiske arbejde, ledelsen af Samfundet, varetages af bestyrelsen, hvis medlemmer uegenlyst har stillet deres arbejdskraft til rådighed for Samfundet. Pladsen tillader ikke at opregne den lange række; vi nøjes med at anføre navnene på Samfundets formænd, der, hver for sig særprægede, har tegnet Samfundet i hverdag og fest, indadtil og udadtil.

De 18 formænd er:

Redaktør, senere amtmand, Carl Bille, 13. december 1862, medstifter af Soransk Samfund (afb. 46).

Etatsråd, stiftamtmand T. A. J. Regenburg, 7. januar 1866.

Redaktør Bille, 1. april 1870.

Professor, dr. phil., J. F. Johnstrup, 17. april 1871.

Højesteretsassessor F. Meyer, 16. december 1871.

Overretsassessor, senere justitiarius i højesteret C. C. V. Nyholm, 10. april 1880.

Red. af „Nationaltidende“, senere stiftsskriver i Sjællands Stift, H. R. Hiort-Lorenzen, 9. december 1889.

Direktør (kgl. Porcelænsfabrik) Philip Schou, 13. december 1895.

Kaptajn, senere generalmajor A. Arendrup, 18. februar 1899.

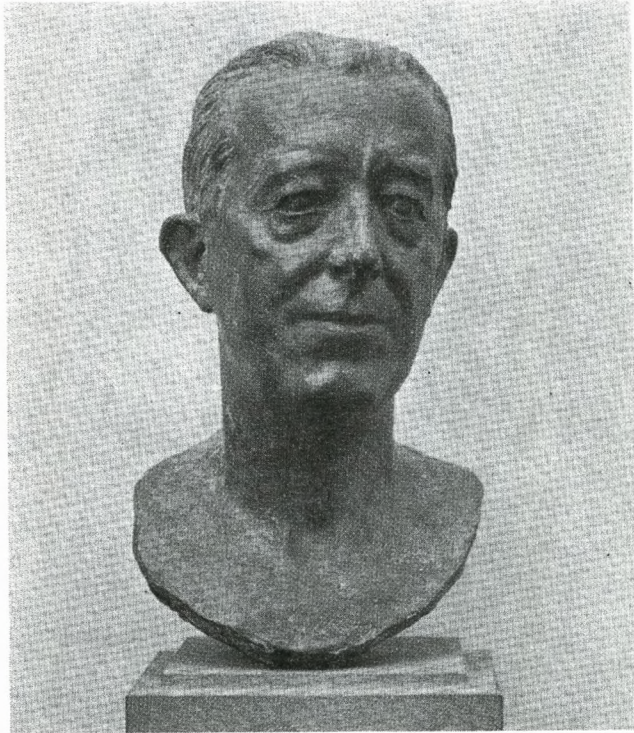
Overretssagfører M. Godskesen, 14. december 1901.

Fabrikdirektør, formand for Arbejdsgiverforeningen, S. C. Hauberg, 12. december 1908.

Professor, dr. phil. Erik Schou, 7. september 1920.

Stabslæge, dr. med. Gordon Norrie, 18. april 1925.

Dommer John Knox, 23. november 1937 (efter hans død 12. 4. 1943 fungerede dir. A. Ch. Louw som formand).

53. Johannes Brøndsted. Soransk Samfunds nuværende formand. Bronzebuste udført 1960 af *Jørgen Gudmundsen-Holmgreen*. (Nationalmuseet).

Statsskovrider, fhv. direktør for statsskovbruget Poul Lorenzen, 24. maj 1944.

Sparekassedirektør H. Krog-Meyer, 27. august 1946.

Generalmajor Carl Jacobsen, 28. april 1949.

Landsdommer N. V. Boeg, 24. april 1953.

Rigsantikvar, professor, dr. phil. Johs. Brøndsted, 21. april 1960 (afb. 53).

De to poler for Samfundets virke er København og Sorø, men trindt om i Danmarks land sidder mange gamle soranere, der vanskeligt kan tilbagelægge de lange veje til disse to steder.

Samfundet har derfor ved knopskydning forgrenet sig i en jysk og en fynsk afdeling.

Den 1. december 1937 indbød en række „jyske“ soranere til et orienterende møde om oprettelsen af en jysk afdeling. Allerede tidligere havde red. L. Schjøttz-Christensen en gang om året samlet jyske kammerater til

festligt samvær i hjemmet i Ålborg. På et møde den 7. februar 1938, hvor også modersamfundet var repræsenteret, forelagdes forslag til vedtægter for jydsk afdeling, og ved Samfundets generalforsamling den 30. april 1938 sanktioneredes forslaget uændret.

Også på Fyn nærrede man ønsker om at skabe kontakt mellem de på øen bosatte kammerater. Den 20. november 1938 samledes i Odense en række ældre og yngre soranere. Soransk Samfunds formand, dommer Knox, gjorde rede for fremgangsmåden ved dannelsen af jydsk afdeling, hvorefter Fyns Stifts afdeling af Soransk Samfund hurtigt blev et fait accompli. Generalforsamlingen den 22. april 1939 godkendte ordningen.

Begge afdelinger har stor værdi som samlingspunkter for kammerater i Jylland og på Fyn, de er repræsenteret i Samfundets bestyrelse, og det økonomiske forhold til Samfundet har efterhånden fået faste former.

I det følgende gives en oversigt over, hvorledes Samfundet har søgt at løse de i formålsparagraffen stillede opgaver.

I lovene af 1862 fremhævedes som et vigtigt mål „at bevare og vække interessen for Sorø Akademis blomstring“. 1862 håbede man nemlig endnu på genoprettelsen af det 1849 nedlagte Akademi, og 1866 formåede man kultusministeriet til at nedsætte en kommission, der skulle undersøge Sorø Akademis stilling og udarbejde forslag angående realisationen af Akademiets formål og bevarelsen af dets indtægter og formue. I denne kommission af 31. marts 1866 – var flertallet soranere; den afgav i august 1867 en udførlig betænkning med visse pædagogiske og økonomiske forslag, men disse afvistes, og planen om en genrejsning af Akademiet måtte skrinlægges (se i øvrigt Brinckers afhandling).

Man har derfor – som før omtalt – givet formålsparagraffen en bredere udformning, idet man i stedet for Akademiet nævner de soranske stiftelser og Sorø, for hvilke Samfundet vil vække og vedligeholde interessen.

Efter vedtægterne af 1958 påhviler det herud fra Samfundet at fremme udgivelsen af „trykte meddelelser“.

Samfundet påbegyndte derfor 1865 udgivelsen af Soransk Tidsskrift; der foreligger indtil 1912 seks bind, hvorefter udgivelsen standsede. Her indeholdes værdifulde Sorana: Bidrag til Samfundets historie, til Akademiets og skolens historie, personallhistorisk stof (studenter- og realistbiografier) samt Conrad Harhoffs breve 1810-15, et minutiøst billede af personer og stemninger i datidens Sorø.

For hyppigere end gennem tidsskriftet at kunne orientere medlemmerne udsendtes fra 1916 Soraner-Bladet. På et bestyrelsesmøde den 22. januar 1916 foreslog bogtrykker Poul Hertz (1870-1939) udgivelsen af et soransk månedsblad. Takket være denne vitale og initiativrige personlighed førtes planen ud i livet, og i april 1916 så det første nummer lyset. Poul Hertz har indlagt sig uvisnelig fortjeneste af Sorø, da der ikke kan herske tvivl om, at Soraner-Bladet er det fornemste bindeled mellem soranere, der lever spredt, ikke alene i dette land, men over den ganske klode.

Når bladet hurtigt fik en position, også uden for soranske kredse, skyldes det dets første redaktør H. G. Olrik. Han var bladets i enhver henseende *første* redaktør; fra begyndelsen stillede han høje krav til kvaliteten, med hovedvægten på historisk og personalhistorisk belysning af alt soransk i videste forstand, hvad han med sin eminente sporsans for stof og en dertil svarende sprogkunst til fulde realiserede. Gennem tyve år (til og med juni 1936), redigerede og skrev han sit blad, altid veloplagt, altid rede til en dyst med modstandere.

Hans afløser, red., cand. polit. V. Sorgenfrey Hansen (1884-1948) var den praktiske bladmand, der ved siden af den egentlige redaktion viste megen forståelse for bladets ydre tilrettelæggelse. I hans tid trådte det historiske stof i baggrunden, trængt af kravet om større aktualitet. Sorgenfrey Hansen førte med stor takt bladet gennem besættelsens vanskelige år, hvor vore „beskyttere“ selv i den uskyldigste notits vejrede en faldgrube.

Bladets redaktør siden 1948, Poul Schjærff, har forsøgt at opnå balance mellem historisk og aktuelt stof; ved udvidelse af rubrikken soranske noter yderligere at styrke kammerat- og fællesskabet; og en del arbejde sættes ind på at gøre formen tiltrækkende og let læselig.

Stor anerkendelse tilkommer bagermester Rogert Møller og direktør Gunnar Knudsen, der som bladets administratorer har haft det af og til vanskelige hverv at befæste bladets økonomi, der bl. a. rettedes op af et ved bidrag fra kammerater stiftet fond, der under 11. januar 1950 fik kongelig konfirmation.

De indtil nu foreliggende 46 årgange er et ikke ubetydeligt kildeskrift til studiet af soransk og i det hele taget dansk historie og personalhistorie; et vidnesbyrd om bladets betydning er, at mange af dets artikler anføres i Dansk biografisk Leksikon og i Carl S. Petersens og Vilh. Andersens store litteraturhistorie.

Med bladet 1916 fulgte et lille skrift Baldurs Saga gennem 50 Aar, en annalistisk fremstilling af skolens gymnasiastklubs historie, udarbejdet af overlærer F. Matthiessen (1855-1931). Dette skrift lod Samfundets sekretær „af egen Magtfuldkommenhed“ følge med bladet, hvad der afstedkom et lille Nachspiel! Protokollen beretter herom: „Det kostede Samfundet c. 500 Kr. og indbragte ham og Overlæreren svære Røfler af de øvrige Bestyrelsesmedlemmer. De to brødefulde Herrer undskyldte sig med netop at have udvist *god* Konduite, gavnet og fornøjet Samfundet og fik en betinget Ab-solution. Dette skete ved et sig som en opulent Middag formende Bestyrelsesmøde, der udelukkede de alvorlige Drøftelser, man ellers havde tænkt at ende Dagen med.“ – Sålunde endte denne puniske krig!

Et fornøjeligt udslag af Samfundets litterære virksomhed er de forskellige samlinger af soranersange: 1872 1. samling ved Soph. Schandorph (1836-1901), 1903 2. samling ved Th. Lind (1882-1920), 1916 3. samling ved H. G. Olrik. Medens den første soraner-sangbog kun lagde ringere vægt på det sanglige, og den anden til gengæld udelukkende medtog, hvad der erfaringsmæssigt egnede sig til sang, optog 3. samling alle viser og sange, skrevne til og for Soransk Samfund (Olriks forord). I denne sidste samling, der er rigt forsynet med oplysende noter, synger store og små poeter fra Ingemann og Hauch til Sorøgymnasiaster. Da det kan volde vanskelighed, ud af dette store opus (366 sider!) ved sammenkomster at finde frem til de mest egnede, udsendte Samfundet 1951 Soraner Sangbogen, et lille hæfte med de mest kendte sange, samlet af et udvalg med Svend Clausen i spidsen.

I manuskript forefindes materiale til en 4. samling, omfattende tiden efter 1917. H. G. Olrik og A. Ch. Louw samlede stoffet, men nåede desværre ikke at udarbejde de meget nødvendige oplysninger.

Den, der ønskede at orientere sig om de tre soranske institutioners (klostret, skolen, akademiet) historie, var henvist til at skaffe sig sin viden enten gennem talrige, rundt om spredte bidrag eller gennem den eneste samlede fremstilling, adjunkt Th. Hansens (1816-1898) godt 100 sider lille bog „Sorø“ 1883. Dette arbejde karakteriseres af H. G. Olrik som „en utilladelig tynd Suppe at hælde paa de kundskabstørstende; den virker nu ved sin bornerte Opfattelse, ved Forfatterens pudsig Filosofering over Tingene og skabagtige Fortællemaade komplet komisk“. Som et kuriosum kan anføres, at Holbergs portræt foran i bogen bærer underskriften *Joh. Ludvig Holberg!*

Arkivar, senere professor William Norvin (1878-1940) fremsatte derfor den tanke, at Samfundets bestyrelse skulle gå ind for at få tilvejebragt en ny, videnskabelig korrekt Sorø-Historie. Dette fandt begejstret tilslutning hos den sorøinteresserede overlærer F. Matthiessen. Man var straks enige om, at opgaven ikke kunne løses af en enkelt mand, og at medarbejderne *skulle* være soranere, så værket også kunne stå som et vidnesbyrd om kærligheden til den gamle skole. Til alt held fandtes der netop på det tidspunkt en række til arbejdet kvalificerede soranske historikere. På møder 1916, 1918 og 1920 drøftedes den nærmere udformning og fordeling af stoffet, og der nedsattes et femmands redaktionsudvalg, der dog i praksis hurtigt skrumpede ind til to: Norvin og museumsdirektør, dr. phil. M. Mackeprang (1869-1959). Det lykkedes ikke at få værket frem til den nuværende skoles 100-års jubilæum i efteråret 1922, ej heller til hundredåret for akademibygningen i maj 1927. De to bind udkom 1923-1924 og 1928-1931; man tog sig tid for ikke at slække på kvaliteten. Ni gamle soranere har her skabt bogen om Sorø i tiden fra middelalderen til 1912, året efter rektor Hoff's afgang, som man mente, dannede en naturlig afgrænsning. Det siger sig selv, at Samfundet alene ikke kunne bestræbe omkostningerne; det nødvendige beløb tilvejebragtes ved en fire-årig bevilling på finansloven (af Akademiets midler), ved betydelige tilskud fra gamle soranere og senere fra Carlsberg-fondet.

1936 udsendte Samfundet et Jubilæumsskrift i anledning af Sorø Akademis 350-Aars Jubilæum, i format som Soraner-Bladet og som bilag hertil; betegnelsen jubilæumsskrift er lidt overdreven, da hæftet (bortset fra annoncer) kun rummer 22 sider tekst; rektor H. Raaschou-Nielsen, kunsthistorikeren Karl Madsen og stabslæge Gordon Norrie har affattet artiklerne.

To nyttige bibliografiske publikationer danner den foreløbige slutsten på Samfundets litterære virksomhed.

1939 udkom overbibliotekar Torben Glahns Bibliografi over Sorø-Tryk samt Programmer, Taler og Disputatser fra Sorø Akademi 1627-1813, en liste over, hvad der i nævnte tidsrum er udgået af tryksager fra de syv til de to første Akademier knyttede bogtrykkerier; fortegnelsen over programmerne omfatter tillige bøger, der ikke er trykt i Sorø. Soransk Samfund bestodte duplikeringen i 100 eksemplarer.

Da Soraner-Bladets 25. årgang nærmede sig sin afslutning, ønskede man fra bestyrelsens side at markere dette ved udgivelsen af en samlet indholds-

fortegnelse over bladets mangeartede stof. Udarbejdelsen, et kæmpearbejde, påtog direktør A. Ch. Louw sig, og takket være den fortrinlige systematiske opstilling kan man let finde såvel forfattere af de enkelte artikler som de behandlede emner. Der forefindes tillige et navneregister over de personer, der er omtalt rundt om i de små notitser „Gamle soranere“. Alt i alt et ypperligt hjælpemiddel til historiske og personalhistoriske studier. Indholdsfortegnelsen omfatter bladets 25 årgange fra 1. april 1916 til 31. december 1940.

Samfundets interesse for de soranske stiftelser har ikke alene givet sig litterære udslag, men også manifesteret sig ved medvirken til at udsmykke skolen og Akademihaven.

Ved egne midler eller for penge, indsamlede blandt gamle soranere, har Samfundet skænket skolen bl. a.: 1874 en gipsafstøbning af billedhuggeren Th. Steins Holbergstatue; den stod i mange år i skolens spisesal; 1876 H. V. Bissens marmorbuste af B. S. Ingemann; 1881 gentagelse af C. Dalsgaards billede af Stengangen på Sorø Akademi; 1901 mindestenen for de i de slesvigske krige faldne soranere og 1912 Martin Nyrops (1849-1921) brøndhus over den gamle fraterbrønd i klostergården; (murmester O. Licht skænkede murerarbejdet, og Vilh. Andersen holdt ved afsløringen den 30. juni en af sine bedste soranske taler).

En række større opgaver har Samfundet ikke evnet at løse ved egne kræfter, men – ved et passende initiativ – i forbindelse med andre institutioner og personer.

I 90'erne erhvervede Samfundet en gipsmodel af Vilh. Bissens Holbergstatue. Den tilhørte en komité, der 1880 havde planer om at lade modellen støbe i bronze og opstille foran Akademibygningen i Sorø. Planen strandede af økonomiske grunde; nu kom modellen altså i Soransk Samfunds eje, og det lykkedes gennem kultusministeriet direktør Philip Schou, Samfundets formand, på finansloven at få bevilget de 20.000 kr., det ville koste at få støbt og opstillet mindesmærket. Det afsløredes ved en stor højtidelighed den 13. juli 1898; på Akademiets vegne modtog kultusminister Sthyr statuen, amtmand Bille holdt festtalen, man sang en kantate af Otto Borchsenius (1844-1925), der ved et foredrag i Soransk Samfund den 15. februar 1896 „Hvad kan Soranere gøre for at smykke Sorø?“ havde bragt liv i diskussionen om mindesmærker for betydelige soranere. Mange har i årenes løb beskuet Holberg og „hans to koner“ (historiens og lystspillet's muse).

I flere etaper lykkedes det at tilvejebringe en løsning angående Holbergs sommerbolig Tersløsegaard. 1861 købtes gården af den mand, der fik ideen til Soransk Samfund, Georg Grüner, der sammen med tre andre soranere opretholdt Holbergs til gården knyttede enkesæde. Gården var i tidernes løb ilde medtaget, og 1904 optoges et arbejde for at erhverve og istandsætte den; en indsamling, der støttedes af kulturelle institutioner, privatpersoner og gamle soranere, gav 20.000 kr., et beløb bevilgedes af Sorø Akademis midler, og 1905 erhvervede den nedsatte komité gården af Grüners søn; ved store pekuniære ofre fra Martin Nyrops side blev den restaureret, enkesædet sikret og tre værelser indrettet som mindestuer. Komiteens arbejde var afsluttet 1916, og 1917 vedtoges udkast til fundats for Den Holbergske Stiftelse Tersløsegaard; den fik kgl. konfirmation 1921. Stiftelsen er en selvejende institution, i hvis styrelse Soransk Samfund er repræsenteret.

Den 1. maj 1921 afsløredes i Akademihaven en buste af digteren C. Hauch; H. V. Bissen havde i februar 1858 modelleret en buste af Hauch. I anledning af digterens 100-årsdag 1890 planlagdes at rejse ham et mindesmærke; men da der kun indkom et beskedent beløb, og man allerede havde ladet billedhuggerens søn Vilh. Bissen udføre en forstørret udgave af faderens buste, overtog brygger Carl Jacobsen denne og lod den opstille i sin have på Carlsberg på en af arkitekten Vilh. Dahlerup tegnet sokkel. Carlsbergfondet og direktør Vagn Jacobsen skænkede den nu til Samfundet efter indtrængende opfordring af Otto Borchsenius, hvorpå dette overdrog kunstværket til Akademiet.

Yderligere har Samfundet været medvirkende ved fredningen af Herman Bangs grav 1937; det har ydet sit bidrag til Gunnar Hammerichs buste (i den blå gang på Akademiet) af Vilh. Andersen 1946, til mindetavlen på Stengangen for de under besættelsen faldne kammerater 1947 og til mindestenene på Sorø gamle kirkegård for rektorerne A. J. West 1944 og H. Raaschou-Nielsen 1949, og i 1951 forærede det skolen en ny fane.

Store og gode handlinger kan Samfundet rose sig af; „kun hovedmanden mangler“, som Oehlschläger siger. Endnu savnes på Sorø et værdigt minde for skolens grundlægger, Frederik II. Her foreligger for fremtidens soranere en stor og værdig opgave (Der kunne også være grund til at minde Carl Bagger og Chr. Wilster).

Samfundets næste opgave: økonomisk at yde støtte til unge og gamle kammerater, realiseres gennem en række legater og fonds.

Soransk Samfunds Understøttelsesfond blev til i løbet af 1872 (kgl. konfirmation af 24. marts 1873); på en generalforsamling forelagdes og vedtoges statutterne. Fondets midler tilvejebringes ved gaver, ved en vis del af Samfundets medlemskontingent samt ved renter af grundkapitalen. Fondets formue er pr. 31. 12. 1960 119.730,99 kr. Der ydes rentefrit lån, hvis tilbagebetaling er en æressag.

De gamle Soraneres Jubilæumsfond stiftedes i anledning af Samfundets 50 års jubilæum den 14. april 1912 af en kreds af gamle soranere, (kgl. konfirmation af 28. januar 1956). Af renterne henlægges årligt et beløb som hjælp til Samfundets fællesture til Sorø. Resten af renterne overføres til understøttelsesfondet til hjælp for unge soranere. Fondets formue udgør pr. 31. 12. 1960 39.952,25 kr.

Fhv. Handelsskoleejer- og Forstander Valdemar Petersens Legat for unge Mennesker, der er udgaaede fra Sorø Akademis Skole med Realeksamen (kgl. konfirmation af 24. juni 1931) er et smukt vidnesbyrd om en enkelt mands uegennytte og soranersind. Valdemar Petersen (1846-1935) var indfødt soraner, broder til den berømte matematiker Julius Petersen (1839-1910), hvis lærebøger med deres enkle og temmelig kortfattede stil har voldt flere slægtled af skolebørn navnløse kvaler. Hans vending „man ser let“ var ikke altid lige let for delinkventen. Valdemar Petersen var en enestående arbejder, dertil et varmhjertet og beskedent menneske. Ved tildelinger af legatet skal der i første række tages hensyn til sønner af borgere i Sorø by og landdistrikt. Formuen beløber sig pr. 31. 12. 1960 til 16.792,89 kr.

Støttefondet for gamle Soraneres Efterladte er stiftet 1944 af en gammel soraner, fabrikinspektør Carl J. Ottesen (1868-1953); det kan efter dets ordlyd ikke kongelig konfirmeres; dets renter anvendes fortrinsvis til enker med børn, og formuen andrager pr. 31. 12. 1960 17.948,25 kr.

Mølleejer Frederik Jørgensen og Hustrus Legat er testamenteret Samfundet af Frederik Jørgensen (1857-1922) og hustru Johanne Louise Becker (1860-1951). Frederik Jørgensen var 1912 medstifter af De gamle Soraneres Jubilæumsfond, og ved fællestestamente afsatte ægteparret et beløb til Soransk Samfund. Legatet, der kan søges af unge, fremadstræbende gamle soranere eller af andre trængende gamle soranere eller af gamle soraneres trængende enker, har pr. 31. 12. 1960 en formue på 5.248,03 kr.

Det nyeste legat er Forstkandidat Gustav Hoff-Hansens Legat, oprettet 1960 (kgl. konfirmeret den 5. februar 1960). Legatets formue er pr. 31. 12.

1960 12.401,37 kr. Gustav Hoff-Hansen (1871-1941) opholdt sig 1902-1925 som kemiker ved sukkerfabrikker og plantager på Java. Han var et fint menneske, der ikke glemte sin gamle skole; 1940 skænkede han til den en samling gamle ostindiske våben. Disse seks legater administreres for Samfundet af dettes nuværende næstformand, prokurist, cand. jur. Svend Clausen.

Uden for Soransk Samfunds bestyrelse står De 200 raske gamle Soraneres Legat, stiftet 1919; dets midler tilvejebringes ved tilskud, ydet af gamle soranere; opgaven er at støtte unge soranske studenter i de første vanskelige år; legatets formue er pr. 30. 6. 1960 16.388,62 kr.

På initiativ af professor Erik Schou (1873-1928) oprettede Samfundet 1921 et værelse på Studentergaarden; gamle elever påtog sig de to tredjedele af udgifterne; resten klaredes ved årlige tilskud i ti år fra Understøttelsesfondet.

Paul Hennings' Mindelegat (konfirmeret af indenrigsministeriet 30. september 1931) er stiftet til minde om overretssagfører Paul Hennings (1875-1927); han var 1893-1906 et særdeles aktivt medlem af Samfundets bestyrelse, han har udarbejdet biografier over Sorøstudenterne 1822-1908 og 1912 en annalistisk fremstilling af Samfundets historie i dets første 50 år. Soranske venner og andre oprettede til hans minde ovennævnte legat, der i hans ånd skulle støtte filantropiske formål. Hvert tredje år får Soransk Samfund rådighed over en legatportion som studiehjælp til en soranerstudent.

I årene 1920-1929 fungerede et engageringskontor eller sekretariat, hvis opgave var at virke som mellemmand mellem unge, pladssøgende soranere og ældre, der havde brug for hjælp. Tanken udkastedes 1919 af H. Schøning og realiseredes af Poul Hertz sammen med andre hjælpere. Det kneb imidlertid med tilbud, og 1929 ophævedes kontoret.

Der er også tænkt på de yngste kammerater på skolen. Phønix-Kæden fra 1929 og Phønix-Fonden fra 1932, soranske frimurersammenslutninger, stiller beløb til rådighed for elever på skolen til „beklædning“ ved deres konfirmation. A. Ch. Louw og forfatteren Louis E. Grandjean har indlagt sig særlig fortjeneste her.

Også mere åndelige formål tilgodeses af Samfundet: Hvert år ved translokationen i Sorø skænkes et eksemplar af den store Sorø-Bog til en af årets studenter, og Samfundet yder også bidrag til Fraternitas Sorana, en sammenslutning af soranere, der på kristent grundlag virker for at styrke det

soranske kammeratskab. Den stiftedes 1919 i København, men har en forhistorie i en 1911 dannet bibelkreds blandt soranske gymnasiaster, ledet af nuv. pastor Paul Nedergaard; der afholdes hvert år et to-dages stævne med foredrag, udflugter, gudstjeneste med en soraner som prædikant og med afsyngelse af Ingemann-Bays konfirmationskantate.

I forbindelse med skolens 350 års jubilæum foranstaltede Samfundet en udstilling i Sorø af soransk kunst fra 1586-1936 under daværende kronprins Frederiks protektion. Tilrettelæggelsen af udstillingen var overdraget soranerne fhv. museumsdirektør Karl Madsen og V. Thorlacius-Ussing.

Dette fremkaldte ønsket om i Sorø på Akademiets grund at skabe en offentlig kunstsamling, et museum. Samlingen skal omfatte god dansk kunst gennem tiderne, også med særlig repræsentation af de betydeligere kunstnere, der har virket i Sorø. Indkøb foretages dels ved offentlige midler, dels ved støtte af foreningen Soransk Samfunds Museumsvenner fra 1938; en del kunstværker fås gennem gaver og ved deponering fra museer, navnlig fra Ny Carlsbergfondet, Statens Museum for Kunst m. fl.

Da det endnu ikke er lykkedes at få rejst en egen bygning med plads til hele museets indhold, der også omfatter middelalderlig træskulptur, åbnede man 1943 en del af samlingen i midlertidige lokaler i Priorgade i Sorø. Institutionen Kunstmuseet i Sorø er en selvejende institution, hvis fundats har fået kgl. stadfæstelse den 19. februar 1944, ændret ved tillæg af 25. februar 1948.

De to mænd, der fortjener mest tak for arbejdet med museet, er grosserer, direktør Alfred V. Rasmusen (1899-1960), der vist fostrede museumstanken og ved en exceptionel energi forstod at appellere til og animere folks gavmildhed, og direktør, dr. phil. V. Thorlacius-Ussing, kunst- og museumskyndig leder af museet, sættende ved sin fine kunstforståelse samlingen en høj standard.

Mens sana in corpore sano – også legemets krav har soranerne tilfredsstillet. Vi forlader derfor æteren og beskæftiger os med sporten, der for øvrigt ikke alene kræver en god fysik, men tillige udvikler evnen til at tage en situation, udvise konduite, snarrådighed og sammenhold.

Siden 1822 havde man dyrket langbold, men 1866 slog en artikel i „Illustreret Tidende“, der i særtryk blev sendt rundt til alle højere skoler, til lyd for cricketspillet, og samme år indførtes dette på Sorø af senere overlærer Eugène Ibsen (1834-1902), der kendte spillet fra et ophold i England. „So-

ranernes stolthed“ (K. K. Steinckes udtryk) dyrkedes nu flittigt, og allerede den 7. oktober 1866 udkæmpedes en kamp mellem københavnske spillere, hvoraf kun en var soraner, og et skolehold. Den første gammel-soranerkamp udspillede i Sorø den 27. maj 1894; ideen hertil udgik fra civilingeniør H. W. Boserup (1876-1956), der derved har indlagt sig stor fortjeneste, og siden da har gamle soranere af skolens hold hvert år kæmpet mod hinanden. Disse årlige kampe har haft stor betydning for spillets fremgang på skolen og i en periode væsentligt bidraget til, at spillet ikke blev opgivet. Soransk Samfund udsætter et boldtræ som præmie. Foruden H. W. Boserup kunne mange andre store kricketspillere nævnes; vi nøjes med en, R. E. Brincker, the grand old man, der har virket inspirerende og inciterende.

1953, den 27. oktober, stiftede 35 gamle soranere cricketklubben „Sorannerne“, særlig energi har klubbens første formand, kontorchef H. Hørby, udvist; klubben er optaget som medlem under Dansk Cricket Forbund, den sender af og til instruktører til drengene på Sorø, udfolder i det hele en imponerende aktivitet, og man har hvert år en kamp med skolens crickethold.

I 1894 var fodbold ret ukendt herhjemme, dog havde spillet allerede fra 1878 vundet fodfæste i Sorø gennem læge Johannes Juhl Raahauge (1861-1894); han var søn af en dansk købmand i Hull og kendte spillet fra England. Først 1897 omtales det i skolens årsskrift, og en tid lang tog det tæten i forhold til kricketspillet. 1934 begyndte de årlige kampe mellem gl. soranere og skolens elever, de afløste de mere tilfældige „gammelmandskampe“, der af og til afholdtes. I begyndelsen skillerede deltagerne sammen til en fodbold som præmie til skoleholdet, nu skænker Soransk Samfund denne gave. To navne lyser i denne epokes historie: Civilingeniør Torben Madsen og kommunelærer Erik Bang.

Allerede 1825 omtaler adjunkt, senere biskop J. B. Daugaard (1796-1867) det alt i det gamle Hellas kendte spil batøk. Gamle soranere afholder Kristi himmelfartsdag en turnering med herlovianerne (der kalder spillet fik-fak); her sejrer i de senere år som regel forpagter E. Boserup, men da han skolemæssigt set er et amfibium, idet han har frekventeret såvel Sorø som Herlufsholm, går der ingen skår i de to skolers ære.

At bevare og udvikle sammenholdet mellem Samfundets medlemmer står som dettes fornemste formål. Dette sammenhold har, som vi har set, gi-

vet sig smukke udslag i økonomisk støtte, men ikke mindre betydningsfuld er den praktiske styrkelse, der opnås ved personligt samvær, ved de mangeartede fester og sammenkomster, der afholdes i årets løb.

Det begyndte med, at man, efter nogle års famlen, i forbindelse med generalforsamlingen afholdt en selskabelig sammenkomst; af og til arrangeredes der, når finanserne tillod det, et bal eller en fællestur til Sorø. 1883 indbød man for første gang årets dimittender til fest efter generalforsamlingen; heraf udviklede sig den hvert år genkommende årsfest og rusmodtagelse, hvor de unge højtideligt optoges i de ældres kreds, og hvor kendte soranere holdt rustalen. Her fremføres ruskantaten, hvis tekst, af Aage Lind, og musik, af Ebbe Hamerik (1898-1951), i en sjælden grad går op i en høj, sindet bevægende enhed. Ruskantaten er en variation af den kantate, der blev skrevet til Samfundets 70 års jubilæum 1932. Under verdenskrig to lagde restriktioner og mørklægning uoverstigelige hindringer i vejen for festens afholdelse i normal form; man fik derfor tilladelse til at afholde en formiddagshøjtidelighed i Universitetets festsal (1940-1948 med undtagelse af 1943, hvor festen aflystes), medens det påfølgende festmåltid henlagdes til andre lokaler. 1949 indtrådte atter normale tilstande. Til festen indbydes foruden årets dimittender og storjubilarer repræsentanter for undervisningsministeriet, kurator og skolens rektor. 1910 sås for første gang en kvindelig rus, Karen Bonnesen, gift Hee.

Igennem årene har Samfundet afholdt arrangementer under mange forskellige former. Man mødes dels i hovedstaden, dels i Sorø, nyder samværet med kammerater, lukker op for veltalenhedens sluser („Endog flere Talere havde Ordet paa een Gang, hvilket bevirkede, at deres bevingede Ord kun kom en mindre, nærmest siddende Kreds til gode“, hedder det om en Sorøtur 1892), og opfrisker gamle minder, der ikke bliver ringere, for hver gang de berettes. Blandt fester, der står i en særlig glans, kan nævnes Samfundets jubilæumsfester 1912, 1932 og 1942. Derimod blev 90-årsfesten for så vidt endog særdeles mislykket, som den på grund af ringe tilslutning (forenings-træthed?) måtte aflyses. Ved festen 1912 kom Otto Borchsenius „i sin Dille“, refererer forhandlingsprotokollen, for skade at udbringe en skål for „den udmærkede Formand, hr. Godskesen“ (formanden var uheldigvis dengang S. C. Hauberg).

Stort ry gik der af Holbergfesten i København den 13. december 1884, af en todages fest til Sorø den 7. og 8. juli 1907, af soranerturen til Sorø den

30. juni 1912, et led i jubilæumsfestlighederne, da Fraterbrønden overleveredes til Akademiet.

Særlig omtale fortjener begivenhederne i forbindelse med afsløringen af Holbergs statue den 13. juli 1898. Kultusminister Sthyr havde erklæret ikke at kunne skaffe plads til Samfundets medlemmer ved spisningen på Akademiet, hvorfor bestyrelsen havde opgivet at foranstalte en tur til Sorø. Endvidere omtaltes hverken ved afsløringen eller ved festmåltidet på Akademiet Samfundets andel i monumentets rejsning. Dette vakte misfornøjelse hos mange, og Sophus Schandorph, en af Samfundet særdeles fortjent kammerat, meldte sig ud. Ved generalforsamlingen i februar 1899 erklærede Philip Schou, der havde nedlagt sit mandat straks efter monumentafsløringen, at han ved denne lejlighed ikke tilstrækkeligt havde varetaget Samfundets interesser (men i virkeligheden havde ladet sig løbe om hjørnet af kultusministeren) og derfor tog konsekvensen og gik af.

I mellemtiden, den 11. september 1898, foranstaltedes en tur til Sorø, for at man kunne beundre statuen; der var frokost på Parnas og middag på Akademiet. I et par viser, skrevet til lejligheden, gives der adskillige hib til tilsidesættelsen; i en af dem siger Holberg:

Tak fordi I satte mig paa denne Plet;
 men I sku' ha' væt
 med til min Banket.
 At I manglede til Festen mærked jeg
 og det ærked mig
 denne streg.
 Ork ja sik'et „Sthyr“,
 men i Dag fornyer
 Mindet I og tyer
 til mig gamle Fyr.

Foruden disse større fester er der gennem årene afholdt utallige møder og sammenkomster: Overskæringsaftener og soraneraftener med foredrag, kegleaftener, batøkkampe, baller, ungdomsfester (herunder et par „måneskinsture“ med Scarlettbadene), og sidst, men ikke mindst, de efterhånden berømte soranerfrokoster.

Soranerfrokosterne tog deres begyndelse den 6. december 1944 i Grand

Café på Kongens Nytorv i København; i begyndelsen mødtes man blot i vintersæsonen, senere blev det skik at afholde frokosten den første torsdag i måneden året rundt, og da Badse Winther (egtl. John W.) fra januar 1949 begyndte at referere disse møder i Soraner-Bladet og derunder udviklede en særlig form, der fik læserne til næsten altid at sluge disse referater før bladets øvrige stof, blev de en succes. Her finder gamle og unge (heldigvis også disse sidste) sammen, her dumper en amerikaner-soraner ind, og her er ordet frit. „Sorannerrigsdagen“ bidrager i ikke ringe grad til at fæstne båndet mellem kammeraterne, og at indbydes som æresgæst er en særlig hæder. John Winthers (1892-1956) interesse for Sorø var altoverskyggende; efter 1948 tog han sig af annoncetegningen til bladet, et ikke synderlig taknemmeligt hverv, og til hver en tid var han rede til at gøre et arbejde. Han kaldte sig med rette „den tjenende broder“.

Gennem et sekel har Samfundet levet sit liv; som enhver tilværelse snart i opgang, snart i stilstand, snart i nedgang. De første år efter 1862 var ret passive (krigen 1864); først 1865 møder man den første indførsel i bestyrelsens protokol; tiden 1888-1894 betegnede en nedgang både i medlemstal og fremmøde, siden har kurven været opadgående, dog indskrænkede de to verdenskrige i nogen grad aktiviteten.

Også i forholdet til skolen har der været gnidninger; på forskellige punkter følte man sig tilsidesat ved Holbergfestlighederne 1884, men misstemningen var til al lykke kun forbigående, og igennem mange år har der hersket fuldkommen harmoni mellem skole og Samfund – de to parter hører sammen, den ene kan ikke undvære den anden, og Samfundet har grund til at takke skolen hjerteligt for gæstfrihed og forståelse.

Og med håbet om, at denne samvirken stadig må vare ved, og at mange vil slutte op om Samfundet, og at dette stadig må besidde mænd, der evner at lede det i sand soransk ånd, sluttet disse linier med de varmeste fremtidsønsker for vor elskede skole og vort gode gamle Samfund.

Kilder: Soransk Samfunds forhandlingsprotokoller (ufuldstændige). Soransk Tidsskrift I-VI, 1865-1912. Soraner-Bladet, årgang 1-46, 1916-1961. Den store Sorø-Bog I-II, 1923-1931.

Bestyrelsesarbejdet

Som beskrevet i vedtægterne ledes Samfundet af en bestyrelse på indtil 13 medlemmer, som vælges af generalforsamlingen for 2 år ad gangen. To af medlemmerne repræsenterer henholdsvis Jysk og Fyns Lokalfdeling. Medlemmerne vælger selv en formand og en næstformand og fordeler i øvrigt opgaverne imellem sig. Til deltagelse i bestyrelsens møder inviteres skolens rektor, redaktøren af Soranerbladet, arkivaren og personalredaktøren.

Traditionelt afholder bestyrelsen 6 møder om året startende med det konstituerende møde umiddelbart efter generalforsamlingen. Dagsordenen for de enkelte møder bestemmes naturligt nok af forestående soranerbegivenheder, som kræver behandling og tilsvarende beslutninger. Som antydnet finder således første og sidste møde i denne cyklus sted på dagen for generalforsamlingen. De to møder før og efter sommerferien har jubilardagen på skolen og årsfesten i oktober som hovedtemaer. Novembermødet evaluerer årsfesten og planlægger Holbergbekransningen og julefrokosten. Marts mødet domineres af elementer, som skal forelægges og besluttet på den kommende generalforsamling. På mødet før generalforsamlingen bringes de sidste formaliteter på plads, og der tages afsked med de kolleger, som måtte ønske at afslutte deres arbejde i bestyrelsen. Et medlemskab af bestyrelsen kræver således et ikke ubetydeligt engagement. Men samtidig selvfølgelig en gensidig forståelse for, at dette sker på frivillig basis, er ulønnet og derfor med respekt for, at man også kan være forhindret i deltagelse i enkelte af møderne, som foregår i en hyggelig og kammeratlig atmosfære afsluttende med et måltid fremtryllet af hovmester og hans "stab".

Bestyrelsen består p.t. af Christian Faber-Rod (S62 – formand), Teddy Henrik Becher

(S02 – næstformand), Per Just Florman (S64 – kasserer), Nicolay E. B. Svarre (S94 – sekretær), Lars Herborg (S53 – legatadministration), Mogens Skovgaard (S65 – Soranernes Hus), Andreas Christiani (R57 – hovmester), Bjørn Fabricius (S04 – hjemmesiden), Henriette Lundblad Andersen (S04), Mikko Johan Haahkola Christensen (S02), Christian Eugen-Olsen (R58), Christian Egemose (S85 – Jysk Afdeling) og Erik Nielsen (S60 – Fynsk Afdeling).

Ud over at forestå de daglige bestyrelsesforretninger har den nuværende formand lagt sin "ikke ubetydelige vægt" ind på at forenkle beslutningsprocessen, standardisere og opdatere retningslinjer for udgifter. Bestyrelsen har således behandlet spørgsmålet om repræsentationsudgifter og vedtaget retningslinjer for tildeling af gaver, præmier etc., samt regler for refusion af udgifter til kørsel i egen bil. Den samlede bestyrelse vil endvidere ikke længere stå som legatbestyrelse efter Civilstyrelsens godkendelse af vedtægtsændringer i de berørte sidste to legater. I fremtiden vil disse blive bestyret af medlemmer af Soransk Samfund med særlig kompetence hertil fra tilsvarende arbejde med andre af Samfundets legater og fonde.

Bestyrelsen har endeligt i det seneste år anvendt betydelige kræfter på planlægningen af fejringen af Samfundets 150-års jubilæum. Først skulle vi have afgjort, hvilken dag vi ville vælge! Dette skyldes den kendsgerning, at der har været nogen slinger i valsen, idet 100-års jubilæet i 1962 blev fejret d. 14. april, mens 125-års jubilæet i 1987 den 13. december. Med vor arkivar Rolf Christensens bistand fik vi spørgsmålet gransket og valgte så til sidst en helt tredje løsning som dato for fejringen, nemlig den første lørdag i efterårsferien, hvor Samfundet i årevis har fejret sin årsfest. Vi håber at have valgt rigtigt, og at rigtig mange medlemmer benytter anledningen af jubilæet

til den 13. oktober at gense skolen og gamle kammerater i Sorø, hvor vi garanterer en jubilæumsfest, som vil blive husket i de næste mange år.

Bestyrelsesarbejdet 1974-91

Efter opfordring fra nu afdøde Kai Hørby (S54) indgik jeg som medlem af bestyrelsen i 1974, først som menigt medlem og senere som næstformand (hvor jeg afløste den navnkundige Svend Clausen). Jeg kom i perioden, indtil jeg fratrådte i 1991, til at arbejde under tre formænd: Robert Riis, Palle Taarnhøj og Ib Juul. Tre vidt forskellige personligheder, men fælles for dem alle var, at deres virke som formænd var båret af stor taknemmelighed og kærlighed til skolen. Da Palle Taarnhøj rejste til USA, fungerede jeg i en ca. to-årig periode som konstitueret formand, inden Ib Juul overtog formandskabet.

Af opgaver ud over de sædvanlige, der i disse år optog bestyrelsen, er der grund til at fremhæve følgende: Udsendelsen i 1984 – til alle medlemmer – af den meget læseværdige og rigt illustrerede bog 'Ludvig Holberg og Sorø Akademi' i anledning af 300-året for Holbergs fødsel. Forordet var skrevet af Svend Ranvig, daværende redaktør af Soranerbladet. Forfatter til bogen var herloviaeren professor F. J. Billeskov Jansen.

En anden opgave var stillingtagen til de mange forslag, der indkom til markering af skolens 400-årsdag d. 31. maj 1986. Det var svært at nå til enighed i bestyrelsen, da forslagene skønnedes utilfredsstillende i enten finansiell eller kunstnerisk henseende (f.eks. afviste et medlem af bestyrelsen kategorisk forestillingen om et 'hoved på en stage', dvs. en buste af Frederik II). Som konstitueret formand tog jeg derfor kontakt til tidligere formand Aage Kann Rasmussen og Dan Fink. Der udformedes et forslag, hvor Aage Kann Rasmussen tog sig af den økonomiske side, mens Dan Fink blev ansvarlig for det kunstneriske. Forslaget blev vedtaget af bestyrelsen og blev til den smukke stele i det grønne område mellem hovedbygningen og kirken

(se S. Ranvig Sorøkrøniken, bd. II, s. 168-82). Under festen efter afsløringen af stelen holdt Kai Hørby foredrag om Frederik II.

Ib Juuls formandsperiode var præget af et stærkt ønske om i højere grad at tiltrække de unge som medlemmer af Samfundet, men det var også den periode, i hvilken den daværende regering begyndte at omlægge landets uddannelsesinstitutioner til selvejende institutioner med egne bestyrelser. Den tilsyneladende gode kemi mellem Ib Juul og den daværende undervisningsminister Bertel Haarder bidrog stærkt til, at 'gamle elever' blev indskrevet med en repræsentant i de nye vedtægter. Den faste repræsentation i Skolens bestyrelse blev dengang set som – og er stadig – et meget vigtigt bindeled mellem Skolen og Samfundet.

Thyge Winther-Jensen (S54)

Bestyrelsens virke 1996 - 2002

Når en ny formand træder til, skal han først sikre videreførelse af Samfundets traditionelle aktiviteter – herunder finde udveje for, at dokumentation af forgængernes virke ikke forsvinder. Men også overveje, om der er nye veje at gå. Det viste der sig i disse år rig anledning til, og derfor var det en glæde, at en lang række soranere engagerede sig i at medvirke på forskellig vis.

I 1996/97 lagde vi ud med Soranerstævnet i Sorø – genoptagelse af en gammel tradition. Og igangsatte den delvise afløsning af frokosten med gåhjem-møder for at give flere mulighed til at deltage i det kammeratlige samvær. Vi påbegyndte den spæde start på kollegieplanerne ved stiftelse af Boligfonden, muliggjort af Knud Hauerslevs (R23) første donation. Gennemførte en behovsanalyse blandt eleverne – og fremsatte tanker om en uddybning af samvirket Stiftelse – Skole – Samfund. Og med de nye EDB-muligheder blev der også igangsat forsøg på at få et årgangsnetværk op at stå for at sikre bredere intern kommunikation.

1997/98 gav lidt ekstra opmærksomhed omkring aktiviteterne, da Holbergbekransningen bragtes i tv – og opmærksomhed var der god brug for, for indsamlingen til Soranernes Hus var nu sat i værk. I årets løb passerede vi 2,2 mio. kroner. Men nu var der også styr på kommunikationen, ikke alene gennem Soranerbladet, men også muliggjort ved oprettelse af Samfundets første hjemmeside og databaseregistrering af medlemsskaren. Samfundets vedtægter blev opdateret, så alle elever fremover registreres som medlemmer fra afgangsåret. Samvirket med vore venner ved Susåen blev forsøgt udvidet til ud over batøk og golf nu også at omfatte den ædle keglesport - og kollegiedrøftelserne gav anledning til en vigtig debat med skolens pædagogiske råd omkring de yngste medlemmers behov.

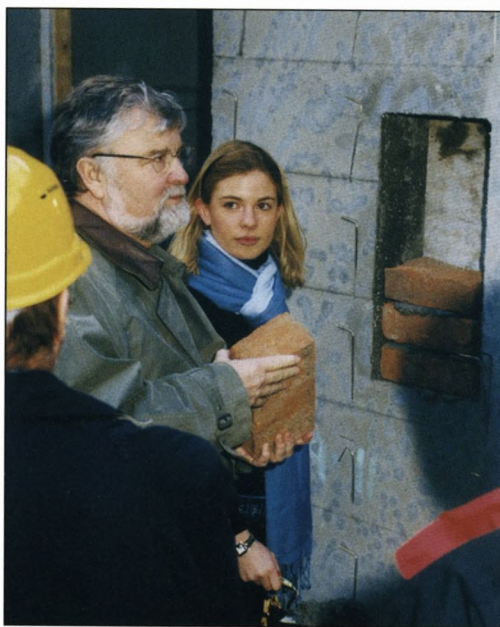
I 1998/99 måtte vi erkende, at gåhjem-møderne ikke havde fået den ventede tilslutning, så de suppleredes igen med frokostmøder – og for første gang blev fodboldkampen mod skoleholdet ikke gennemført! Men vi kunne glæde os over igangsætning af Samfundets kvindekreds og udbygning af årgangsnetværket blandt kammeraterne i udlandet. Samt ikke mindst købet af kollegiebyggegrunden på Solvej på Frederiksberg og den endelige godkendelse af Jørgen Raaschou-Nielsens (S55) tegninger til Soranernes Hus – kapitalgrundlaget var nu nået op på 5,1 mio. kroner.

1999/2000 gav nye anledninger til samvirke i det soranske fællesskab: Stiftelsen inviterede til fælles inspirationsseminar – og indsatsen for cricketspillet på skolen kom igen op at stå. Men årets hovedemner blev naturligvis det samvirke med Pensionskassen for Jordbrugsakademikere og Dyrlæger om stiftelsen af Soranernes Hus Aktieselskab, der sikrede den hurtige start på byggeriet i april, de mange detailproblemer under byggeriet og så selve indvielsen 3. december og den samtidige indflytning af Husets første beboer.

2000/01 gav mulighed for vor nye arkivar Rolf Christensen (S 65) til at påbegynde samling af arkivalier fra skolens loft og andre gemmer i den nye arkivkælder i Soranernes Hus – ikke under de mest ideelle forhold, men i hvert fald let tilgængelige – og med de mest interessante effekter udstillet som et minimuseum i Hauerslevsalen. Frokosterne flyttede også til Hauerslevsalen – og i det hele taget var året – ud over rutinesagernes gennemførelse – præget af de ledelsesproblemer, der hørte med til nu at have fået foden under eget bord.

At styre boligtildelingen og ikke mindst at få økonomien til at hænge sammen. Hvilket faldt på plads, da arven efter Knud Hauerslev (R23) viste sig så betydelig, at vi kunne købe vor pensionskassepartner ud, så Boligfonden blev enejer af Huset.

I 2001/02 blev en hovedopgave at sikre Soranerbladets fortsatte udgivelse, da Morten Nørgaard (S54) sagde stop efter mange års virke – og blev belønnet med Ridehustæveren, Samfundets nyindstiftede hæderspris for

Fra grundstensnedlæggelsen i Soranernes Hus

værdifulde initiativer i vort soranske bagland – Samfundet, Skolen og Byen. I Soranernes Hus skulle IT- og vaskeriproblemer løses og i baglandet overtog Lone van Deurs (S63) formandsposten i Stiftelsen Tersløsegaard. Også i Samfundets ledelse trængte en foryngelse sig på, men heldigvis havde Kim Sverre Hansen (S73) mod på at tage en tørn.

Henning Molin (S46)

Kilde: årsberetningerne i Soranerbladet

Bestyrelsesarbejdet 2002-2006

Og den nyvalgte bestyrelse konstituerede sig ved et kort møde..., sådan kunne man læse i Soranerbladet fra 2003 frem til 2006, dækkende fra 2002. Allerede i bladet for juni 2002, i det gamle format, blev den nye formand præsenteret. Dengang hed det, at der var gang i fornyelserne i Soransk Samfund. Foruden en ny redaktion på Soranerbladet fik man en ny formand, den kun 47-årige Kim Sverre Hansen (S73), den første formand under 50 år for samfundet.

Mærkesagerne var på kort sigt gennemførelsen af IT-installationerne i Soranernes Hus som kommunikationscentral for alle samfundets aktiviteter. Så var det Soranerbladet, hvor tre overordnede hensyn til konsolidering, kontinuitet samt fornyelse skulle komme til udtryk. At gøre Soransk Samfund attraktivt for de yngre årgange skulle virkeliggøres gennem netværk.

Med den første årsberetning i Soranerbladet 4, juni 2003 blev et yderligere tema anført – Kunstmuseet 60 år, i sin tid hjulpet til verden med støtte fra Soransk Samfund. Soranerbladet fik nogle helt nye forsider som kulturformidlende og som udtryk for Danmarks Royale Soranerblad; billedstoffet blev opprioriteret i Soranerbladet.

Visdommens fire søjler: Kirken, Stiftelsen, Skolen og Samfundet lå os på sinde med gen-

indførelsen af koncerten i Klosterkirken som optakt til årsfesten.

Flere unge deltog i bestyrelsesarbejdet til gennemførelsen af mærkesagerne. Selvom der ikke altid var enighed om opgavernes løsning, så er vi alle glade for de ting, du har fået gennemført (Henning Molin (S46), Soranerbladet 3, juni 2006). Plus ça change, plus c'est la même chose (Hans Kiesow (S73) og Fylle (S55), Soranerbladet 5, august 2002).

Kim Sverre Hansen (S73)

Fra min tid som formand for Soransk Samfund 2006 - 2010

Ved det konstituerende bestyrelsesmøde efter generalforsamlingen i Soransk Samfund i 2006 valgte bestyrelsen undertegnede til formand. Jeg afløste ved den lejlighed Kim Sverre Hansen, som jeg på det tidspunkt havde siddet i bestyrelse sammen med som næstformand i to år, – en tid som jeg var glad for, eftersom den havde givet mig en vis indsigt i, hvorledes bestyrelsen arbejdede.

Jeg har aldrig følt trang til at revolutionere bestyrelsens arbejde eller for den sags skyld Soransk Samfund, der nu som 150-årig i et jævnt og muntert arbejde fungerer fint, bygget op omkring et træ af traditioner og med Soranerbladet som det faste kontaktmedium til alle sine medlemmer.

Den største enkeltsag, jeg som formand fik med at gøre, foregik i efteråret 2006. Lars Herborg (S53), legatbestyrer og næstformand, og jeg, var med til at tage afsked med Finn Ejlersen (R55), der fra sin sygeseng i kræftafdelingen på Roskilde Sygehus havde besluttet at lade den formue, som han ville efterlade sig, tilgå Soransk Samfund, der som enearving skulle oprette et legat med hans og hans hustru, Jette Kramme Ejlersens navn, og herefter nu uddeles dels som legater til dygtige tidligere elever fra Sorø Akademis Skole, dels

som flidspræmier til glæde og opmuntring for nuværende elever på Skolen.

Det blev til en række møder ved sygesengen, hvor legatets vedtægter blev gennemgået og diskuteret. Vi nåede det, og det blev til en række bevægede dage og uger i det sene efterår. Finn Ejlersen udåndede den 3. december 2006 i tryk forvisning om, at der var blevet taget hånd om den formue, som han efterlod sig, og af hvilken naturligvis også hans efterlevende hustru, Jette, blev tilgodeset. Alligevel blev hovedstolen for Jette Kramme Ejlersen og Finn Ejlersens Mindelegat på omkring en halv snes millioner kroner og således, tror jeg nok, det største legat, der er tilfaldet den soranske verden siden baron Ludvig Holberg! Ved Finn Ejlersens smukke bisættelse i Sorø Klosterkirke blev hans enestående gave æret med fanevagt ved elever fra Skolen. Hans efterlevende hustru, Jette Kramme Ejlersen, som er hårdt angrebet af dissemineret sclerose og bundet til sin kørestol, bor i dag i Roskilde, men deltog i uddelingen af flidspræmierne i 2011 og 2012.

En anden stor begivenhed, som jeg som formand deltog i, var det indledende arbejde i januar 2007 til etableringen af en form for støtte til tidligere elever fra Sorø Akademi, som kunne tænke sig at læse i Storbritannien, idet Samfundet fra en tidligere elev, Ove Sevel (S40), der med sin hustru var bosiddende i London-området, testamentarisk havde udtrykt ønske om at tilgodesætte dette formål med et beløb i størrelsen 10 mio. kr.

Ove Sevel er nu afgået ved døden, og hans hustru flyttet her tilbage til Danmark, og de omtalte aktiviteter er sat i bero. Men det gav mig lejlighed til at deltage i en soranerfrokost for de i Storbritannien bosatte gammelsoranere, som Erik Trautmann (S50) arrangerede i Den Danske Klub for os tilrejsende gammel-soranere. – Det blev en dejlig oplevelse, som i min erindring knytter sig stærkt til den lange,

lange række af "almindelige" soranerfrokoster, som jeg – både som formand og lige siden – anser for at være et stærkt bindeled inden for vort netværk, og som jeg prioriterer højt at deltage i.

Min formandsperiode ophørte ved nykonstitueringen af bestyrelsen efter generalforsamlingen i 2010. Jeg blev i bestyrelsen et par år derefter og er i skrivende stund fortsat med i redaktionen af Soranerbladet.

Niels Henriksen (R53)

Vedtægter for Soransk Samfund

Vedtægterne for Samfundet indeholder i den mest koncentrerede og gennearbejdede form formålet med Samfundets virke.

Det er bemærkelsesværdigt, hvor fint Samfundets stiftere har fastlagt dette. Ændringerne har i tidens løb – så vidt det kan vurderes – været få og små.

Ved sidste revision (i 1998) ændredes dog Samfundets hjemsted til SORØ, hvor det ellers havde været København.

Endvidere indførtes bestemmelsen om, "at alle elever registreres som medlemmer i afgangsåret. Dette har medført en stigning i medlemsantallet på ca. 500 til ca. 1700 medlemmer.

Med disse bemærkninger følger Vedtægter for Soransk Samfund

Vedtægter for Soransk Samfund

(Som vedtaget på den årlige generalforsamling den 25. april 1958 og den overordentlige generalforsamling den 23. maj 1958 samt 26. april 1976 og 1. juli 1976 og på generalforsamlingen den 23. april 1998 og den ekstraordinære generalforsamling den 9. juni 1998.

Hjemsted

§ 1

Samfundets hjemsted og værning er Sorø.

Medlemmer

§ 2

Medlem af Soransk Samfund kan enhver blive, der har været elev på Sorø Akademis Skole eller ved embedsforhold er eller har været knyttet til Skolen eller Stiftelsen Sorø Akademi. Alle elever registreres som medlemmer i afgangsåret.

Undtagelsesvis kan bestyrelsen som medlemmer optage personer, der ikke opfylder disse betingelser, når særlige forhold gør sig gældende.

Bestyrelsen kan nægte en person optagelse eller udelukke et medlem fra medlemskab. Spørgsmålet skal dog forelægges næste generalforsamling til godkendelse.

Bestyrelsen kan slette medlemmer, der er i kontingentrestance for mere end 1 år.

Efter indstilling fra bestyrelsen kan generalforsamlingen udnævne æresmedlemmer.

Formål

§ 3

Samfundets formål er at bevare og udvikle sammenholdet mellem dets medlemmer, samt at vække og vedligeholde interesse - også hos almenheden - for soranske forhold.

Dette søges bl.a. opnået ved;

- at udbrede kendskabet til Sorø Akademis Skole, Stiftelsen Sorø Akademi og Sorø,

- at yde trængende kammerater støtte, herunder rentefri lån eller gaver af de dertil bestemte fonds,

- at udgive regelmæssig information om Soransk Samfunds virksomhed og

- at afholde sammenkomster, hvortil bestyrelsen kan give ikke-medlemmer adgang.

Medlemskontingent

§ 4

Medlemskontingentet fastsættes efter beslutning på generalforsamlingen.

Mod indbetaling én gang for alle af et af generalforsamlingen fastsat kontingent bliver man livsvarigt medlem.

Bestyrelsen er berettiget til undtagelsesvis at fritage enkelte medlemmer for at betale kontingent i et bestemt tidsrum eller for bestandigt samt til at eftergive skyldige medlemskontingenter.

Af kontingentindtægten overføres årligt mindst 1 % til konsolidering af Soransk Samfunds фонде og legater.

Generalforsamlinger

§ 5

Ordinære generalforsamlinger afholdes *inden udgangen af hvert års april måned.*

Indkaldelse sker med mindst 14 dages varsel ved bekendtgørelse i Samfundets medlemsblad med angivelse af dagsorden eller ved brev til hvert enkelt medlem.

Forslag fra medlemmer må for at blive behandlet være indleveret skriftligt til bestyrelsen inden den 1. marts.

Alle afstemninger sker ved personligt fremmøde, jf. dog paragrafferne 16 og 17.

Hvor ikke andet er bestemt i vedtægterne, afgøres alle afstemninger ved almindelig stemmeflerhed.

§ 6

På den ordinære generalforsamling skal dagsordenen indeholde følgende punkter:

- Valg af dirigent
- Bestyrelsens beretning om virksomheden i det forløbne år
- Fremlægelse af de reviderede regnskaber for Soransk Samfund og dets aktiviteter, samt for legater og фонде

Godkendelse af regnskaber ifølge herfor gældende vedtægter

- d. Behandling af indkomne forslag
- e. Forelæggelse af budget til godkendelse
- f. Valg af medlemmer til bestyrelsen
- g. Valg af revisor
- h. Eventuelt

§ 7

Ekstraordinær generalforsamling, der indkaldes ved bekendtgørelse og meddelelse på samme måde som en ordinær generalforsamling, kan finde sted efter bestyrelsens eller en generalforsamlings beslutning eller efter skriftlig forlangende af mindst 50 medlemmer med angivelse af de emner, der ønskes behandlet. En generalforsamling, der således er begæret indkaldt, skal afholdes inden 2 mdr. efter, at formanden har modtaget begæringen.

§ 8

Generalforsamlingen, der er Samfundets øverste myndighed, ledes af dirigenten, der afgør alle spørgsmål vedrørende generalforsamlingens lovlighed, sagernes behandlingsmåde og stemmeafgivningen. Dog skal der på begæring af mindst 10 tilstedeværende medlemmer foretages skriftlig afstemning. I Samfundets protokol indføres en beretning om det på generalforsamlingen passerede. Beretningens rigtighed bekræftes af dirigenten.

Bestyrelsen

§ 9

Samfundet ledes af en bestyrelse på indtil 13 medlemmer, valgt for 2 år med forskudte valgperioder, idet det tilstræbes at halvdelen er på valg hvert år. Genvalg kan finde sted.

2 medlemmer skal så vidt muligt være udgået fra skolen inden for de sidste 8 år, og Samfundets lokalafdelinger har hver sin repræsentant, indstillet af afdelingerne til godkendelse på generalforsamlingen.

Afgår medlemmer af bestyrelsen i løbet af valgperioden, kan bestyrelsen supplere

sig selv, indtil der senest på næste ordinære generalforsamling vælges stedfortrædere for den resterende del af vedkommende valgperiode.

§ 10

Bestyrelsen vælger af sin midte en *formand* og en *næstformand*, der i formandens forfald træder i dennes sted, og fordeler i øvrigt forretningerne imellem sig.

For at der skal kunne træffes en gyldig beslutning, må mindst halvdelen af bestyrelsen være til stede. Ved stemmelighed er formandens stemme afgørende.

§ 11

Samfundet forpligtes økonomisk ved underskrift af formanden i forbindelse med et af bestyrelsens øvrige medlemmer.

Bestyrelsen kan nedsætte udvalg, i hvilke også medlemmer uden for bestyrelsen kan have sæde.

Skolens rektor og redaktørerne af hhv. Soranerbladet og dettes Internetudgave kan deltage i alle bestyrelsesmøder.

§ 12

Bestyrelsen er ulønnet, men er berettiget til at antage lønnet medhjælp.

Regnskab og revision

§ 13

Samfundets regnskabsår er kalenderåret.

§ 14

På hvert års ordinære generalforsamling vælges en statsautoriseret revisor til at revidere Samfundets regnskaber og konstatere beholdningernes tilstedeværelse samt i årets løb føre tilsyn med regnskabsførelsen.

§ 15

Regnskaberne skal inden 15. februar være afleveret til revisor, som senest 3 uger derefter tilstiller bestyrelsen regnskaberne med sine eventuelle bemærkninger.

Regnskaberne offentliggøres i medlemsbladets martsnummer.

Vedtægtsændringer

§ 16

Beslutninger om forandring i Samfundets vedtægter kan ikke vedtages endeligt på en enkelt generalforsamling, men skal efter at være behandlet og vedtaget med almindelig stemmeflerhed blandt de stemmeberettigede på generalforsamlingen forelægges en ny generalforsamling, der afholdes mindst 14 dage og senest 2 måneder efter den første generalforsamling. På denne generalforsamling kan forslaget vedtages med et flertal af de afgivne stemmer inkl. fuldmagtsstemmer. Hvert medlem kan kun varetage én fuldmagt.

Indkaldelse til begge generalforsamlinger kan foretages samtidigt.

Samfundets opløsning

§ 17

Forslag til opløsning af Samfundet kan kun vedtages, når 1/4 af Samfundets medlemmer personligt deltager i afstemningen på en generalforsamling og mindst 2/3 af disse stemmer for forslaget. Skulle ikke det foreskrevne antal medlemmer have deltaget i afstemningen, men har dog 2/3 af de afgivne stemmer været for forslaget, indkaldes der snarest muligt med 14 dages varsel til en ny generalforsamling, på hvilken gyldig beslutning skal kunne vedtages med 2/3 af de afgivne stemmer uden hensyn til antallet af de stemmeafgivende medlemmer. På denne generalforsamling kan medlemmer stemme ved skriftlig fuldmagt til et andet medlem. Hvert medlem kan kun varetage én fuldmagt.

De i denne paragraf omhandlede forslag skal tillige indeholde forslag om afvikling af Samfundets økonomiske forhold og anvendelse af dets formue.

Lokalafdelinger af Soransk Samfund

I årene 1938 og 39 oprettedes der afdelinger af Soransk Samfund i Århus og Odense. Disse afdelinger er underkastet Samfundets vedtægter, og dets generalforsamling er øverste myndighed for afdelingerne.

I disse afdelinger kan optages medlemmer af Soransk Samfund, som bor henholdsvis i Jylland og på Fyn, og nye medlemmer kan optages, når de opfylder betingelserne i Samfundets vedtægter § 2. Nye medlemmer i afdelingerne bliver automatisk tillige medlemmer af Soransk Samfund med de deraf følgende rettigheder og forpligtelser.

Afdelingernes formål er at bevare og udvikle sammenholdet mellem medlemmerne ved at afholde sammenkomster i Jylland og på Fyn og at bistå bestyrelsen for Soransk Samfund i dens arbejde.

Hver af afdelingerne styres af en ledelse på tre medlemmer, som vælges af afdelingerne, og som er ansvarlige over for Soransk Samfunds bestyrelse. Et medlem af hver ledelse bliver medlem af Soransk Samfunds bestyrelse i henhold til Samfundets vedtægter § 9.

Tilsvarende kan lokalafdelinger oprettes i andre områder efter samme retningslinier.

En afdeling kan ophæves, såfremt dens medlemmer bliver enige herom, og skal ophæves, såfremt dens medlemstal går ned til 20. I tilfælde af ophævelse fortsætter medlemmerne som almindelige medlemmer af Soransk Samfund, og afdelingens likvide midler tilfalder Samfundet.

Optakten til Soranerhuset på Solvej

Så længe jeg kan huske, har der været talt om et hus til soranske aktiviteter og gerne med mulighed for værelser til studerende for ikke at glemme boliger for pensionister. Og meningerne har været stærkt delte, idet nogle mente, at det ikke kunne gå hurtigt nok – andre modsat: det ville bringe Samfundet til tiggerstaven og muligt ophør af foreningsaktivitet for altid! Diskussionen blussede især op i forbindelse med andres kollegiebyggerier – eksempel Studentergården, hvor man fra bygherrerens side havde indbudt interesserede til at købe værelser. Rundspørge i Soranerbladet viste en overvejende positiv holdning til køb – flere stillede penge til rådighed, en enkelt adspurgte nægtede at svare på et så indlysende spørgsmål, men man kunne se hans svar på vedlagte lap, som var en check på 10.000 kr.! Vedkommendes børn kom senere med ½ mio. til Soranerhuset! Det endte med, at Stiftelsen købte et værelse, Samfundet et andet. Og det har vi den dag i dag. Så vidt jeg erindrer, gælder dette også for Nordisk Kollegium. En enkelt polyteknisk studerende var særlig aktiv i slutningen af fyrerne. Han løb generalen

(formanden) på dørene og endog en chefredaktør ved Ekstrabladet, som desværre ikke havde tid til at diskutere det pjat, han stod med det ene ben i USA. Så det fik Molin ikke meget ud af – ham var det nemlig.

Da spørgsmålet dukkede op ved en frokost vinteren 1994, blandede jeg mig i debatten ved at fremsætte en række visioner omhandlende emnet Soranerhus. Det morede man sig meget over, og emnet berørtes derefter til hver frokost – nærmest som en art underholdning: (Hvad har galningen nu på programmet!) Da min rute passerede Hauerslevs bopæl, var det nemt at spare ham for de offentlige transportmidler ved at tage ham med og aflevere ham igen efter endt "snabelvask". På vej hjem efter en intens diskussion, meddelte Knud Hauerslev, at han fandt ideen fin og gennemførlig, men der måtte penge til, og han ville gerne, om vi ville modtage en villa, som han havde i Korsør, værdi omkring 800.000 kr. Da jeg havde sundet mig, gentog han tilbuddet, og jeg takkede ham men var klar over, at det nu måtte være forbi med

*Fra grundstensnedlæggelsen.
De indmurede soranerknapper
imellem stenene, foto: Mogens
Skovgaard (S65)*

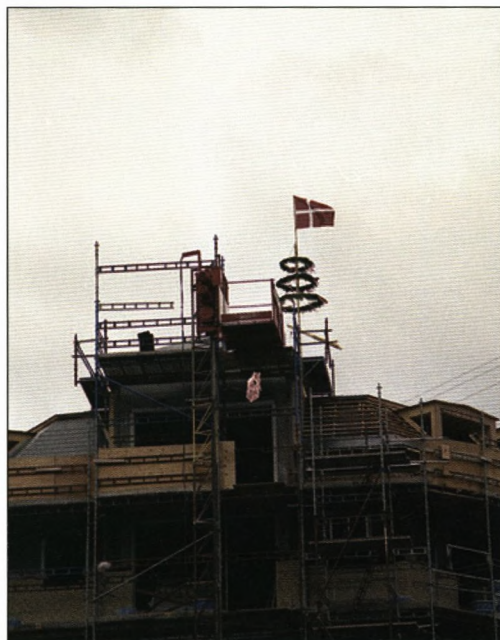
ønsketænkningen: Vi måtte nu finde ud af, om vi ville gå videre eller stoppe alle gode tanker om at bygge hus.

Ved formandsskiftet året efter fremsatte den nye formand, Henning Molin, forslag til generalforsamlingen om at godkende, at en hurtigt nedsat kollegiegruppe skulle undersøge mulighederne for at etablere et kollegium, med andre ord GO or NO GO. Til dette kom en behovsundersøgelse iværksat af Line von Gersdorff og Mich. Teusch med det formål at afdække behov blandt kommende og netop startede studenter. Vi iværksatte et besøg i Sorø hos Bendt Hansen, medlem af Stiftelsens bestyrelse, tidl. direktør for Handelsbanken, med et ønske om at se på de rent økonomiske omstændigheder i forbindelse med et evt. byggeri. Samtidig var jeg forbi Jens Thomsen, der var direktør for Stiftelsen, for at høre om stemningen der. (Jeg havde ved en tidl. lejlighed fortalt JT om herloviaernes måde at løse deres logistiske problemer på, nemlig ved at lade Herlufsholms Stiftelse klare det hele! Det huede ham ilde at tænke på de omkostninger, det ville medføre!) Hos Bendt Hansen havde mødet en privat karakter, hvor vi i majsolskinnet sad på den åbne terrasse i 3. sals højde og nød fruens hjemmebakte kringle: Det hele åndede eufori, især fordi Hansen tilskyndede os til at gå i gang med det samme, idet han lod skinne igennem, at pengene skulle han nok hjælpe med, der ville ikke opstå problemer. Således meget opmuntrede holdt vi ind på Krebshuset og indtog en frokost i løftet stemning. Vi var arkitekten, kassereren, formanden og redaktøren.

Vi svævede hjem til staden med det gode budskab til bestyrelsen: Vi går i gang med at undersøge mulighederne for at rejse kapital! Der nedsattes i hast en ad hoc-gruppe, hvor hver enkelt fik i opdrag at undersøge et givet felt for penge. Der lagdes en strategiplan, og en anden gruppe fik i opdrag at tilrettelægge en kampagne via vores blad. Hovederne lagdes i blød for at finde uprøvede mulig-

heder for indsamling, og endelig fastlagdes en række møder – indledningsvis ugentlige sammentræf som led i strategiplanen, der mere og mere fik skær af en militær operation – dog med ordre til en ordentlig opførsel! Jeg trak ambassader og legationer, som var rare til at modtage efter aftale; udbyttet var dog pauvert men meget lærerigt: Japans amb.: "Ja men vi bygger skam mange kollegier til vore studerende, ikke alene i Europa men også i USA og Asien, vi er p.t. i gang i Hamburg med et byggeri med plads til 400!! Vi har p.t. her i landet 280 studenter –". Jeg: "Dem ser man ikke meget til?". Amb.: "Nej, de har travlt og studerer flittigt!". For at få en ensartet behandling af dystermulerne enedes man om at lade formanden tage sig af dette med oplysende artikler i bladet. Et præsidium nedsattes for at give det hele et officielt godkendt stempel (og for at kunne søge kgl. fonde!).

Skolen støttede meget hurtigt, idet rektor bl.a. i et interview udtalte, at et kollegiebyggeri ville være yderligere en fjer i hatten for skolens bestræbelser for at hjælpe sine stu-

denter, idet skolen for øvrigt allerede nu råder over den største legatmasse, nogen skole i Danmark har. Der var dog blandt lærerne enkelte, der så mørkt på bestræbelserne, men skolens pædagogiske råd inviterede formand og redaktør til et møde i Sorø, hvor vi fik ryddet godt og grundigt ud i mange misforståelser, som var opstået som følge af de mange omtaler af Herlufsholms vanskeligheder, hvor gamle herloviaanere havde blandet sig lystigt i skolens forhold. Dette vil af mange gode grunde ikke kunne finde sted i Sorø, bl.a. fordi gammelsoraneren kommer som gæst og turist til et sted, som er så forandret til det bedre! De klappede høfligt, da vi gik.

Jeg var selv meget glad og overrasket over al den positive tilbagemelding, der kom fra de gamle elever, og humøret steg adskilligt, efterhånden som Molins ideer omsattes til klingende mønt. Men det kan han selv berette her efter dette indlæg. Jeg vil dog gerne nævne én ting, som lettede arbejdet mere, end man skulle tro: arkitekten stillede mødelokale til rådighed i hele perioden. Vi vidste,

hvor vi skulle hen, og følte os meget hjemme, når chefsekretæren kom balancerende med kaffe og blødt brød!

Meget af indsamlingsresultatet vil blive behandlet i et lidet skrift, som primært omhandler biografiske oplysninger om givenerne af værelser og værelsernes navne. Dette skrift er under udarbejdelse og vil se dagens lys på Samfundets anden fødselsdag, d. 13. dec. i år.

Det har været vanskeligt at sammenfatte så store episoder og hændelser på så lidt plads, og det er derfor gået ud over mange, som har ydet stor indsats i bestræbelserne på at få skaffet et kollegium til studenter og et mødelokale for gamle. Jeg tror, det vil være nyttigt at slutte med et lille referat af en samtale med Knud Hauerslev på dagen for grundstensnedlæggelsen. Selve festen foregik i Møstings Hus, og her sad Knud ret alene, hvilket fik mig til at sætte mig ved siden af og spørge ham, om denne dag ikke var opfyldelsen af hans store ønske om at sætte sig et eftermæle til gavn for den gamle skoles elever? "Jo, det er en stor dag, men jeg er ikke så glad for dyrlægerne, selvom jeg ved, at det ikke kunne lade sig gøre uden, i hvert fald nu! Jeg havde jo tænkt mig, at Soranernes Hus primært skulle være for Samfundets medlemmer, men det har jeg sådan set også tænkt til ende, men det kan du nok selv regne ud hvordan!" Og sådan blev det.

Morten Nørgaard (S54)

Knud Hauerslev, foto: Rolf Christensen

Lidt om tilblivelsen af Soranernes Hus – som erindret af Henning Molin (S46)

Al ting har jo en begyndelse.

Også min andel i dette Hus' tilblivelse: i skolebladet SIC var i november 1945 omtalt, at der ved et møde i Soransk Samfund samme måned var fremsat en resolution om oprettelse af et kollegium med klublokale for Samfundet (og i øvrigt også en weekendhytte i skovene ved Sorø).

Det hørte man ikke mere til, så nogle få år senere opfordrede jeg som temmelig nybagt gammelsoraner Soransk Samfunds daværende formand, generalmajor Jacobsen, til nu for alvor at sætte etableringen af et bosted for soranske studerende på dagsordenen. Gennem årene er idéen så af og til blevet genfremsat overfor skiftende formænd, også af andre, men hvor skulle kræfterne (og pengene) mon kunne komme fra?

I 1996 faldt det i min lod selv at blive formand for Samfundet. Og derfor at skulle tage imod den gave, som vort æresmedlem Knud Hauerslev (R23), havde tilbudt os – hans villa i Korsør. Herved blev det muligt at lade den gamle idé genopstå i nyt lys, så jeg foreslog ham, at vi solgte ejendommen og oprettede "Soransk Samfunds Boligfond" for provenuet. I den hensigt – med udgangspunkt heri – at etablere et soransk bofællesskab for nogle af vore unge under uddannelse. Hvilket hurtigt udviklede sig til ønsket om at bygge et helt nyt kollegium. Et formål Knud syntes så godt om, at han gav tilsagn om en arv på yderligere 1 million kroner til Boligfonden.

Men hvad der også var vigtigt var, at idéen kunne samle bred støtte. Først naturligvis i Samfundets egen bestyrelse, hvilket ikke var svært. Dernæst i vort soranske bagland – til hvilket formål vi arrangerede en høring under årets stævne i Sorø og der fik fuld opbakning.

Men naturligvis også hos skolens rektor, vor senere efor, Erling Kristensen, som straks var positiv, om end uden fuld støtte fra lærerkollegiet, hvor nogle var betænkelige ved en sådan forlængelse af soranerlivet. Samt efterhånden som forslaget blev kendt ikke mindst fra en mangfoldighed af gammelsoranere på alle alderstrin.

For ambitionsniveauet voksede, da opslutningen var konstateret: Det måtte handle om at kunne støtte boligmulighederne for unge gammelsoranere uanset uddannelsesvalg og -sted. Samt tillige om at skabe et tilholdssted for Soransk Samfund, der kunne medvirke til fastholdelse af det sammenhold, som er udgangspunkt for vort bredspektrede samvirke omkring vor gamle skole.

Et kollegieudvalg blev nedsat med de to opgaver: at gøre idéen til en plan og at rejse de fornødne midler.

Det kom til at bestå af Henning Molin (S46), Morten Nørgaard (S54), Thyge Winther-Jensen (S54), Jørgen Raaschou-Nielsen (S55), Mikael Bræstrup (S63) og Ole Thorn (R67).

Stiftelsen Sorø Akademi var klar med et første bidrag – samt hvad der også var vigtigt – med økonomisk rådgivning. Først på et tidligt stade, hvor den tidligere direktør i Københavns Handelsbank, Bendt Hansen, nu i Stiftelsens bestyrelse, under en solbeskinnet terrassefrokost i hans bolig på Vænget, gav udvalget en optimistisk tiltro til muligheden for at kunne skabe det økonomiske fundament. Men også senere, hvor kravene til kapitalstørrelse før igangsætning måtte overvejes grundigt, og hvor vejledningen bestemt ikke var uden indflydelse på beslutningstempoet.

Et præsidium blev efter Bendt Hansens råd nedsat for at understrege projektets valeur. Det kom til at bestå af Carl Henrik Castenskjold, Godsejer, Piet van Deurs, Redaktør, Ole Due, Professor dr. jur., Hans Engell, MF, Bent leFévre, Direktør, Bendt Hansen, Direktør, Ove Høegh-Guldberg Hoff, Viceforsvarschef, Bertel Haarder, MEP, Ib Juul, fhv. Borgmester, Erling Kristensen, Rektor, Johan de Mylius, Professor dr. phil., Claus Neergaard, Godsejer, Elisabeth Uldall Pelch, cand. theol., Knud Thybo, Direktør, Carsten Vagn-Hansen, Læge og Anne Wedell-Wedellsborg, Professor.

Og så var vi klar til at igangsætte en stor indsamling, i første runde blandt gammelso-ranere, ikke mindst orkestreret af Soranerbladets daværende redaktør, Samfundets nuværende æresmedlem, Morten Nørgaard (S54): Idebekrivelse og bidragsopfordringer kom løbende i vort eget blad, men også en særlig indsamlingsfolder blev hurtigt trykt – og da vi efter de første større bidrag blev i stand til at erhverve grunden på Solvej, kom en ny med detailbeskrivelse af Jørgen Raaschou Nielsens første skitseprojekt til bebyggelse. Med mange detaljer om tilskudsmuligheder – og den første tilkendegivelse af, at kollegiet også skulle rumme udvekslingsstuderende, hvis fornødne fondsbidrag blev opnået. Opfølgende udsendtes i december 1998, november 1999 og marts 2000 nyhedsbreve kaldet "...i nyt lys". Det sidste med detailbeskrivelse af det endelige byggeprojekt, dets totaløkonomi, igangsætningen, som endelig var mulig gjort efter dannelsen af "Soranernes Hus Aktieselskab" i samvirke med Pensionskassen for Jordbrugsakademikere og Dyrslæger, de mange medvirkende – og en fornyet opfordring til at yde økonomisk støtte.

Der skulle jo skaffes rigtig mange penge. Især efter at vi i mellemtiden havde besluttet at glemme alt om ombygning af en af de mindre eller større gamle ejendomme, vi havde haft kik på, og selv bygge nyt, gerne på Frederiksberg, hvor Knud Hauerslev boede.

Vi rettede en forespørgsel om passende grundareal hertil til Frederiksbergs borgmester, John Winther, der viste vort projekt stor kommunal interesse og pegede på, at grunden på hjørnet af Solvej og Smallegade var udlagt til byggeri af ungdomsboliger. Så med en måske blåøjet optimisme tog vi imod kommunens tilbud om at lade os købe den til kollegiebrug.

Blåøjet, fordi projektets omfang derved pludselig blev redefineret: her var plads til mange boliger – og mange boliger krævede mange penge! Kunne vi måske finde en partner – hvad for eksempel med vore venner fra Susåens bredder – som ikke var uden interesse, men selv hårdt spændt for med Herlufsholms byggerier. Vi fik også en drøftelse derom med Mærsk's fondsledelse, fordi rederiet manglede lignende boliger, som man dog i sidste ende valgte selv at stå for. Men kontakten gav – ved Stiftelsens mellemkomst – senere en tiltrængt mulighed for yderligere rådgivning om nødvendige kapitalbehov.

Jeg havde som Samfundets formand efter en række indledende samtaler med skattemyndighederne opnået – efter forskellige udvidelser af den mulige kreds, som kunne hjælpes af Boligfonden – at bidragsydere kunne få skattefradrag for bidrag over 500 kroner efter ligningslovens bestemmelser for fradragsret. Et tilsagn, som dog forudsatte et betragteligt antal årlige indbetalinger. Men selvom den soranske offervillighed til at bidrage viste sig stor, kunne dette tilsagn efter en periode ikke længere opretholdes – dog skal der fortsat ikke betales gaveafgift af donationer til Boligfonden, ligesom det senere er afgjort, at gaver kan ydes af donors egen virksomhed uden personbeskatning af beløbet.

Forløbet af den soranske indsamling blev egentlig ganske markant påvirket heraf. Som nedenstående oversigt viser med afrundede tal påvirkede planernes yderligere detaljering lysten til medvirken – ikke alene fordi de

unges boligsituation kunne forbedres med huslejetilskud eller kollegiepladser, men også fordi Soransk Samfund nu kunne få foden under eget bord med eget medlemslokale og med mulighed for indretning af arkiv.

Der skulle jo imidlertid mange penge til, så det blev en ikke ubetydelig arbejdsopgave at rejse andre tilskud. Ansøgninger og forhandlinger med en række fonde og virksomheder, fremmet gennem personlige kontakter, blev en ikke ubetydelig arbejdsopgave, som heldigvis gav gode resultater.

Soransk samfund bidrog selv med 1/4 mio. kroner og Stiftelsen Sorø Akademi med 1,8 mio. kroner. Og iblandt de mange soranske tilskud, hvoraf en hel del var af betragtelig størrelse, fandtes også flere donationer på 100.000 kroner eller endnu mere – en enkelt endda på 600.000 kroner. Så der var både bredde og substans i indsamlingen. Hertil kom en række testamentariske tilsagn, hvoraf nogle – på en måde beklageligvis – meget hurtigt kom os til gode.

Den ganske arbejdskrævende økonomiske styring af indsamlingen blev dygtigt varetaget af Karl Aage Gemal (S54). I runde (men måske ikke ganske nøjagtige) tal var indsamlingsforløbet som følger:

I 1997 solgte vi Knud Hauerslevs gave, ejendommen i Korsør for 729.000, 33 gammelsoranere bidrog med de første 53.000 og fonde med 120.000. I 1998 arvede vi 402.000, Stiftelsen ydede sit første bidrag på 300.000, 228 soranere bidrog med 887.000. I 1999 modtog vi 1.500.000 fra Stiftelsen, Samfundet indskød 250.000, 201 gammelsoranere 349.000. I 2000 bidrog 143 gammelsoranere med 312.000, fondsbidragene var 500.000 og ved Soransk Samfunds årsfest indsamledes 14.000. Og i 2001 øgedes kapitalen yderligere med 57 gammelsoranske bidrag på 49.000, fondsbidrag 311.000 og arven efter Knud Hauerslev, foreløbig ansat til 8.000.000! Senere er yderligere modtaget en række tidligere tegnede bidrag og store nye arvetilsagn, som med tiden vil gøre det muligt for Boligfonden at opfylde andre ønsker.

Trods den store fremgang for den soranske indsamling var der imidlertid stadig ikke kapital nok til igangsætning af det byggeri, som kollegieudvalgets byggerådgiver, Jørgen Raaschou-Nielsen (S55), til sidst havde accepteret selv at stå for at projektere. En i sig selv vanskelig opgave, dels på grund af de omgivende bygningers karakter, og dels fordi Huset skulle indpasses på den lidt skæve hjørnegrund. Flere detaljerede projektskitser måtte gennemtegnes, før brand- og bygge-myndighedernes krav kunne gå op med vore ønsker til boligernes indretning. Hvilket Jørgen og hans dygtige medarbejdere heldigvis kom igennem med.

Mange gange troede vi, at nu kunne vi komme i gang – men der var altså stadig ikke penge nok. Ikke før vor juridiske rådgiver, Tage Lysgaard (S64), ud over sin omfangsrige indsats ved Boligfondens Stiftelse, nu også fandt frem til en partner, Pensionskassen for Jord-

brugsakademikere og Dyr læger, som gik ind med 1/3 af den til etablering af "Soranners Hus Aktieselskab" nødvendige aktiekapital på 10 mio. kroner mod at få anvisningsret til 10 boliger for landbohøjskolestuderende. Den ansvarlige bestyrelse i dette selskab blev fra Boligfonden Henning Molin, Tage Lysgaard og Mikael Bræstrup (S63) og fra pensionskassen dennes direktør, Niels Erik Eberhard. Direktionsansvaret påtog Michael Goeskjær (S80) sig foreløbigt at varetage – senere overgik posten dog til Morten Pontoppidan.

Så gik det stærkt. En byggestyregruppe med arkitekt Jørgen Raaschou-Nielsen, som var vor byggerådgiver, samt Henning Molin og Mikael Bræstrup fra Boligfonden, Pensionskassens ejendomschef Erik Hjulmand og en ekstern teknisk rådgiver, civilingeniør Henrik Klinge, fik ansvaret for ledelse af byggeopgaven.

Hovedentreprisen blev overdraget til Skanska Jensen A/S, som kunne påbegynde udgravningen kort efter nytår og lovede Husset klar til indflytning inden udgangen af året 2000. Det blev et travlt år: Grundstenene, som kom fra Klosteret i Sor, blev nedlagt 7. april, men både før og efter festlighederne fulgte mange møder for de direkte implicerede – også fordi der undervejs opstod forskellige vanskeligheder. En omfattende grundforurening blev konstateret, hvilket krævede en

omfattende afgravning. Thomas Juul-Olsen (R70), som havde lovet vederlagsfrit at stå for planeringsarbejderne på byggegrunden, måtte øge sit hjælpetilsagn betydeligt ved også at påtage sig borttransport af mange lastbillæs forurenede jord til depot nær Bromme. Andre merudgifter forårsaget af forureningen skulle afklares økonomisk med grundsælgeren, Frederiksberg Kommune. Og endnu en stor ekstraopgave skyldtes en fejludmåling af den præfabrikerede tagkonstruktion, som nødvendiggjorde ændret udformning af arkitektens omhyggeligt tilpassede facadelinjer (men denne fejltagelse kompenserede entreprenøren for ved at færdiggøre Hauerslevsalen – så fik vi heldigvis den med, selvom der i første omgang kun havde været råd til forberedte tekniske installationer dertil!).

Særlige bidrag blev modtaget til indretningen. Møbleringen skete til favørpriser fra Sorø Stolefabrik og køkkeninventar med videre blev ved megen søgen og flere indkøbsturneer fremskaffet til de rigtige favør- og engrospriser.

På Holbergs fødselsdag 3. december 2000 kunne vi så indvi det pragtfulde Hus, som straks fik sin allerførste indflytter. Hurtigt derefter var alle boliger besat – en måske lidt barsk starthuseje til trods, som heldigvis senere kunne reduceres til et mere overkommeligt niveau.

Endnu manglede nogle detaljer dog – for eksempel opbygning af Husets servercentral, der blev udtænkt og primært udført af Niels Erik Bosworth (S99), der selv var beboer. Og indretning af maskinvaskeriet – en betragtelig økonomisk opgave – såvel som nogle andre indretningsopgaver. Men det hele kom der styr på i Husets første leveår.

Administrationen af Huset blev overladt til DIS' ejendomsadministration – som senere indgik i UBS, Unges Bolig Service, der nu varetager lejerforhold og vedligeholdelse af tekniske installationer. Den direkte daglige soranske medvirken blev først varetaget af en trojka bestående af Henning Molin som Efor, der stod for boligtildeling, Lasse Peitersen (R54) som Foged, der førte tilsyn med bygning og inventar samt Morten Pontoppidan (S54) som Skriver, der tog sig af den overordnede økonomistyring. Trojkaen er senere udbygget til et Husforum, hvor en Oldermænd leder den soranske indsats i Huset bistået af flere hjælpere og i tæt samvirke med etageformænd, Degne benævnt, og beboerforeningens ledelse.

Også den fremtidige økonomiske styring både af Boligfondens og Husets økonomi er nu lagt i hænderne på bestyrelsens Skriver, Morten Pontoppidan, og da vi efter Knud Hauerslevs død arvede over en halv snes millioner – hvilket gjorde ham til den største soranske mæccén siden Holberg – kunne Morten allerede i 2001 ikke alene foreslå, at vi købte vor pensionskassepartner ud og gjorde Huset rent soransk, men også at vi kunne reducere starthuslejerne til det niveau, de kom til at ligge fast på i det første tiår. (Hvilket i parentes bemærket desværre ikke kan fortsætte, for selv om Boligfonden her på stedet støtter det ene af sine formål, kollegiebyggeri, blandt andet ved ikke at få sin indestående kapital forrentet, så udhuler stigende afdrag, stigende vedligeholdelsesudgifter og stigende prisniveau den likvide kapital – men det er jo en anden historie!)

Man plejer at sige: ingen nævnt, ingen glemt. Jeg har alligevel nævnt nogle få navne i denne beskrivelse af tilblivelseshistorien for Soranernes Hus – men mange flere har ydet en betragtelig indsats undervejs og i Husets foreløbige liv – vid, at uden al jeres medleven havde vi ikke nået de mål, vi satte os.

Vil nogen dykke endnu længere ned i Husets historie, behøver det ikke at ske ved detailstudier i de mange mødereferater og papirer, som endnu lidt uoverskueligt gemmer sig i vor arkivkælder – langt nemmere vil det være at følge de mange indslag herom i Soranerbladet, rækkende fra referatet af den indledende præsentation af planerne ved Soranerstævnet 15. september 1996 i oktobernummeret 1996 til beskrivelsen af Husets indvielse 3. december 2000 i januarnummeret 2001.

Må jeg til slut sammen med jer alle glæde mig over, at der vises stor soransk offervilje, når de rigtige projekter tages op. Boligfonden har i de forløbne år modtaget nye bidrag – Finn Ejlersens (R55) million-donation til nedbringelse af husets gæld og Ove Sevels (S40) og hans hustru, Birgits, testamentariske tilsagn, som til sin tid vil betyde en markant forøgelse af kapitalgrundlaget. Flere andre har også ved underhåndstilkendegivelser stillet yderligere kapitaltilførsel i udsigt ad åre.

Men der kan – ud over det øjeblikkelige behov – opstå nye opgaver i en nærmere horisont, hvor indsats pludselig kan blive aktuel og kræve ny økonomisk fundering. Kollegiebyggeri uden for Hovedstaden er én opgave – ydelse af boligtilskud efter formålsparagrafens andet ben en anden – og visionerne er jo ikke udtømt dermed.

Så min opfordring til dem, som ved nye bidrag eller testamentarisk måtte have lyst og evne til at støtte Boligfonden, der er gaveafgiftsfritaget for gaver både fra privatpersoner og fra firmaer, den er: Tøv ikke med at tilkendegive jeres hensigter – det vil åbne for nye initiativer!

Soranernes Hus

I Soransk Samfunds 150-årige historie er opførelsen og driften af Soranernes Hus bestemt et af de større projekter, som Samfundet har sat sig for. Jeg vil også mene, at det er et af de vigtigste – hvis ikke det vigtigste projekt – udført af Samfundet.

Så i anledning af Soransk Samfunds 150-års jubilæum og et år efter Husets 10-års jubilæum følger her en beretning om det normale dagligliv på Huset og lidt om, hvad vi foretager os i løbet af året.

For dem som ikke kender Huset, bør I vide, at det består af 5 etager med beboelse og Hauerslevsalen på øverste etage. Salen som både er berømt og berygtet blandt både yngre og ældre 'gammelsoranere' for fester og frokoster med dertilhørende tant og fjas. På alle etager er 8 værelser (stuen dog kun 7), og man vil derfor altid have 7 "bofæller" at dele hygge og køkken med. Tallet kan dog variere meget, og hyppigt kommer kærester/venner/revl og krat og spiser med, og oftest lærer man sine bofæller lige så godt at kende som deres kærester og nogle gange også deres familie.

Netop omkring måltidet mødes vi ofte. Vi har ikke madklub, men spiser dog ofte på samme tidspunkt. Både morgen og aften. Hen over bordet deler folk deres glæder og sorger og dagens oplevelser, nyhederne i tv og alle mulige andre obskure emner diskuteres. Ofte farvet af folks studieretninger. Selv synes jeg, at det er meget givende at høre om farmaceuten og hans opgaver, om fremmede lande og økologi af den geografistuderende og ikke mindst få nogle gode økonomiske fif og råd om networking af CBS'erne. Selv er jeg lægestuderende, og når min hverdag indimellem bliver lidt for fyldt med bøger og mærkelige dårligdomme, så er jeg glad for at bo på et kollegium med en heterogen beboersammensætning, så ens horisonter udvides til andre felter end ens eget (og her hentydes

selvfølgelig til fagområder og ikke fredagsbærers drinkskort).

Hen over året holdes også en række fester på kollegiet. Dels har vi nogle fester, som på skift arrangeres af gangene (disse kan være alt fra en normal fest med dans og musik til en gedigen temafest med flotte udklædninger), og dels har vi nogle faste fester.

Tour de Cuisine er én af sidstnævnte. På denne dag pynter hvert køkken op med deres tema, og om aftenen mødes alle i Hauerslevsalen. Her hygges først, hvorefter det ved lodtrækning bestemmes, i hvilken rækkefølge køkkenerne skal besøges. Af berømte temaer kan flyver/charterrejse, russisk-ubådstema og autonom-tema nævnes.

Når man har en stor fest i foråret, skal denne selvfølgelig balanceres af en stor fest i efteråret. Heldigvis kommer julen, og som en god dansk tradition kommer også julefrokosterne. Julefrokosten på Soranernes Hus er dog noget helt specielt. Samfundet er nemlig så venlige, at de giver 3.g'erne fra Akademiet en tur i det Kgl. Teater på Holbergs fødselsdag, og undervejs kan de heldigvis komme forbi og besøge os. Under deres besøg fortæller formandskabet i beboerforeningen om livet på huset, og derefter har de kommende studenter frit lejde til at gå rundt på alle etagerne. Her er der altid nogle hjemme, da forberedelserne til aftenens julefrokost er godt i gang. Derfor har 3.g'erne mulighed for at kigge ind på værelserne og få en sludder med beboerne om, hvordan det er at være studerende i København. Dette kaster ofte både gode og overraskende spørgsmål af sig, og det er mit indtryk, at en del myter om det at være 'voksen' efter gymnasiet bliver afkræftet. Jeg er både tidligere 3.g'er, tidligere næstformand og nuværende beboer og har vist set dagen fra alle vinkler og uanset hvad, er det en hyggelig dag med udveksling af mangt en historie og sladder hjemme fra Sorø. Dette kommer sig af, at mange enten

har yngre søskende i 3.g eller kender en ældre søskende til en 3.g'er.

Efter 3.g'erne er sendt (og i nogle tilfælde smidt) videre, går vi alle op i Hauerslevsalen og fester som det sig hør og bør til en julefrokost. En mere detaljeret fortælling herom skal jeg nok forskåne jer for.

På gangene laves også fester. Nogle improviserede og andre mere organiserede. Af sidstnævnte tæller Tour de Chambre, som vi på 2. sal holder hvert efterår. Denne fest er en intern-gangudgave af forårets Tour de Chambre. Selv er jeg meget stolt af min kreativitet bag et jagt-tema og temaer som hulemand, Hawaii og Sømand vil jeg nok aldrig komme til at glemme. Om end indtaget af alkoholiske drikke nok burde have fået mig til det.

Disse interne fester er også en udmærket lejlighed til at møde sine naboer på en god og afslappet måde, uden at man behøver have stress over, at man hurtigt skal have indtaget sin aftensmad, for at kunne vende tilbage til bunken af bøger, som venter på at blive læst. Selvom vi gerne er sociale, så er vi først og fremmest studerende med alt, hvad det indebærer af læsning til ud på natten og aldrig have fri. Man kan jo altid lige repetere et eller andet yderligere.

Vi hygger også ofte sammen, under mindre 'våde' omstændigheder. F.eks. ser vi indimellem en film sammen i køkkenet eller er sam-

men om at pynte køkkenet og dets juletræ, når julen nærmer sig.

Men hvad betyder Soranernes Hus for den enkelte beboer, hvis man skal opsummere hele denne beretning om aftensmåltider og fester? Lidt banalt kan man kalde Huset for et standardkollegium. Dvs. et sted hvor man sover og spiser, inden man skal tilbage til studiet. Dette er dog kun en del af sandheden. Da vi alle er fra Sorø, kan vi – på tværs af studier – altid finde noget at tale om og herfra vokser yderligere bekendtskaber. Samtidig er vi heldige at have en god Boligfond i ryggen, som støtter os med både inventar og penge, til at vi kan holde kollegiet i top stand, således at det ikke kommer til at fremstå beskidt og ødelagt, som så mange andre kollegier i København desværre gør. Alt dette sammen med en god beliggenhed i midten af Frederiksberg og med København omkring os gør, at Soranernes Hus er et af hovedstadens bedste kollegier. Det er et lille kollegium med sine ca. 40 beboere, men stordrift er som bekendt ikke altid lig med kvalitet.

Jeg håber, at alle jer, som endnu ikke har haft mulighed for at kigge forbi Huset endnu, har fået et indblik i livet og dagligdagen på Huset. Hvis I syntes om det, så kan jeg kun opfordre jer alle til at blive de glade bidragydere til Boligfonden, for lige nu kan vi kun

opfylde boligdrømme for 40 soranere. Og med bolignøden, som er udbredt blandt studerende (specielt i København!), ville det være virkelig rart at kunne udvide og gøre flere soraneres studietid bedre og nemmere.

Til slut vil jeg give et godt råd. Skulle I nogensinde komme i bekneb, ved at en herlovianer vil drille jer med, at deres samfund er ældre end vores, da spørg blot – og husk glimtets øjet – "hvor ligger Herlovianer Kollegiet i øvrigt?"

Asger M. Andreasen (S09)

Eforjobbet

December 2000 var vi så i mål: vi havde skaffet os 39 boliger og skulle nu gøre Huset til et kollegium – ikke alene løse de praktiske problemer med lejekontrakter, husorden osv., men også medvirke til at skabe samarbejde og traditioner, som kunne gøre Huset til et rart sted at bo.

Vi havde valgt at lade DIS (senere UBS) varetage den løbende administration efter vore anvisninger, men selve boligtildelingen ville vi selv stå for. Dertil udpegede Boligfonden en ansvarlig – et job, som jeg blev den første indehaver af og derved Husets første efor. Et ganske vanskeligt job at tilrettelægge, for selvom der var enighed om, at boligtilbud skulle gives efter rækkefølgen på ventelisten, skulle det løbende vurderes, om andre aftaler og hensyn – som for eksempel ønsket om nogenlunde ligelig kønsfordeling på de enkelte gange – kunne medføre fremrykning på listen. Og fordi det var ønsket også at give andre end soranske uddannelsessøgende boligmulighed – udvekslingsstuderende og før Boligfonden blev ene ejer af Huset tillige 10 studerende fra Landbohøjskolen med fortrinsret.

Udgangspunkt for Husets administrator DIS blev derfor, at nye lejere skulle udvælges af og anvises til DIS af Husets Efor efter fortrinsretbestemmelserne. Eneste undtagelser var bolig 1.2, hvortil lejere anvises af Handelshøjskolen og bolig 4.2, hvortil de anvises af Landbohøjskolen – de pågældende internationale sekretariater var i direkte kontakt med DIS herom. Alle andre udvekslingsstuderende – fortrinsret er givet til 2 fra Kina og 1 fra Norge – anvises af Efor ud fra venteliste eller indstilling fra DIS. Disse aftaler udsprang af det oprindelige ønske om at give kollegiet en international profil ved tildeling af et antal

boliger til udenlandske udvekslingsstuderende. Antallet blev dog senere begrænset til 5 beboere med ønsket om, at der helst på hver etage skulle bo udvekslingsstuderende. Et ønske, som vi senere måtte afvige fra, fordi det viste sig umuligt at integrere de udvekslingsstuderende (som i reglen kun boede korte perioder i Huset).

Som Efor førte jeg løbende:

Venteliste (efter ansøgninger modtaget på formularen på www.soranerneshus.dk, der i alt væsentligt var en kopi af DIS' tilsvarende formular på www.ungdomsboliger.dk). Ansøgninger indgivet direkte til DIS skulle videresendes til Efor for registrering på ventelisten og tildeling af ventelistenummer. Opsigelser af lejemaal til DIS tilsvarende videresendes til Efor, som – efter kontakt med aktuelle ansøgere på ventelisten – anviste ny lejer ved fremsendelse af dennes ansøgningsskema til DIS. Et par gange om året rundsendtes en standardiseret rundskrivelse om den aktuelle ventelistesituation til ansøgerne, ligesom den opdateredes på Husets hjemmeside.

Frafaldsliste over de ansøgere, som svarede, at de havde fundet andre boligmuligheder under venteperioden og derfor kunne slettes (hvilket også skete, hvis man ikke svarede inden for angiven tidsfrist).

Boligbyttemliste over kollegianere, som ønsker at flytte til en anden bolig end den først anviste. Bytteønsker fremsat direkte til DIS skulle derfor konfereres med Efor eller henvises til Boligbyttemlisten før tilsagn.

Lejerliste over samtlige kollegianere. Ændringer, såsom nye medboende i 1½- og

2-rumsboliger, nye udvekslingsstuderende eller godkendte fremlejemaal, meddeltes umiddelbart af DIS til Efor.

Beboermatrikel over fraflyttede kollegianere. Denne liste føres alene som en historisk oversigt til arkivbrug og ajourføres løbende ved overførsel fra lejerlisten efter fraflytning.

Som det fremgår, var både papirarbejdet og hele tilrettelægningsproceduren – selvom det hele varetoges på computer – et ganske omfattende job, som for mig ikke levede stunder til en egentlig mentorvirksomhed, der ved hyppigt samvirke med beboerne yderligere kunne fremme vort ønske om at gøre boligperioden til en markant periode i livet, hvor det interne fællesskab og de opståede traditioner kunne blive kendetegnende for tiden i Soranernes Hus.

I inderkredsen af gammelsoranere omkring Husets etablering viste det sig ikke nemt at finde en afløser, som kunne tilføre posten det ønskede engagement. Bent Thorkild Hansen (R56) sagde i 2002 ja til at prøve, men sendte alligevel stafetten tilbage til mig for endnu et par år. Så først da skolens rektor Erling Kristensen gik på pension i 2003, men stadig havde lyst og kraft til fortsat virke for og blandt vore unge, fik vi i 2004 den nye efor, der gjorde det muligt at tilføre jobbet de manglende initiativer.

Erling var jo vant til at arbejde med unge, som bevidste var på vej ind i voksenlivet, men alligevel i mange situationer kunne have behov for både opbakning og medvirken – også når det gjaldt den nye boligsituation.

Rektorperiodens erfaring om behov for klare regler ved mangesidigt samvirke stillede krav til detaljering af de lidt komplekse regler for boligtildeling og -opretholdelse, som Husets oprindelseshistorie stiller. I 2005/06 samstillede han derfor i Kollegieredegørelsen, Soransk Samfunds, Boligfondens og administrations-selskabets regler. Som derefter blev tilgængelige i Husets nye hjemmeside, hvis

hele indhold det blev en ny eforindsats at samle og bringe op at stå i teknisk samvirke med Samfundets arkivar Rolf Christensen (S65) og især dennes søn Markus.

Erfaring fra problemløsninger i andre kollegier hentede Erling ved regelmæssige møder med deres eforer – et sådant møde sammen med Husforums Oldermænd og nogle beboere hos Regensens efor resulterede i, at de beboere, som har varetaget eller skal overtage de interne ledelsesopgaver, inviteres til en årlig sammenkomst med Husforum. Sammenkomsten blev navngivet efter skolens tidligere elev, Herman Bang (S1875) og afholdes derfor nær hans fødselsdag i april. Husets nyere beboere fik tilsvarende fremover hvert efterår en mulighed for at møde Husforum ved den nyindstiftede årlige Hauerlev-reception.

Som medlem af Boligfondens Husforum, der varetager driftens mange forskelligartede områder inden for de af Boligfonden afstukne økonomiske rammer, får Efor indblik i Boligfondens overvejelser om Husets økonomi – og Erling udviste her særlig forståelse for beboersynspunkterne, som jo ikke altid var sammenfaldende med Boligfondens.

Under Erlings lange eforperiode, der først afsluttedes ved udgangen af 2010, kom vi et stort skridt videre i viden om kollegiedrift. Men skulle altså nu finde en afløser, som ikke alene havde lyst, men også tid. Det var ikke så let, men en af Samfundets langvarige støtter, Per Salling (S73) tog handsken op. For efter kun 1½ års virke at måtte erkende, at årelang indsats i jobbet kan være svær at forpligte sig til, når man samtidig er arbejdsramt.

Men heldigvis har Knud Thybo (S62), som ikke længere er erhvervsaktiv, givet tilsagn om senere at ville overtage stafetten, så tomrum ikke opstår – og nye impulser kan derigennem føjes til de ældre gammelsoraneres virke for de yngre.

Henning Molin (S46)

Soransk Samfunds Boligfond, Husforum og Beboerforeningen

Soransk Samfunds Boligfond ejer Soranernes Hus og godkender årsbudgettet for Husets drift. Bestyrelsens sekretær, advokat Morten Pontoppidan (S54), kaldet Skriver, varetager arbejdet med Boligfond og administrator, herunder den løbende opfølgning af Husets driftregnskab. Som administrator har bestyrelsen valgt Unges BoligService/ Dan-ejendomme, der har ansat en inspektør til de praktiske opgaver fx i forbindelse med ud- og indflytninger. Bestyrelsen udpeger en formand for Husforum, kaldet Oldermænd.

Den daglige ledelse udgøres af Husforum, som siden 2009 har bestået af fem gammelso-ranere og en beboer. Husforum arbejder tæt sammen med Husets beboerforening. Husforums opgave er at løse de løbende opgaver, sørge for at den vedtagne husorden overholdes samt forsøge at efterkomme de ønsker, beboerne måtte fremføre. Herudover kan Husforum selv stille forslag og tage proaktive initiativer. Husforum skal observere behov for tiltag i forbindelse med vedligeholdelse og nyanskaffelser. Disse skal fremlægges ved et af Boligfondens 2-3 årlige møder. Større udgifter skal vedtages af bestyrelsen. Husforum

fungerer både som det indstillende og udførende organ.

I begyndelsen var Henning Molin "Soranernes Hus". Han var i de første år både formand for Boligfondens bestyrelse og Oldermænd. Herudover førte han ventelisten. Efterhånden fik han på bedste spejdermaner frivillige til at påtage sig de forskellige opgaver/embeder, som han gav navne, som man anvendte på Holbergs tid: oldermænd, efor, forvalter, vagtmester, notar, foged, skriver, hovmester, taffeldækkere og degne (gangformænd).

Oldermænd har ansvaret for Husforums kontakt med Boligfondens bestyrelse, som i samråd med ham udpeger de øvrige medlemmer i Husforum. Oldermænd skriver dagsorden til de ca. 5 årlige møder i Husforum, hvor formanden og næstformanden for Beboerforeningen deltager. Eforen modtager boligansøgninger via hjemmesiden, "Soranernes Hus"; fører ventelisten og opdaterer hjemmesiden sammen med en webmaster. Notaren skriver referater fra møderne og sørger for reservation og udlån af Haverslevsalen. Forvalteren fører tilsyn med alt indvendigt i Huset. Vagtmesteren har det overordnede tilsyn med bygningen i samarbejde med forvalteren og inspektøren.

Vi har på Huset indført 3 traditioner: Holbergs fødselsdag (3/12): besøg af 3.g'erne med efterfølgende julefrokost blandt beboerne.

Herman Bang- middag (20/4): middag for Husforum og de beboere, der har påtaget sig et hverv/embede i Huset . HB (1875). Fra 2009.

Hauerslevreceptionen (sept.): reception for alle årets nye beboere. Fra 2010.

Større tiltag:

- 1) 2008: Gårdprojektet: fliser i hele gården, overdækkede cykelstativer, bordbænke, grill mm.
- 2) 2008: Ny Brandinstruks med oprydning på loft, kælder og gange
- 3) 2009: Ny struktur i Husets organisation (Husforum var tidl. opdelt i a) Samfundsgruppen og b) Kollegiegruppen)
- 4) 2009: Ny hjemmeside
- 5) 2009: Gennemgang af kontrakter og energiforbrug
- 6) 2010: Maling af vinduer mod gaden
- 7) 2010: Ny billigere aftale med UBS og Rengøringsfirma
- 8) 2011: Udsiftning af køle/frys, køkkeninventar, støvsugere + årlig desinfektion af køkkenskabe
- 9) 2011: Nedlæggelse af fastnet til boligerne
- 10) 2012: Indførelse af fibernet (tilkobling til CBS)
- 11) 2012: Webmaster-redaktion
- 12) 2012: Forhandling med Frederiksberg Kommune ang. besparelse på gebyr på genanvendeligt affald
- 13) 2012: Rottebekæmpelse med rep. af kloak.

Da det er et meget lille kollegium med kun ca. 40 beboere fordelt på 5 etager, er det vigtigt, at alle beboerne påtager sig et ansvar for fællesskabet. Huset skal ikke blot være et sted, hvor man bor. Det forventes, at man deltager i det sociale liv på kollegiet, at man hilser på hinanden, som man nu gør i et hjem og på skift påtager sig de forskellige hverv, der nu er, for at det hele kan fungere, bl.a. det såkaldte Hoveriarbejde (den ugtl. fællesrengøring). I øjeblikket er ventetiden steget til 2-3 år med 60-70 på ventelisten. Man kan maksimalt bo på Huset i 5 år med mulighed for forlængelse i ½ år. Der er fortrinsret for én ingeniørstud., én arkitektstud., én jurastud. og én lægestud. Der er et problem med ventelisten: Man kan blive optaget på den, 1 år før forventet optagelse på et studium, men man er ikke berettiget til en bolig, før man er optaget på et studium, og man har da endnu ikke vist, om man er studieegnet.

Overordnet er det Husforums opgave at sikre en langsigtet optimal drift af Huset samt medvirke til et menneskeligt, kulturelt og akademisk miljø med mulighed for nye tanker og tiltag, forankret i en "soransk tradition".

Kollegiets ledelse (Husforum):

Oldermand: 2000-08: Henning Molin (S46).

2008- : Mogens Skovgaard (S65)

Efor: 2000-2003: Henning Molin

(S46). 2004-10: Erling Kristensen

(fhv. rektor). 2011-12: Per Salling

(S73). 2012- : Knud Thybo (S62)

Forvalter: 2000-07: Børge Ven-

delbo Andersen (R50). 2009- :

Freddy Wæver (R51)

Vagtmester: 2000-2007: Torben

Rosendal (S50). 2009- : Niels Erik

Tanholdt (S53)

Notar: 2007- : Frits Krog-Meyer

(S51)

Foged: 2000-2005: Lasse Pei-

tersen (R54), 2007-: skiftende

beboere.

Mogens Skovgaard (S65)

Repræsentationsoversigt

Soransk Samfund er repræsenteret i bestyrelserne for nedenstående:

- a. Sorø Akademis Skole – Kim Øxen holt (S81)
- b. Sorø Akademis Kulturfond – Steen Jensen (S65)
- c. Th. Sanders' Legat – Karen Jensen (S65)
- d. Det Lyngbeckske Soranerlegat – Lars Herborg (S53)
- e. Rektor Raaschou-Nielsens Mindelegat – Niels Henriksen (R53)
- f. Dan Trier Finks Fond – Soransk Samfunds formand (iflg. fuldmagt: Niels Henriksen)
- g. Stiftelsen Tersløsegaard – Henning Malmberg (A42) & Lone van Deurs (S63)

a. Sorø Akademis Skole

I "Vedtægter for Bestyrelsen ved Sorø Akademis Skole" fremgår det af paragraf 3, at ét af skolens bestyrelsesmedlemmer skal være en tidligere elev. I paragraf 4 står der, at det er Soransk Samfunds bestyrelse, der har retten til at udpege dette bestyrelsesmedlem for en periode på 4 år. Skolens bestyrelse træffer, efter Rektors indstilling, bl.a. beslutning om udbud af studieretninger, valgfag, politikker, oprettelse af klasser og hold samt ferieplan og budgetter. Bestyrelsen skal også formidle samarbejdet mellem skole og hjem samt medvirke ved løsning af sociale opgaver i tilknytning til skolen. I perioden 2011-2015 varetages posten af Kim Øxenholt (S81), som kan kontaktes på e-mail koex@live.dk, hvis der skulle være ønsker om at bringe emner op i forhold til bestyrelsen, som særskilt vedrører tidligere elever.

Kim Øxenholt (S81)

b. Sorø Akademis Kulturfond

Sorø Akademis Kulturfond støtter kulturelle aktiviteter for skolens elever, der arrangeres af en lærer, men som ligger i fritiden, og hvor det er frivilligt for eleverne at deltage. Oftest er der tale om teater-, biograf-, opera- eller koncertture hjemme eller på studieture i udlandet uden for det obligatoriske program. Senest har kulturfonden støttet den CD med skolens elever, der blev udgivet ved 425-års jubilæet.

Kulturfonden blev startet i 1986, men er især vokset de seneste 15 år. Formuen er nu på 2,2 mio. kr. og der uddeles årligt 50-100.000 kr. Løbende indtægter kommer fra omvisninger på skolen og fra salget af de tre bøger om kirken, bygningerne og Hauchs Samling. Gennem årene har fonden modtaget ca. ½ mio. kr. som gave. Soransk Samfund har et medlem i den fem mand store bestyrelse, der har rektor som formand.

Steen Jensen (S65)

c. Sanders' Legat

Dommer Th. Sanders og hustru Karen Sanders' legat er et af skolens mange legater, som uddeles ved juletid. Bestyrelsen består af skolens rektor, en lærer som repræsentant for kostskolen og et medlem, udpeget af Soransk Samfund. Legatformuen udgjorde ifølge det seneste regnskab 1.177.000 kr., og der blev i december 2011 uddelt 13 legatportioner á 3.450 kr. Legatet uddeles til elever, som er børn af enlige forældre, og som både er flittige og dygtige (det sidste holder jeg nøje øje med via karakterlisterne).

Karen Jensen (S65)

d. Det Lyngbeckske Soranerlegat

Civilingeniør Edvard Lyngbeck var elev på skolen 1898-1903; han og hans hustru Anna blev gift i Sorø kirke i 1914, og de er begge begravet her. Legatet stammer fra 1967 og er meget stort. Det er beregnet på videregå-

ende uddannelse og kan derfor både søges af særligt lovende elever i 3.g og af tidligere elever. Modtagere af legatet skal være ugifte. Legatet kan opnås hvert år i studietiden, og ansøgeren skal derfor gøre rede for, om studieplanen for det forløbne år er opfyldt, og oplyse budget og studieplan for det kommende år. Legatets § 6 siger at det skal "være en ærespligt" helt eller delvis at tilbagebetale de modtagne beløb hvis man senere i livet bliver i stand til det, så kommende soranere kan få gavn af det. Legatet administreres af skolen og har en legatbestyrelse på 3 personer. Rektor er formand, og en af skolens lærere og et medlem fra Soransk Samfund er udpeget som de øvrige medlemmer.

Lars Herborg (S53)

e. Rektor Raaschou-Nielsens Mindelegat

Rektor Raaschou-Nielsens Mindelegat er et beskedent legat, hvis bestyrelse foruden undertegnede består af lektor Lars Kelstrup og lektor Henrik Juul Hansen (S73). (To bestyrelsesmedlemmer skal være tidligere elever fra skolen. Samtidig er det hensigtsmæssigt, at der er to lærere, der er med til at styre elevernes udvælgelse af legatmodtagerne. P.t. kan samme person dække begge funktioner.) Der uddeles hvert år 2 x 2.000 kroner til en dimittend, som af sine årgangskammerater er blevet udvalgt til at modtage en pris som værende "en god kammerat".

Niels Henriksen (R53)

f. Dan Trier Finks Legat

Dan Trier Finks Legat uddeles "- til gymnasieelever på Sorø Akademi, som efter bestyrelsens skøn har et særligt behov for at modtage økonomisk støtte, eller som har udvist en særlig indsats for andre mennesker" (§ 4, stk. 1), legatet uddeles én gang årligt i forbindelse med Sorø Akademis juleafslutning. Bestyrelsen ledes af efterlevende hustru efter Dan Trier Fink (S27), Ulla Fink Ulriques, og består desuden af Skolens rektor og formanden for Soransk Samfund. Nuværende formand, Chri-

stian Faber-Rod, har under sin formandstid givet fuldmagt til undertegnede til at repræsentere ham.

Niels Henriksen (R53)

g. Den Holbergske Stiftelse Tersløsegaard

Den 8. juni 1921 fik den Holbergske Stiftelse Tersløsegaard sin første fundats godkendt af Christian den Tiende. I den fastsættes det blandt andet, at der skal være to repræsentanter for foreningen Soransk Samfund samt en repræsentant for Sorø Skole og Opdragelsesanstalts Lærerforsamling.

Meget er forandret siden da, men meget består stadig. Bygningerne ligger der, mindstuerne er åbne hver sommer og lejlighederne er beboede.

Stiftelsen er selvejende og klarer drift og vedligeholdelse samt formidling ved hjælp af meget små indtægter og tilskud. Alligevel lykkes det ved hjælp af bestyrelsens ihærdige indsats og med støtte fra flere eksterne Holbergvenner at udbygge formidlingen og passe bygninger og have.

Det forekommer dog som et spinkelt og usikkert grundlag at fundere et så betydningsfuldt kulturminde alene på privat engagement, og der arbejdes vedholdende på at opbygge et lidt sikkert grundlag for bygninger og aktiviteter.

Trods de mange omskiftelser siden Soranerne for over 100 år siden fik reddet Holbergs gård og sat ham et værdigt minde, er der et uafviseligt historisk fællesskab mellem Tersløsegaard og Sorø Akademi. Skulle man ønske noget for Tersløsegaards fremtid er det, at der igen kunne knyttes et langt tættere og stærkere bånd mellem Holberg, Tersløsegaard og Sorø Akademi.

Der henvises til Tersløsegaards hjemmeside www.tersloesegaard.dk, og vi er altid glade for et besøg, specielt hvis det er gammelsoranere.

Lone van Deurs (S63)

Formænd

Om de første formænd kan generelt siges, at de var fremtrædende medlemmer af det danske samfund.

Carl Steen Andersen Bille

var den første formand for Soransk Samfunds bestyrelse. Han var med til at stifte Samfundet i 1862, medlem af bestyrelsen 1862-71 og formand 1862-66 og 1870-71.

Han blev student i 1846 og var bl. a. chargé d'affaires og Generalkonsul i Washington, ministerresident sammesteds og medlem af rigsdagens folketing.

Theodor August Regenburg

var den næste i rækken af formænd for bestyrelsen (1866-70). Han var bl. a. departementschef, dr. Phil. h.c. ved Københavns Universitet, storkorsridder, og i 1898 blev der opsat en mindesten med portrætmedaillon på Skamlingsbanken.

J.F. Johnstrup

var formand i 1871.

Fritz Meyer

var formand 1871-1880.

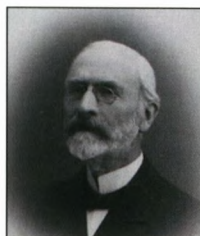
Carthon Christopher Valdemar Nyholm

var formand 1880-89. Han var bl. a. medlem af rigsdagens folketing 1864-72 og 1884-87 og medlem af kommissionen vedr. retsreformen 1892 og af kommissionen ang. den

militære retsplejes omordning 1900.

Hans Rudolph Hiort-Lorenzen

var formand 1889-95. Han var bl. a. protokolfører ved Stænderforsamlingen i Flensborg, ejer og redaktør af avisen "Dannevirke", var kommandør af Dannebrog og æresmedlem af flere udenlandske heraldiske selskaber. Det hed om ham i Soranerbladet 1917: "...er en næsten uddød Type på den danske, dygtige, fintdannede Embedsmand med mange Interesser ved siden af sin Embedsgerning, men han er ikke mindre Billedet paa en af Sorø Akademis gode Sønner".

Philip Schou

var formand 1895-99. Han købte Den kgl. Porcelainsfabrik i 1882, var kommandør af Dannebrog, medopretter af Soransk Samfunds Understøttelsesfond 1872 og gennemførte i

sin formandstid rejsningen af Holberg-Monumentet i Akademihaven i 1898.

Albert Arendrup

var den første realist, der var formand for bestyrelsen (1899-1901). Han var bl. a. generalmajor og chef for den fynske og senere for jyske brigade, kommandør af Dannebrog, kammerjunker og kammerherre.

Marius Godskesen

var formand 1901-08. Han tog sammen med Martin Nyrop initiativet til den indsamling, hvorigennem det lykkedes at erhverve Tersløsegaard

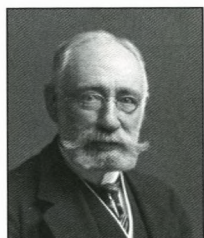
og var formand for Den holbergske Stiftelse Tersløsegaard fra 1921 til sin død.

Sophus Hauberg

var formand 1908-20 og medstifter af Soransk Samfunds Jubilæumsfond 1912.

Erik Schou

var formand 1920-25.

Gordon Norrie

var formand 1925-37. Han var stabslæge og forfatter til mange lægelige bøger. Læge Merete Warburg har i sin disputats 1966 kaldt en sjælden øjensygdom "Norries sygdom" i erkendelse af,

at han er den første, der har beskrevet tilfælde af denne sygdom.

John Knox

var formand 1937-43.

Alfred Charles Louw

var formand 1943-44.

Poul Lorenzen

var formand 1944-1946.

Herluf Krog-Meyer

var formand 1946-49. En gang under en gammelsoranerkamp blev det sagt, at han var den yngste formand og den første aktive cricketspiller, der blev valgt som formand. Hans største indsats for Soransk Samfund lå måske efter hans formandstid, hvor han som medredaktør af "Soraner-Biografier 1901-60" skrev flere hundrede breve og foretog utallige telefonsamtaler.

Carl Jacobsen

var formand 1949-53.

Niels Vilhelm Boeg

var formand 1953-60. Han var en fremtrædende jurist, bl. a. dommer ved de internationale domstole i Ægypten, præsident for den græsk-tyrkiske voldgiftsdomstol i Konstantinopel og var advokat for Danmark i Grønlandssagen ved domstolen i Haag.

Har udgivet erindringsbogen På Fønixfuglens Vinger.

Johannes Balthasar Brøndsted

var formand 1960-63. Han var direktør for Nationalmuseet, har udgivet mange videnskabelige værker og fik tildelt æresboligen på Carlsberg 1963.

Aage Kann Rasmussen

var formand 1963-69. Civilingeniør Aage Kann Rasmussen var hovedkraften bag Biografierne 1901-60, og det var i hans formandstid, årsfesten blev henlagt til skolen. Ridder af Dannebrog 1. grad.

Jonas Bruun

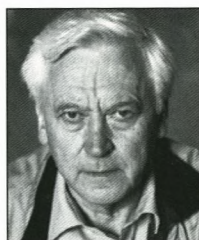
var formand 1969-73. Højesteretssagfører og formand for diverse fondsbestyrelser. Ridder af Dannebrog.

Robert Riis

var formand 1973-76.

Palle Taarnhøj

var formand 1976-83. Han var manden bag "Soraner-Biografierne 1961-85". Overlæge og overkirurg på neurokirurgisk afdeling, Københavns Amtssygehus i Glostrup.

Tyge Winther-Jensen

var formand 1983-84. Thyge Winther-Jensen var professor i international komparativ pædagogik på Danmarks Pædagogiske Universitet.

Ib Juul

var formand 1984-91. Mangeårig borgmester i Herlev Kommune. Ib Juul var lærer på Gladsaxe Gymnasium og senere undervisningsinspektør i Direktoratet for Gymnasieskolerne og HF, før han blev borgmester.

Kim Sverre Hansen

var formand 2002 - 06. Kriminalkommissær, Rigspolitiet med det koordinerende ansvar for det europæiske politisamarbejde, herunder såvel det operative som uddannelsesmæssige og forskningsmæssige.

Nils-Ulrik Kopp

var formand 1991-96.

Henning Molin

var formand 1996-2002, hvor han var den drivende kraft i opførelsen af Soranernes Hus. Civilingeniør, nu med eget lysreklamefirma "molineon design". Tidligere vicepræsident i det

europæiske lysreklameforbund. Aktiv i Det danske Spejderkorps siden 1936 - sideløbende i en årrække formand for Søllerød Kommunes fritidsnævn. I Lions Club Søllerød fra 1987 med fokus på international indsats.

Niels G. Henriksen

var formand 2006-2010. Direktør for Grænseforeningen 1988-2003. Før det var han i lægemiddelbranchen som marketingchef for Skandinavien. Har i mange år været tovholder i Holbergfødselsdagen og indførte samfundets fejring af valborgaften.

Christian Faber-Rod

formand fra 2010. Jurist og tidligere ambassaderåd ved ambassaden i Warszawa. Senere ambassadør i Ukraine, Armenien og Georgien.

Soransk Samfunds årsfester

Som kasserer gennem en del år er det faldet i min lod at skrive om årsfesten.

I de første godt hundrede år foregik årsfesterne i København. 100-års festen fandt sted i Håndværkerforeningen, og i den anledning blev det besluttet, at damer måtte inviteres med – det fandt man, var en god ide.

I SB nr. 8, august 1964 er der en notits om, at Rusfesten afholdes lørdag den 17. oktober 1964. "Takket være rektor Arne Østergaards (S29) venlige imødekommenhed bliver festen for første gang holdt på Sorø Akademi."

I parentes bemærket blev rektor indvalgt i bestyrelsen for Soransk Samfund på generalforsamlingen i 1962.

Allerede året efter (1965) blev festen alene betegnet som Årsfesten.

Invitationen så således ud:

Årsfesten på Sorø Akademi

LØRDAG DEN 16. OKTOBER 1965 FOR MEDLEMMER MED DAMER

Program:

Kl. 17,45: Deltagerne samles i kirken.

Kl. 18,00: Koncert på orgel af organist Knud Vad.
Repertoire:
Joh. Sebastian Bach: Præludium og Fuga i D-dur,
César Franck: Korral Nr. 1 i E-dur,
Konfirmationskantaten.

Kl. 18,45: Deltagerne samles i Akademiets festsal, hvor oberst Frode Worm-Leonhard vil holde rustalen.

Kl. 19,30: Middag med rødvin, kaffe.

Derefter fortsætter festen med dans til kl. 01,00.

Der vil i lærerværelset blive indrettet en bar, hvor drinks kan fås mod kuponer; hver deltager vil inden midt dagen få udleveret 2 kuponer.

Pris for deltagelse er kr. 33,00 pro persona, dog for juniorene — de sidste 8 årgange — kr. 16,50 pro persona.

Deltagelse bedes anmeldt til:

B. Husted-Andersen,
Raadhuspladsen 16, København V.,
Telefon: Minerva 3770,

samtidig med at beløbet for deltagelse indbetales (postgiro 1710), senest mandag den 11. oktober kl. 16,00. Pladsantallet er begrænset, og i tilfælde af overtegning vil de sidst anmeldte medlemmer risikere ikke at komme med.

Påklædning: Fæstdragt.

Der arrangeres transport med Viking-busser København/Sorø/København.

Afgang Bernstorffsgade, ud for Hovedbanegårdens ankomsthall, kl. 16,00.

Afgang fra Sorø senest kl. 01,00.

Samtidig med tilmelding til årsfesten bedes meddelt, om deltagelse i denne transport ønskes. Prisen pro persona er kr. 19,50 tur/retur, som opkræves undervejs til Sorø.

Allerede fra begyndelsen havde festen fået det forløb, som vi kender i dag, men kan det gøres anderledes?

Et af de meget væsentlige indslag i festen er koncerten i kirken. Her faldt det sig så heldigt, at en – allerede da – meget anerkendt organist, nemlig Knud Vad (S55) var ansat

ved kirken og dermed i adskillige år stod for koncerten på det vidt berømte barok-orgel. Senere har også andre kunstnere haft lejlighed til at optræde, såsom Jakob Bruhns (S94) som medlem af koret "Vox Absona", Ann Petersen (S85), og allersenet Knud Rasmussen, organist, sammen med Elisabeth Hanke og Niels Borksand.

Foto: Mogens Skovgaard (S65)

På initiativ af formand Kim Sverre Hansen blev der åbnet adgang for byens borgere til at overvære koncerten, hvilket medførte en helt fyldt kirke, og koncerten i 2007 gav anledning til en flot anmeldelse i Sorø Avis:

Flot og kort koncert

En forførende Sicilienne af Gabriel Fauré fremført af Kristine Poulsen på fløjte og Merethe Køhl Hansen på orgel gav lørdag en forrygende optakt til Soransk Samfunds årsfest.

Sorø Klosterkirke var fyldt godt op af festklædte mennesker, så smoking, kunstneriske negle og en blid duft af parfume fuldendte oplevelsen for de lokale, der havde benyttet sig af Soransk Samfunds åbne invitation til en kort og begivenhedsrig koncert med fløjte og orgel i Sorø Klosterkirke.

På 45 minutter tog de to medvirkende publikum med på en alsidig rejse fra Øistein Sommerfeldts fortolkning af vårmorgener i de norske fjelde til tre mouvements af den unge franske komponist Jehan Alain, der døde i 1940 ved Le Petit-Puy i kamp mod tyskerne. Men på vejen gik den musikalske rute både over Johann Sebastian Bach, César Franck og Otar Taktakishvili.

En flot koncert som efterfølgende gav stående applaus fra publikum, der på grund af den stramme tidsplan først fik lov til at klappe begejstret, da fløjte og orgel havde spillet den sidste tone.

Ud over programmet for selve festen skal nævnes, at bestyrelsen og enkelte andre modtages i Rektorbo-ligen inden koncerten til et meget hyggeligt arrangement.

Det falder mig ind, at Akademi-grunden rummer to helt unikke boliger, nemlig Rektorgården og Klosterporten! Her må jeg placere Rektorgården på førstepladsen, dels i kraft af embedet og dels for udsig-ten over søen. Dette besøg er i sig selv en fin start på årsfesten.

Selve festen indledes med rektors velkomst i Gule Sal, hvorunder skolen overdrages i Soransk Samfunds varetægt.

Til dette hører, at der under Lancieren ikke må udføres "luftture" med tilhørende bump i gulvet, da dette er ødelæggende for loftet i spisesalen. For nogle år siden blev dette reno-veret, hvilket var en bekostelig affære.

Under middagen afholdes såvel fest- som dimittendtale, indikerende, at det også stadig er en rusfest. I tidens løb er det blevet til mange gode og smukke taler.

Jubilarer er altid blevet hædret; men i formand Niels Henriksens embedsperiode blev denne hæder udbygget med en "hvid knaphulsrose" til de fremmødte jubilarer.

I de sidste mange år har middagen væ-ret programsat til at slutte senest kl. 21.00,

Årsfest 2007, foto: Esben Munk Sørensen (S74)
soranerarkivet.dk

da ballet skal begynde på dette tidspunkt. Mange af de unge, der ikke ønsker at deltage i middagen, men blot melder sig til ballet, står allerede på dette tidspunkt og venter på, at Hoveddøren bliver åbnet.

I en lang årrække var det Finn Zieglers orkester, der leverede musikken til dansen med Lancieren som et stadigt tilbageven-dende nummer. I dag er det stort set samme orkester, der står for musikken, men nu under Jean Zederkopffs ledelse.

Kl. 01.00 er festen slut.

Det for bestyrelsen – med et ansvarligt medlem som leder – ret så omfattende arrangement er altid blevet afviklet fuldt tilfredsstillende, hvilket jeg tilskriver, at der foreligger en særdeles fyldestgørende "Dreje-bog", udarbejdet af Bodil Wille Boisen (S66).

Årsfest 2007, foto: Peter Ulrich (S82)
soranerarkivet.dk

Man skulle så tro, at alle årsfester ligner hinanden. Men nej: Hver årsfest har sin egen ånd, hvor årets deltagere sætter deres særlige præg på festen. Antallet af deltagere til midt-dagen såvel som til ballet bagefter ændrer sig fra år til år. Antallet af deltagere fra de enkelte årgange varierer. Nogle deltager kun en enkelt gang, særligt ved 5- og 10-året for afgang fra skolen, andre deltager år efter år.

Indsatsen af alle gode kræfter: koncerten i kirken, den festlige middag, talerne og den afsluttende dans giver hvert år det samme indtryk: en glad fest, som når det er allerbedst.

I nogle af de senere år var Samfundets ansvarlige Peter Villadsen (S01), søn af lektor Jon Villadsen, som gennem 25 år har været Sorø Akademis Skoles ansvarlige for Årsfesten.

Vi – min kone og jeg – mødtes en søndag formiddag over en kop kaffe med Jon Villadsen – som i øvrigt er medlem af Soransk Samfund – og stillede ham en række spørgsmål om hans tilgang og viden om Soransk Samfunds årsfester:

Hvorfor blev du i 1987 udpeget til at være skolens ansvarlige for Årsfesterne?

Det gjorde jeg, fordi jeg samme år overtog hvervet som skolens økonomiinspektør – det der i dag hedder administrationschef – og dermed bl.a. også fik ansvaret for en del af skolens udadvendte arrangementer.

Var du glad for at påtage dig opgaven?

Jeg havde hørt meget om Årsfesten fra min onkel, Bjørn Bjørnestad, som var sekretær i Soransk Samfunds bestyrelse, og jeg har altid

ment, at disse fester på flere måder har en ganske særlig kvalitet, ikke mindst for lærerne, fordi man som lærer dér møder eleverne på en helt anden måde, når de har været borte fra skolen i et par år. Jeg har fået en feedback fra eleverne, som jeg ellers ikke ville have fået, og det er også, hvad jeg fortæller mine kolleger, når jeg opfordrer dem til at deltage. Min kone siger, jeg altid kommer glad hjem fra Årsfesten, og jeg kunne rigtigt godt unde mine kolleger, at de i højere grad ville deltage – de er meget efterspurgt af deltagerne.

Årsfest 2006, foto: Peter Ulrich (S82)
soranerarkiver.dk

Dine hjælpere er frivillige elever?

Medhjælperne er elever fra alle klasser, og der er behov for omkring 20-22 elever – selvfølgelig afhængigt af deltagerantallet. Og pudsigt nok er det også det antal, der plejer at melde sig. Der er ofte elever, der deltager i flere år, og som også melder sig som medhjælper til ballerne, og de når at få en erfaring, som gør, at de kender rutinerne, selv tager initiativer, ved hvor tingene er og hvor de skal være. Det er flittige elever, de er høflige, og de oplever selv, at denne udprægede team-

opgave er spændende og udfordrende. Vi er jo en samling amatører, men her er elevernes entusiasme en god kompensation.

Hvordan har du i tidens løb oplevet samarbejdet med Soransk Samfund?

Vi har altid haft et vældigt godt samarbejde – det er jo et godt udgangspunkt, at man har en fælles dagsorden, i dette tilfælde altså et fælles ønske om at skabe de bedste rammer for festen. Jeg har gennem årene samarbejdet med en hel del af samfundets ansvarlige for Årsfesten, og jeg må sige, at det i mine øjne altid har fungeret ordentligt – i betragtning af, at vi jo hverken er gearet til fester eller kursusvirksomhed, men til ganske almindelig skolebrug. Derfor var jeg også meget glad for at modtage "Ridehustæveren" i 2005. Det var en fin og vigtig anerkendelse for mig.

Hvilken betydning har Årsfesten for skolen?

Soransk Samfund opfattes jo helt naturligt

som en ikke uvæsentlig del af skolens profil og image, og den gamle elevforening er med til at gøre det til noget særligt at gå på Sorø Akademi. Vi er naturligvis glade for at være i familie med en af landets ældste elevforeninger, der tilmed er så stærk og velfungerende, at den har kapacitet til f.eks. at bygge og drive et helt kollegium. Det er flot.

Hvem overtager nu din opgave som Sorø Akademi's Skoles ansvarlige ved Soransk Samfunds årsfester?

Rektor har udpeget min kollega, Peter Rasmussen, og han står derfor for Årsfesten i år. Han er selv gammelsoraner og en vellidt matematik- og fysiklærer og kostlærer, så han er på alle måder klædt på til at varetage opgaven. Og jeg kender ham, for jeg var hans dansklærer i tre år.

Arne Krog (S46)

Lektor Jon Villadsen og Peter Villadsen (S01),

foto: Rolf Christensen

Digitalisering af regnskab/medlemskartotek

Ved en frokost på restaurant Prag sidst på sommeren 1994 blev jeg – af Karl Aage Gemal og Morten Nørgaard, begge S54 – spurgt om jeg ville overtage kassererjobbet i Soransk Samfund.

Karl Aage, der er uddannet bankmand, havde tidligere på året, i en kritisk situation, overtaget jobbet, men var udset til at varetage økonomien ved det påtænkte Soranernes Hus, ved siden af jobbet som legatbestyrer.

Jeg lovede at tænke over det og tale med min kone. Vi var på det tidspunkt begge pensionister, og jeg ihukom, at jeg i 3 mdr. i efteråret 1946 havde arbejde på Revisor Ovesens kontor i Villaen på hjørnet af Absalonsgade og Holbergsvej, hvor jeg havde mit hjem. Jeg kan ikke skrive på maskine, men det kan min kone.

Det blev et ja!

Om efteråret begyndte jeg så at arbejde sammen med Karl Aage på daværende formand, Niels-Ulrik Kopps kontor, hvor der befandt sig et stykke kontorudstyr, som jeg vil betegne som en "avanceret regnemaskine".

Den kunne udskrive girokort "i lange baner", så det var formentlig "rykkere" for kontingent, vi udskrev.

For at følge regnskabsåret overtog jeg kassererjobbet pr. 1. januar 1995 og indtrådte dermed i bestyrelsen.

I dette år kunne den tidligere formand, Palle Taarnhøj, færdiggøre "Soraner-Biografier 1961-1985". Da der forelå 450 forhåndstilsagn om køb af bogen, blev det vedtaget at anskaffe computere til Soransk Samfund. Overskuddet ved salget satte Samfundet i stand til

at indkøbe computere til såvel kasserer som personalredaktør samt en til Palle Taarnhøj, hvis gamle var slidt op.

En større deputation mødte en aften op på vor bopæl, bl.a. den daværende personalredaktør, Poul Andersen (S60), der indtil da havde arbejdet med små hvide kartotekskort. De medbragte computere blev pakket ud og klargjort, og medlemsoversigt og kontingentregnskab fra den "avancerede regnemaskine" blev overført til de nye computere.

Jeg havde aldrig anvendt en computer før, og min kone havde kun været bruger af en sådan med mulighed for at tilkalde specialisthjælp ved opståede problemer.

For at kunne få mest muligt ud af computeren deltog vi derfor i EDB-kurser på den lokale aftenskole, i øvrigt sammen med Henning Molin, klassekammerat og nabo samt formand for Soransk Samfund.

Arbejdet med computeren samt deltagelsen i kurserne gjorde, at vi kunne se, at programmet, vi anvendte, ikke muliggjorde den fulde udnyttelse af computeren.

En snak – på vej gennem skoven til et orientingsløb – med en god ven og programmør endte med en aftale om, at han ville udvikle et program, der var "skræddersyet" til Soransk Samfunds formål. Hans eneste krav var, at vi skiftede til Microsoft Software med Windows.

Aftalen indebar også, at vi skulle formulere vore ønsker/krav til programmet. Hvad skulle det kunne? Hvilke oplysninger ville vi kunne trække ud? osv. osv.

I forbindelse hermed blev medlemsnummeret ændret til syv cifre bestående af afgangsårets 4 cifre + et løbenummer på 3 cifre.

Og alle gammelsoranere – også ikke-medlemmer – fik tildelt de nye numre. Programmet er simpelthen udarbejdet sådan, at man kunne skelne medlemmer og ikke-medlemmer fra hinanden.

I 1998 overførtes alle gammelsoranere fra 1920 til det nye kartotek (databasen). Oplysningerne, der var behov for, blev simpelthen taget fra biografierne og indskrevet i computeren. De eksisterende oplysninger på medlemmerne blev indkorporeret i databasen. Vanskeligheden ligger i at holde adressedelen up-to-date, især for ikke-medlemmerne.

Det var fra dette år, at alle der afgår fra skolen, automatisk bliver medlemmer. De, der så ikke efter 2 år reagerer på kontingentopkrævningerne, bliver slettet umiddelbart før sommerferien, og den nye årgang bliver skrevet ind i databasen.

Og hvad kan vi så bruge det nye system til? Regnskabsdelen kan alt det, vi ønskede os og lidt til.

Fra medlemsdatabasen trækkes f.eks. oplysninger til enkeltpersoner på forespørgsel om adresser, klasselister ofte i forbindelse med jubilæer, medlemslister, personalredaktørens fødselsdagslister, oversigt over gammelsoranere boende hhv. i Jylland, på Fyn, Sjælland incl. Bornholm, oversigt over gammelsoranere boende i udlandet. Programmøren gjorde et godt stykke arbejde.

Kassererens computer er hovedcomputeren, idet kassereren er ansvarlig for alle ændringer i databasen og sender kopi af denne til personalredaktøren.

Siden da har systemet virket til såvel personalredaktørens som kassererens og medlemmernes tilfredshed.

Tersløsegård fra haveside

Denne hændelse fra 2001 kan tages som et typisk eksempel på det

En typisk sag kan se sådan ud:

14. august: *Jakob Bruhns* modtager en forespørgsel fra Californien, USA, hvor *Carl Johan Nielsen* (S 56) beder om Samfundets hjælp til at opspore *Jens-Ole Dines Larsen*, der sidst de var i kontakt boede i Australien. Den nye adresse er blevet borte ...

23. august: *Jakob* videregiver forespørgslen til databasen, som *Arne Krog* qua kasserer styrer.

24. august: Adressen mailes til *Jakob*, der videregiver den til USA.

29. august: *Jakob* modtager mail fra USA og videregiver den til *Arne Krog*. *Carl Johan* skriver:

“Tak for hjælpen! Jeg fandt Jens-Oles e-mailadresse via søgemaskinen ”Google”. Han kalder sig nu kun *Dines Larsen*, men maskinen fandt ham straks i Australien.

Det viste sig, at han netop stod og skulle til Europa via Californien, så her til aften havde vi en dejlig middag sammen på “Fispermans Wharf” i San Fransisco. It’s a small world!!

Bedste hilsner fra Jole og Carl-Johan.

Arne Krog (S46)

Soransk Samfunds legater

Det er karakteristisk for sammenholdet blandt gammelsoranere, at der altid har været en varm fornemmelse for behovet for at støtte andre, som går på eller har gået på Sorø Akademis Skole.

Alt efter behovet i den periode, hvor legaterne blev stiftet, har de som formål rettet sig imod at støtte netop disse behov.

Hvor der var trange tider for gammelsoraneres efterladte, rettede legater sig mod dem. Hvor det drejede sig om at støtte de unges uddannelse i udlandet, rettede legater sig mod det formål.

En del gammelsoranere har oprettet legater, der er bestemt til at støtte elever på skolen, mens andre har oprettet legater, som er bestemt til at støtte tidligere elever fra skolen, som er under uddannelse eller på anden måde måtte have behov.

Det, der binder os sammen, er, at vi alle er Soranere.

Der blev udarbejdet en liste over legater i 1968, som omtalte formål og vedtægter for omkring 15 af disse legater.

En del af legaterne havde efterhånden en sådan størrelse, at de ikke kunne overleve udviklingen.

Dels begyndte administrationsudgifterne at stige uforholdsmæssigt i forhold til afkastet, dels kunne kapitalkonsolideringen ikke følge med tiden.

De er derfor blevet enten lagt sammen med andre legater eller brugt op med Civilstyrelsens velsignelse.

Det er derfor de overlevende og de nyttilkomne legater i denne 50-års periode siden 100-års jubilæet, som legatadministrationen nævner her i anledning af 150-års jubilæet for Soransk Samfund.

Det drejer sig altså i det følgende om de legater, hvorfra der sker udbetalinger til de

formål, der er fastlagt i vedtægterne, og som administreres af Soransk Samfund.

Legaterne giver fortsat et kærkomment supplement til gammelsoranere, der er under uddannelse.

I 2012 indkom der 110 ansøgninger, af hvilke legatudvalget imødekom de 89. Dertil kommer 3 flidspræmier, som hvert år uddeles til elever på skolen.

Den samlede sum til uddeling i 2012 blev på 868.000 kr.

Soransk Samfunds Understøttelsesfond

Soransk Samfunds Understøttelsesfond er den ældste, idet vedtægterne blev vedtaget 7. december 1872 med en grundkapital på 1000 Rdlr., hvilket i dagens mønt ville svare til ca. 125.000 kr.

Den er udsprunget af kredsen af gammelsoranere omkring Soransk Samfund, og nu i anledning af 150-års jubilæet for Samfundet kan det være tankevækkende at se, at stifterne for en sikkerheds skyld har truffet bestemmelse om, hvad der skulle ske, såfremt Soransk Samfund blev opløst.

I så tilfælde skal fonden overgå til rektor på Sorø Akademis Skole, der i forening med to af skolens lærere overtager fondens bestyrelse.

Heldigvis har Samfundet med dette jubilæumsår vist sin levedygtighed.

Der er lagt en konsolideringsforpligtelse ind i vedtægten, og fondskapitalen er i dag godt 200.000 kr.

Formålet er at bevare og udvikle sammenholdet mellem dem, der som elever, skolesøgende disciple, lærere eller embedsmænd er knyttet til Sorø Akademi, og at vedligeholde interessen også hos almenheden for Akademiets blomstring, hvortil er dannet en fond, hvoraf soranere, såvel ældre som yngre, der er

i trang, på kammeratlig måde kunne modtage lån og gaver.

Det skal bemærkes, at fonden fortsat er åben for donationer. Dette kunne være en mulighed for gammelsoranere, som uden selv at stifte et legat ønsker at støtte dette formål.

Der blev i 2012 udbetalt i alt 24.000 kr. fra fonden til 4 ansøgere.

Soransk Samfunds 100-års Jubilæumsfond

100-års Jubilæumslegatet blev stiftet i anledning af Soransk Samfunds 100-års jubilæum i 1962 med en grundkapital baseret på bl.a. en 1000 kr.'s aktie i Dampskibsselskabet af 1912. Fondskapitalen er i dag på godt 350.000 kr.

Som i tilfældet for Understøttelsesfonden var det også her en kreds af gammelsoranere, der enedes om at søge et legat stiftet. De dannede en komite, som sendte en opfordring ud til alle gammelsoranere i Soranerbladet nr. 1 i 1962, hvori der nævnes oprettelsen af et legat i anledning af 100-års jubilæet, med løbende notitser om udviklingen, energisk fremført af sparekassedirektør H. Krog-Meyer.

Fonden blev konfirmeret endeligt i oktober 1965.

Formålet er at virke til gavn for Sorø Akademis Skole samt denne skoles nuværende og tidligere elever og lærere på enhver efter legatbestyrelsens skøn egnede måde.

Der blev i 2012 udbetalt i alt 12.000 kr. fra fonden til 2 ansøgere.

Digteren, cand. jur. Aage Krarup Linds legat

Linds legat blev konfirmeret den 28. juni 1968 som testamentarisk gave fra Aage Krarup Lind med en kapitalformue på 115.000 kr. Som kuriosum kan nævnes, at der stadigt tilflyder fonden midler fra Koda på et par tusinde kroner årligt for hans oversættelse af Decame-

ron 1-2 og 1-3 samt forskelligt andet gennem hans arving, Jens Valdemar Lind. Fondskapitalen er i dag på knap 700.000 kr.

Formålet er at bekoste eller yde tilskud til udgivelse af kvalificerede arbejder af kunstnerisk, videnskabelig eller praktisk art, som skyldes personer, der i mindst tre år har været elev på Sorø Akademis Skole, eller som er eller gennem en årrække har været lærere ved skolen.

Der har været ydet støtte til udgivelse af selvbiografiske oplevelser på skolen og i hverdagslivet, og videnskabelige afhandlinger om store og små personer i den danske historie.

Fonden er blevet nævnt behørigt i forordene, og Soransk Samfund betænkt med eksemplarer af bøgerne.

Også Soransk Samfunds medlemsblad skal herunder ved given lejlighed kunne komme i betragtning.

Der blev i 2012 udbetalt 22.000 kr. til 2 ansøgere fra fonden.

Soransk Samfunds legat for gammelsoranere og deres efterladte - "Gammelsoranerlegatet"

Dette legat er et eksempel på, hvorledes en række mindre legater kan få deres liv forlænget ved sammenlægning til et større, Fhv. handelskoleejer Valdemar Petersen m. fl. Legat med en legatmasse på knap 50.000 kr., som selv var fremkommet ved en sammenlægning af endnu mindre legater, blev nu lagt sammen med Frantz Christoffer Bruuns Legat, med en fondskapital på knap 85.000 kr., og Fonden for trængende gamle soranere og deres efterladte, som også tidligere var fremkommet ved en sammenlægning af mindre fonde, og herefter havde en fondskapital på knap 100.000 kr. Som kuriosum kan nævnes, at legatbestyrelsen har opretholdt en lodseddel i Vareloteriet som del af fondskapitalen. Fonden er dog ikke blevet beriget med den helt store gevinst endnu, men man kan jo aldrig vide?

Alene årets resultat med fradrag af et beløb til konsolidering, kan udloddes.

Legatet er åbent for donorer, der ønsker at støtte fondens formål.

Formålet med det nydannede legat er en sammenskrivning af formålene i stamlegaterne, nemlig at støtte elever udgået fra Sorø Akademis Skole under deres uddannelse, at støtte trængende efterladte ægtefæller efter tidligere elever fra skolen med umyndige børn og at støtte sådanne formål, som legatbestyrelsen skønner er af betydning for Sorø Akademis Skole eller Soransk Samfund.

Bestyrelsen består af 3 medlemmer udnævnt af Soransk Samfund, men der er ikke fastsat nogen funktionsperiode. Bestyrelsen udarbejder retningslinjer for den økonomiske og praktiske administration af fonden.

Der blev i 2012 udbetalt 17.000 kr. fra fonden til 1 ansøger.

Jette Kramme Ejlersen og Finn Ejlersens Mindefond

Denne fond er dannet i 2007 på baggrund af en arv fra Finn Ejlersen (R55) med støtte af hans enke, Jette Kramme Ejlersen.

Finn Ejlersen

Fondens vedtægter blev udformet sammen med Finn Ejlersen, og fonden blev stiftet med en grundkapital på ca. 10,5 millioner kr., som af fondsbestyrelsen blev investeret i værdipapirer i begyndelsen af 2009. Grundkapitalen er senere vokset til 12 millioner, som følge af dels kursstigninger, dels konsolideringer.

Formålet er at uddele 3 flidspræmier til elever på Sorø Akademis Skole og yde stipendier til udgåede elever fra skolen, som forventes at være medlemmer af Soransk Samfund.

Fondens bestyrelse består af 3 medlemmer udnævnt af Soransk Samfund, samt rektor ved skolen og en repræsentant for lærerkollegiet. Bestyrelsen udarbejder retningslinjer for den økonomiske og praktiske administration af fonden.

Der bliver i 2012 udbetalt 779.000 kr. i legater til 77 ansøgere, samt flidspræmier til 3 elever på skolen.

Hans Henning Scherfig-Jensens Mindelegat

Denne fond er dannet i 2010 på grundlag af testamentarisk gave fra Hans Henning Scherfig-Jensens (S44) enke, Gerda Scherfig-Jensen.

Efter testators ønske blev formålet rettet specifikt mod støtte til tidligere elever fra Sorø Akademis Skole til rejse og ophold i forbindelse med uddannelse i udlandet, og fonden blev stiftet med en grundkapital på godt 2,5 millioner kr.

Bestyrelsen består af 3 medlemmer udnævnt af Soransk Samfund.

Der blev i 2012 i alt udbetalt 36.000 kr. til 2 ansøgere.

Legaternes administration Legaternes ledelse

For så vidt angår Ejlersens Mindefond, Soransk Samfunds legat for gammelsoranere og deres efterladte og Scherfig-Jensens Mindefond, er der i vedtægterne truffet bestemmelse om bestyrelsernes sammensætning, udpegning og funktionsperiode.

Bestyrelserne fastlægger retningslinjerne for den økonomiske og praktiske administration af fondene.

Bestyrelserne udpeges i det store og hele for perioder af 3 år ad gangen.

Bestyrelserne arbejder uden vederlag, men udgifter til transport og fortæring i forbindelse med bestyrelsesarbejdet kan dækkes.

For så vidt angår Aage Krarup Linds legat, Soransk Samfunds Understøttelsesfond og Soransk Samfunds 100-års Jubilæumslegat, har Soransk Samfunds bestyrelse nedsat et legatudvalg på 3 personer, der i øvrigt tillægges samme funktioner, som beskrevet ovenfor.

Ansøgning til legaterne

Uanset legaternes forskellighed, når det angår de formål, som kan støttes ifølge vedtægterne, har legatadministrationen i de seneste år fulgt den praksis, at man kunne søge alle legater under et, medmindre man særligt ønskede støtte til udgivelse af egne værker, hvor Aage Krarup Linds legat er målrettet denne støtte.

Der kan kun søges én gang om året.

Vilkår for ansøgninger har typisk været offentliggjort i det sidste nummer i året af Soranerbladet.

Ansøgningsfristen var tidligere medio januar, men er nu fastlagt til medio februar.

Vilkårene fremgår desuden på Soransk Samfunds hjemmeside, bl.a. for at imødekomme gamle elever fra skolen, som ikke er medlemmer af Soransk Samfund.

Den hidtidige praksis har været, at ansøgningerne blev fremsendt til legatadministrator med almindelig post med de oplysninger, som kræves med minimum for at kunne komme i betragtning.

Det skal bemærkes, at med de senest tilkomne legater er der kommet betydeligt flere penge til udbetaling, hvilket naturligvis medfører flere ansøgninger.

Selvom legatadministrationen i 2012 er gået over til at modtage ansøgninger på e-mail, bliver der alligevel tale om en overmåde

stor mængde papir, hvis man til bedømmelsen har behov for at skrive kerneoplysningerne ud.

Det skal dog siges, at vi ikke afviser ansøgninger, der er fremsendt efter de tidligere principper.

Selve bedømmelsen af ansøgningerne foretages af 2 af legatadministrationens medlemmer, og deres bedømmelse fremsendes til de øvrige medlemmer af bestyrelserne i de forskellige fonde til endelig godkendelse.

Efterskrift

Som legatadministratorer har det været en glæde at kunne støtte så mange tidligere elever fra skolen, også fordi det har været muligt at støtte med betydelige beløb, som nok kunne mærkes i det daglige.

Det er derfor vort håb, at denne form for støtte kan fortsætte med forøget styrke, i form af dels tilførsler af kapital til de eksisterende fonde, f. eks. til 100-års Jubilæumslegatet, jf. vedtægtens § 2, eller "Gammelsoranerfonden", jf. vedtægtens § 4 stk. 2., dels gennem oprettelsen af nye fonde.

Man kunne måske ønske, at en kreds af gammelsoranere på samme måde som ved dannelsen af 100-års Jubilæumslegatet, kunne slutte sig sammen om at danne et 150-års Jubilæumslegat?

Vi vil gennem fornuftig konsolidering af fondene bestræbe os på at sikre, at de bevarer deres kraft uanset den økonomiske udvikling. Naturligvis vil det også være kærkomment, om nogen vil stifte fonde i eget navn og i samarbejde med Soransk Samfund finde frem til, hvilke aktuelle behov der måtte være for de unge soranere eller for den sags skyld ældre gammelsoranere og deres pårørende, for Soransk Samfund og for Sorø Akademis Skole og virke.

Den nuværende legatbestyrelse stiller sig gerne til rådighed med råd og dåd.

Legatbestyrelserne

For Linds legat, Understøttelsesfonden og 100-års Jubilæumsfonden:

Rikke Barnholdt Hansen, Karl Aage Gemal og Lars Herborg.

For Gammelsoranerlegatet:

Rikke Barnholdt Hansen, Lars Herborg og Niels Henriksen.

For Jette Kramme Ejlersen og Finn Ejlersens Mindelegat:

Vibeke Margrethe Hansen, Rikke Barnholdt Hansen, Per Højland, Niels Henriksen og Lars Herborg.

For Hans Henning Scherfig- Jensens Mindelegat:

Rikke Barnholdt Hansen, Torben Juul Andersen og Lars Herborg.

Lars Herborg (S53)

Unge brug af Soransk Samfund

For tidligere elever fra Sorø Akademi er der en række muligheder i form af legatstøtte at søge for at hjælpe en presset økonomisk hverdag, hjælp til projekter, udlandsophold og meget mere. Vi har samlet en række fortællinger fra medlemmer af Soransk Samfund og tidligere elever fra Sorø Akademi, der igennem Soransk Samfunds legater har opnået støtte.

Udlandsophold, et eventyr i New Zealand

Som studerende har jeg igennem Soransk Samfund haft glæde af at kunne søge Soransk Samfunds legater. Jeg har i mange år meget gerne ville besøge Oceanien.

Igennem min uddannelse på Copenhagen Business School opdagede jeg muligheden

for at komme til udlandet i 6 måneder – drømmen om en rejse til Oceanien og specielt New Zealand blev pludselig meget virkelig og i længere tid gik jeg og legede med tanken om at tage et udvekslingssemester, fordi det ville gøre det muligt for mig at opleve landet som andet end en turist ... at være en del af et samfund, en anden kultur og infrastruktur, ikke bare på en forlænget ferie, men i hele 6 måneder! Der var ingen tvivl, det skulle jeg bare!

Efter en del forarbejde og en grundig ansøgning modtog jeg i foråret 2011 et særdeles ambitiøst rejselegat til at støtte min store drøm om at besøge oceanien og kombinere dette med et semester på et universitet i Auckland, New Zealand. Dette gjorde det muligt, sammen med en opsparing, at virkeliggøre rejsen, og i juni 2011 pakkede jeg min kuffert og havde samtidig lokket min kæreste til at tage 6 måneders orlov fra sit arbejde som socialrådgiver i Ballerup Jobcenter, og sammen fløj vi 35 timer København-London-Seoul-Auckland og var fremme en tirsdag morgen. Med en 35 timers flyvetur i ryggen stod vi i regn og blæst og med en tidsforskel på 12 timer. New Zealænderne bruger meget ofte udtrykket *four seasons* (fire sæsoner), hvilket bogstavelig talt betyder, at man ofte på en dag oplever kulde, varme, sol, skyer, regn og blæst. Det varierer hele tiden og skifter ekstremt hurtigt.

Ud over at læse på Auckland University of Technology med de udfordringer, det bringer at studere på en anderledes måde, med mennesker og undervisningsmetoder jeg ikke var familær med, er mit indtryk meget positivt, og vi fik begge en indsigt i en ny kultur og et nyt land.

Igennem vores 6 måneder i New Zealand fik vi fornøjelsen af at opleve det meste, der er værd at opleve i New Zealand. Ud over New Zealand nåede vi også at besøge Samoa

og Sydney i Australien, hvilket også var store oplevelser.

Soransk Samfund har bidraget til, at dette eventyr har kunnet lade sig gøre, og vil fortsat i fremtiden hjælpe flere, der som undertegnede har lyst og mod på nye eventyr.

Bjørn Fabricius (S04)

Støtte til feltarbejde i forbindelse med antropologistudium

Som tidligere elev på Sorø Akademi har jeg igennem Soransk Samfunds legater modtaget støtte til mit igangværende feltarbejde omkring unge i familiepleje. Legatet har været medvirkende til at dække en række udgifter knyttet til feltarbejdet og har derfor været en stor hjælp i gennemførelsen af dette.

Jeg er kandidatstuderende på Institut for antropologi på Københavns Universitet og er på nuværende tidspunkt i gang med et fire måneder langt feltarbejde, der udgør dataindsamlingen og grundlaget for mit kommende speciale. Antropologi, som betyder videnskaben om mennesket, handler om, hvordan vi som mennesker interagerer med og forstår os selv og hinanden og de omgivelser, vi befinder os i. Feltarbejdet er en grundlæggende del af faget og bygger på en kombination af metoder såsom deltagerobservation og etnografiske interviews med informanter. Jeg har valgt at udføre mit feltarbejde i Danmark, da jeg ser mange interessante og relevante emner for antropologien at undersøge her. I den forbindelse er jeg særligt interesseret i at udforske slægtskab set fra et moderne vestligt perspektiv.

Selvom feltarbejdet udføres inden for Danmarks grænser, er der også her mange udgifter forbundet med at udføre et sådant studie; ikke mindst udgifter til transport og besøg af informanter rundt omkring i landet. Jeg sætter derfor stor pris på, at det har været muligt at hente økonomisk støtte til dette hos Soransk Samfund.

Katja Haahkola Christensen (S05)

Biografier

I Soransk Samfund har der i længere tid været et ønske om at kunne dokumentere tidligere soraneres liv og færden. Dette er indtil videre primært blevet muliggjort af Soransk Samfunds arkivar Rolf Christensen (S65).

Soranerarkivet ved Rolf Christensens kyndige hånd er i januar 2010 begyndt at digitalisere Soraner-biografierne, der dækker perioden fra 1584 til 1985. Tanken med dette har været at samle disse biografier i en samlet database, som gør det let at søge på kryds og tværs, samt tilføje og rette oplysninger. Derudover kan biografierne for soranere udgået fra Sorø Akademis Skole efter 1985 ligeledes oprettes. Det er altså muligt for interesserede at opdatere biografierne på soranerarkivet.dk. Dette gøres nemmest ved at kontakte Rolf Christensen via soranerarkivet.dk.

Som det fremgår af de biografier, der allerede er opdaterede, ligger mulighederne åbne for, hvilke oplysninger der kan indskrives – og tilhørende billeder og lyd tilfører artiklerne endnu en dimension.

I Soransk Samfunds bestyrelse er der igen længere tid blevet diskuteret, hvordan denne opgave kan løftes, da den er meget ressourcetung, og det kræver tid og interesse for at løfte opgaven. En mulighed kan være at udnytte etablerede medier som facebook i fremtiden, som automatisk bliver opdateret af brugerne.

Samfundets udgivne biografier

Det fremgår af Samfundets vedtægter, at det påhviler foreningen at udgive en oversigt over skolens afgående elever med passende mellemrum. Denne såkaldte matrikel blev påbegyndt meget tidligt, idet man allerede i 1865 begyndte en oversigt over gamle elever i det daværende Soransk Tidsskrift. Det fulgtes op af yderligere 3 hefter i serien, idet man dog

påpegede en del mangler, f. eks. manglende oplysninger om afgående elevers familiære forhold.

Da alene forordene og de forklarende indledninger i alle biografier fylder omkring 30 sider, vil det være en umulig opgave at gengive alle oplysninger om tilvejebringelse af viden, behandling af disse, økonomi bag udgivelserne og det ikke ringe antal medhjælpere, de ansvarlige redaktører har haft, på en blot rimelig plads, så gennemgangen vil derfor blive noget lapidarisk. Særligt interesserede henvises derfor til de pågældende biografier, hvoraf flere endnu kan købes hos Samfundets kasserer.

Af redaktører har især Orlík været meget flittig med indsamling, og hans små gule kartotekskort har dannet basis for Glahns (S23) samling fra 1975 omhandlende perioden 1747-1800 og senere udgivelsen 1584-1737. Den første rummede både elever og lærere og overhofmestrene ved Frederik d. 5.s Academi, den anden omfatter såvel den "Lille Fyrsteskol" 1584-85 som Frederiks d. 2.s "Kgl Frie Skole" 1586-1737, herunder Chr. d. 4.s Ridderakademi fra 1623-1665.

Disse udgivelser i 1975 og 1978 kom inden for ganske få år sammen med en udgivelse af perioden 1822-1900 ved Aage Kann Rasmussen (S22), men det var et rent tilfælde, at de to udkom samtidig, idet de arbejdede hver for sig. Aage Kann Rasmussen gik på pension i 1967 fra sin stilling som direktør i Christiani og Nielsen og begyndte straks på arbejdet, som han fornuftigvis havde inddelt i dekader med fremtrædende medarbejdere som leder af hvert tiår. Torben Glahn derimod – søn af lektor på skolen, Alfred Glahn, var faktisk i gang med arbejdet endnu før han forlod skolen! Han arbejdede en del år på skolens bibliotek, men tilbragte mange år i Flensborg

som overbibliotekar. Her skete der ikke meget – der var for langt til kilderne i Hovedstaden. Ved sin pensionering i 1971 tog han revanche og tilbragte stort set alle døgnets timer i Rigsarkivet og Det Kgl. Bibliotek – med Fru Glahns fulde velsignelse! Hvor stort dette arbejde var, kan man læse i hans eget forord til bogen. Det er meget anbefalelsesværdigt.

Begge de to værker krævede store økonomiske indsatser, som honoreredes af flere fonde med VELUX-fonden, stiftet af Villum Kann Rasmussen (S27), og Aage Krarup Linds (S1901) legat i spidsen. Det skal understreges, at Glahns bøger rummer en ganske stor portrætsamling, der kompletterer værkerne.

Den anførte dekadeopdeling i redaktion og bearbejdelse af oplysningerne havde man erfaring fra ved den første af de "nyere" biogafier 1901-1960, hvor det stod klart meget tidligt, at man måtte aktivere flere – og helst mange til at deltage i arbejdet. Atter er det Aage Kann Rasmussen, der er drivkraften bag, og det lykkes til fulde at få biograferet 4135 elever i det beskrevne tidsrum! Da Olrik i skolens årsskrift fra 1921 og 22 havde givet en oversigt over skolens lærere, fandtes det naturlig at bede lektor Marcus Pedersen om at gøre det samme i denne bog, og dette arbejde klarede Marcus P. til udmærkelse. Fortegnelsen er ordnet alfabetisk, men omtalen er bragt kronologisk efter lærernes ankomst på skolen. De lærere, som var rejst fra skolen, blev alle kontaktet pr. brev – enkelte benyttede lejligheden til at aflægge deres gamle arbejdsplads et besøg – Marcus havde endda arrangeret et festligt møde mellem tilrejsende og i Sorø boende pensionister, hvilket havde været en meget morsom og festlig sammenkomst.

Da dette værk er det første – udkom i 1970, var økonomien det store spørgsmål, men det ordnedes ved en simpel kakule, idet man gik ud fra, at mindst 1000 gamle elever ville købe værket. Når alle undlod at kræve betaling for udført arbejde, kunne en salgspris på

135 kr. bringe tilstrækkeligt mange penge til trykning og ikke mindst indbinding, der dengang ikke kunne foretages automatisk. Intermediæruddgiften klarede af mange spontane bidrag, således gav realister 1913 for 10.000 kr. obligationer, Ove Arup (1913) gav 5.000, en betydelig arv fra gymnasielærer Erik Michelsen (1908) kom til i 1969 og Aage Krarup Linds legat trådte hjælpende til. Men udgivelsen blev en kæmpesucces, og i skrivende stund er der ikke flere bøger fra denne udgivelse tilbage!! Værket er altså skabt udelukkende ved midler af eller fra soranere, der ligeledes har ydet al arbejde selv.

Den sidst udkomne biografi i 1996 dækkende årene 1961 til 1985. Den skyldes en mands indsats alene uden hjælp fra fonde eller tilskud, dog med enkelte småudgifter afholdt af Samfundet (især porto til udsendelse af oplysningsskemaer). Denne mand er overkirurg Palle Taarnhøj (S37), fmd. for Samfundet 1976-83. Allerede i hans formandstid drøftedes udgivelsen af de næste biografier, men det blev alligevel et lykkeligt tilfælde, som satte gang i arbejdet. Otto Schousboe (R27), uddannet i Munksgaards boglade, havde for sjov(!) samlet oplysninger om ca. 800 tidligere elever, som han endda havde adresser på! Det var vel en begyndelse, men det lettede først for alvor, at rektor Erling Kristensen udlånte skolens matrikel til brug for arbejdet. Der var nemlig ikke mere brug for den håndskrevne liste, idet man var gået over til elektronisk registrering!

Taarnhøj skelede nu til, hvordan man tidligere havde grebet sagen an, og han kunne kort efter registrere de første emner. Alt skulle naturligvis gå på edb, og her fik han god hjælp af to af sine 4 sønner, Peter (S66) og Søren (S70), som var fortrolige med det nymodens stads. Det var oprindeligt Taarnhøjs ønske, at der kom billeder på oplysningerne, og han fik derfor en meget stor mængde fotos sammen med de indkommende data. Det viste sig dog at være teknisk vanskeligt, så det blev opgivet. Endelig var der stor mangel

på fotos generelt, og det ansås ikke muligt at skaffe disse inden for rimelig tid. Taarnhøj måtte endvidere lide den skuffelse, at mange undlod at give oplysninger, fortrinsvis somme, der havde forladt skolen uden eksamen. Økonomien ville man klare ved prænumeration, idet man simpelthen sendte bestillingskupon til alle indsendere! Det var en virkelig god ide, og selvom man aner Peter Taarnhøjs indsats bag, lykkedes det at få trykt, indbundet og udsendt flere hundrede eksemplarer foruden de godt 400, som Samfundet har på lager til salg.

Samfundet er Palle Taarnhøj megen tak skyldig for den indsats, som han gjorde gennem 8 år. Ikke alene er det hans skyld, at vi kom videre, men det bør betænkes, at han har doneret hele overskuddet til Samfundet. Tak til Peter og Søren, som stod bi og som ligeledes har ofret mange timer på Samfundets alter.

Som afslutning kan man kun håbe, at der vil findes gammelsoranere, som vil stille sig til rådighed for udarbejdelsen af de næste biografier, som f. eks udmærket kunne omhandle 15 årgange, idet vi må huske på, at årgangene er meget store – til gengæld er der ikke længere realister at tage vare på, og selvom det er begrædeligt af flere årsager, vil det dog kunne lette arbejdet for en kommende redaktør og hans arbejdsgruppe! Kunne det lokke, hvis billederne var i farver?

Der har været flere magnum-udgivelser i Samfundets historie, den største var nok den store Sorøbog, som kom i flere hefter fra slutningen af 1920'erne til 1931. Lektor Frederik Matthiessen (S1875) var initiativtager og hovedforfatter, og værket er den dag i dag værket om Skolen og dens historie. Samfundet har støttet mange andre udgivelser, men disse må kræve en særskilt omtale.

Morten Nørgaard (S54)

Ridehustæveren

Ridehustæveren er en hæderspris indstiftet af Soransk Samfund i april 2002 i taknemlighed over ihærdige og utrættelige igangsættende initiativer udfoldet af Morten Nørgaard (S54), Soranerbladets tidligere redaktør.

Ridehustæveren var den ypperste præstation ved cricketkampe på Sorø Akademis Skoles glørværdige Store Plads, idet gærdespilleren med sit bat sendte cricketbolden op over taget på Ridehuset.

Ridehustæveren kunne kun præsteres af en erfaren, veltrænet og velmotiveret gærdespiller med stor gennemslagskraft.

Ridehustæveren bliver således en naturlig betegnelse for gammelsoranernes påskønnelse af indsats for soransk sammenhold.

Ridehustæveren kan derfor symbolisere udfoldelse af særligt initiativ i vort soranske bagland – Samfundet, Skolen og Byen.

Ridehustæveren karakteriseres med det uundværlige redskab, et cricketbat, som bærer plader med alle modtageres navne.

Ridehustæveren uddeles til kandidater efter begrundet indstilling til bestyrelsen, som skal godkende den indstillede kandidat.

Tanken med indstiftelsen af Ridehustæveren var blandt andet, at Soransk Samfund kan hædre personer ud over Soransk Samfunds medlemskreds, personer, der har udfoldet særligt initiativ for Samfundet, Skolen og Byen.

Cricketbattet med prismodtagernes navne hænger i Hauerslevsalen i Soranerkollegiet. Ved prisoverrækkelsen, som sker i forbindelse med en generalforsamling, får prismodtageren, ud over pladen med navn og årstal på cricketbattet, overrakt et diplom med begrundelsen for tildeling af æresprisen samt et mini cricketbat med en sølvplade med navn og årstal for modtagelsen.

Prismodtagerne til og med år 2011 er Morten Nørgaard (S54), i hvis navn hædersprisen er indstiftet, og som var den første modtager af Ridehustæveren ved indstiftelsen i april 2002.

Flemming Balstrup (S48) modtager i 2003 for sin store indsats for cricketspillet på Skolen.

Lektor Jon Villadsen modtager i 2005 for sin indsats omkring Soransk Samfunds årsfester.

Lektor Steen Jensen og Lektor Lars Kelstrup modtagere i 2006 for udgivelsen af bøgerne "Sorø Klosterkirke" og "Sorø Akademi: bygningernes historie".

Agnete og Arne Krog (S46) modtagere i 2007 for deres store arbejde som kasserer og tilrettelæggelse af årsfesterne for Soransk Samfund i en lang årrække.

Børge Vendelbo Andersen (R50) modtager 2009 for arbejdet som hovmester og efterfølgende med kulinariske tiltag ved Soransk Samfunds frokoster.

Karl Aage Gemal (S54) modtager 2010 for sit altomfattende arbejde for Samfundet som bestyrelsesmedlem, legatbestyrer, økonomifører ved kollegiets opførelse og støtte ved frokosterne.

I 2012 fik Andreas Christiani (R57) ridehustæveren for med udholdenhed, lederevne og humor at have forestået planlægningen og afviklingen af bl.a. Soranerfrokosterne.

Børge Vendelbo Andersen (R50)

Æresmedlemmer af Soransk Samfund 1862-2012

P.H. Tegler
Th. Hilarius Kalko
Fritz von Holstein
Valdemar Pedersen
H.G. Olrik
V.C. Palslev
O. Licht
L. Schiøttz-Christensen
Gordon Norrie
Svend Clausen
Alfred Louw
Torben Glahn
Dan Fink
H. Krog-Meyer
Aage Kann Rasmussen
Arne Østergaard
Svend Kamman
Henning Molin
Morten Nørgaard
Bodil Wille Boisen
Arne Krog
Karl Aage Gemal
Niels G. Henriksen

Kunstmuseet i Sorø

Sorø Kunstmuseum åbnede i 1943 på initiativ af Soransk Samfund i en lejlighed nede i Priorgade. Forud var gået et årelangt arbejde med udspring i "Udstilling af soransk Kunst", arrangeret af Soransk Samfund i 1936 som en hyldelse til Skolen i anledning af 350-års jubilæet. Der opstod et ønske om en fast samling, så i 1938 dannedes en komite med formand for Soransk Samfund, dommer John Knox (S1885), rektor H. Raaschou-Nielsen samt andre indflydelsesrige som initiativtagere. I maj 1938 stiftedes foreningen "Soransk Samfunds Museumsvenner", som senere blev til "Sorø Kunstmuseums Venner". Soransk Samfund vedligeholder et firmamedlemskab i dag.

Det kostede penge, og det var V.Thorlacius-Ussing (S09), kunsthistoriker og initiativtager, som kunne rejse disse med baggrund i ledende poster i Statens Museum for Kunst og Ny Carlsbergfondet.

Museets rammer måtte blive mere vidtrækkende, men det skulle vare længe. Kuratoriet for Stiftelsen Sorø Akademi stiller i 1962 ejendommen Storgade 9 til rådighed for kunstmuseet. Som mange genkalder sig, har vi her at gøre med en klassicistisk ejendom, opført i 1832 som bolig for godsforvalteren ved Akademiet. Også efter den seneste renovering fremtræder interiørerne som en smuk, intim ramme om den ældre del af samlingerne.

Nu var det jo ikke gjort med Dalsgaards velkendte billede fra Stengangen med et væld af personalia eller med Abildgaards 'Mareridt', som senest har været på rundrejse i Europa. I sommeren 2003 hed museets særudstilling "Somrene i Sorø" med ophængning af egne og indlånte værker af ridsemester Siegfried Neuhaus, Harald Giersing og Sigurd Swane.

"Det bedste fra 1980'erne" blev erhvervet af museet i 1989, Soranerbladet 4, juni 2003, viste et Monokrom 3 fra 1986 af Peter Bonde samt et maleri visende andre, fremtrædende kunstnere fra den periode i muntert lag. Der var imidlertid fortsat ikke plads til en permanent visning af denne samling sammen med den helt unikke samling af russisk kunst fra Hermod Lannung (S14), russiske ikoner fra Per Schrøder (S36) samt fra fabrikant Lorentz Jørgensen, formand for Sorø Kunstmuseums bestyrelse.

Midt i november 2011 kunne Sorø Kunstmuseum så genåbne sine døre efter i halvandet år at have gennemgået en omfattende restaurering af forhuset. Nu kunne man vise en ny tilbygning tegnet af arkitektfirmaet Lundgaard & Tranberg, som muliggør en større visning af de faste samlinger. Sammen med forhuset indrammer den nye bygning ved hjælp af en mellembygning to smukke gårdrum sammen med biblioteket. I 2012 vil man kunne opleve den mest omfattende præsentation af samlingen i to overordnede sektioner: I forhuset den ældre kunst, i de nye bygninger den moderne kunst fra tidlig modernisme til i dag, alt muliggjort ved bidrag fra fonde ved soranske ildsjæles indsats.

*Kim Sverre Hansen (S73) med bidrag fra
Niels Henriksen (R53) og
Bodil Wille Boisen (S66)*

Soranere om Sorø 1962-2012

Redaktionen af jubilæumsskriftet var så uforsigtig at udtrykke sig en anelse upræcist, da jeg fik denne opgave: "gamle soraneres soranske udgivelser". Jeg har derfor fortolket den frit – det vil sige som "gamle soranere og andre med væsentlig tilknytning til skolen eller stiftelsen, der i perioden 1962-2012 har skrevet om Sorø Akademis Skole og akademi-grunden før eller efter 1962".

Bibliografien omfatter de bøger, jeg har kunnet finde via bibliotekerne eller ved at pløje de 50 årgange af Soranerbladet igennem for anmeldelser. Og da jeg nu havde næsen i bladet, supplerede jeg med et udvalg af de lidt mere kødfulde bidrag her samt nogle få korte notitser, der fortæller noget særligt:

indførelse af pigeuniformen, afskaffelsen af uniformen, den første kvindelige student fra skolen osv.

De vigtigste artikler i "Jul i Sorø" om skolen og akademigrunden er også taget med. Derimod er "Phønix" ikke gennemgået.

Erindringer om tiden før 1962 (men skrevet/trykt efter 1962) er som hovedregel kun medtaget, hvis de er udgivet i bogform, enten som hele bøger eller som kapitler i erindringsbøger. Det ville være uoverkommeligt at remse alt op, hvad der har været trykt i Soranerbladet. Og erindringer, der er optrykt i "Fra Tugtens Tid", er som hovedregel ikke medtaget her. Undtagelser er markeret med "FTT".

Per Salling (S73)

Forfatter	Titel	Udgivet
-	Den første fodbold i Danmark blev slidt op på Store Plads i Sorø september 1878	SB sept 1978
Ahlefeldt Claus (A47)	Du finder sgu nok ud af det, Claus! – Erindringer 1932-1954	Borgens Forlag 1998
Amby, Per (S38)	Habakukken Rolff vender hjem efter 81 års odysseé	SB okt 1982
Andersen, Hemming (lærer)	Overhofmarskal A.V. Hauchs Physiske Cabinet	SB nov 1979
Andersen, Jørgen From (lærer)	Hauchs Physiske Cabinet	Jul i Sorø 53, 2005
Andersen, Jørgen From og Steen Jensen	Hauchs Physiske Cabinet	Sorø Lokalhistoriske Selskab 2011
Andersen, Torben Juul (S73)	Baldur genopstået efter 3 års hvile	SB jan 1973
Balslev, Luja (lærer)	Sorø Kirke (3. udg.)	Sorø Lokalhistoriske Selskab 1984
Balslev, Luja	Sorø Kirke (2. udg.)	Nationalmuseet 1966
Balslev, Luja m.fl.	Skolens 150-årsdag 3. oktober 1972	SB nov 1972
Boalth, Søren (S73)	Akademiet – Herlufsholm tur/retur	SB feb 1976

Boisen, Bodil Wille (S66)	40 år med Soransk Samfund (serie)	SB aug-dec 2006
Boisen, Mogens (S27)	Fra oven (Sorø fra 8 km's højde)	SB juni 1975
Boisen, Mogens	Referat af et flerstrengt liv	Rolv forlag, 1985 (FTT)
Brincker, Regner E. (S09)	Den første danske cricketkamp spillet i Sorø søndag den 7. oktober 1866	SB aug 1966
Christoffersen, Torben (lærer), Steen Jensen og Lars Kelstrup (lærer)	Sorø Akademi 400 år – billeder af et skoleår	Phønix, Sorø 1986
Dalgaard, Lars (S78)	Soransk Samfunds økonomi – eller heldet følger de tussede	SB nov 1988
Dreyer, Henrik (R67)	Begravelse (roman)	Eget Forlag 1976
Ebert, Max (S35)	Bogtrykkerne ved Sorø Akademi	Finn Jacobsens Forlag 1988
Fink, Dan (S27), Aage Kann Rasmussen (S22) og Arne Østergaard (S29, rektor)	Soransk Samfunds stiftelsesdag, fødselsdag: 14. april 1862	SB marts 1988
Girsel, Max (S65) (red.)	Krit Æst Hum – Baldur 1866-1966	Baldur, Sorø 1966
Gjerum, Arne (lærer)	Christian IV og Sorø Akademi	Jul i Sorø 36, 1988
Gjerum, Arne	Tak for teater – om skolekomedier 1984-2008	SB april 2008
Glahn, Torben (S23)	Soraner-Biografier 1584-1737	Soransk Samfund 1978
Glahn, Torben	Soraner-Biografier 1747-1800	Soransk Samfund 1975
Glahn, Torben og A. Kann Rasmussen	Soraner-Biografier 1584-1900 – supplement	Soransk Samfund 1987
Hansen, Vibeke Margrethe (rektor)	Sorø Akademi Skole – tradition og fornyelse	Jul i Sorø 54, 2006
Hoffritz, Kritte (S87)	Kostskolens betydning i dag (vinder af Soransk Samfunds 125-års jubilæumskonkurrence)	SB jan 1988
Horn, Krei	De Sorøe Ridsemestre	Brage 1984
Høgsbro, Solveig (pensionatsværtinde)	20 år som husmor for en flok akademister (serie)	SB sept-nov 1986
Hørby, Kaj (S54)	Kong Frederik II, set i lyset af 1986	SB okt 1986
Hørby, Kaj m.fl.	Academia Sorana	Gyldendal 1962
Jensen, Ellen Vibeke (S13)	Soraner-Biografier 1911-20	Soransk Samfund 1970
Jensen, Linda (muligvis Linda K. J., S91 eller Linda Torup J., S93 – forespørgsel sendt til biblioteksskolen)	Sorø Akademi – en billedsamling	Danmarks Biblioteksskole 1996

Jensen, Steen (S65, lærer)	Holbergs gravmæle i Sorø Klosterkirke	Jul i Sorø 52, 2004
Jensen, Steen	Kroner i kisten	Jul i Sorø
Jensen, Steen	Orgelfacaderne i Sorø Kirke	Sorø Lokalhistoriske Selskab 1994
Jessen, Curt von (S46)	Søndergades ødelæggelse	SB feb 1981
Kann Rasmussen, Aage (S22)	Soraner-Biografier 1921-30	Soransk Samfund 1970
Kann Rasmussen, Aage	Soraner-Biografier 1951-60	Soransk Samfund 1970
Kann Rasmussen, Aage	Soraner-Biografier 1822-1900	Soransk Samfund 1977
Kann Rasmussen, Aage	Soraner-Bladet – Indholdsfortegnelse 1941-65	Soransk Samfund 1970
Kann Rasmussen, Aage	Et navn, der blev glemt (om mindestenen for faldne under treårskrigen)	SB nov-dec 1975
Kann Rasmussen, Aage m.fl.	Besigtigelse af Tersløsegård 24. aug. 1976	SB nov-dec 1976
Kelstrup, Lars (lærer)	Sorø Akademi, bygningernes historie (3. udg.)	Phønix, Sorø, 1992
Kelstrup, Lars	Klosterporten – Danmarks ældste beboede hus	Jul i Sorø 53, 2005
Koch, K.E. (lærer)	Den naturhistoriske og etnografiske samling	SB dec 1979
Kristensen, Erling (rektor)	Et tilbageblik	Jul i Sorø 51, 2003
Kristensen, Erling	Aldrig færdig, altid på vej – Sorø Akademis Skole 1981-2003	Poul Kristensens Forlag 2007
Kristensen, Erling	Sorø Akademis Skole optager pigealumner	SB feb 1983
Kristensen, Lena (bibliotekar)	Sorø Akademis Bibliotek – en skatkiste af viden, historie og kultur	Jul i Sorø 52, 2004
Krog-Meyer, Herluf (R09) og Aage Kann-Rasmussen	Soraner-Biografier 1901-10	Soransk Samfund 1970
Larsen, Asger (maler, restaureringsekspert)	Hilker på Sorø Akademi – restaureringer 1976-91	SB juni 1994
Michelsen, Torben (akademigartner)	Akademihaven	Eget Forlag 1976
Molin, Henning (S46)	Lidt om tilblivelsen af Soranernes Hus	SB jan 2011
Nielsen, Bjørn A. (våbenhistoriker)	Geværer for Soldaterkorpset ved Sorø Akademi	Våbenhist. Årbøger 33, 1987
Nielsen, Jan (lærer)	Se Wiuf, Jan	

Olesen, Eyvind (A26)	En søgende sjæl – kunstner og soraner	Soransk Samfund 1979
Olrik, Henrik. G. (S1895)	Soranske Studier (red. Jes Olrik)	C.A. Reitzel 1983
Paludan, Edvard	Forsvundne bygninger på Akademigrunden i Sorø	Sorø Amts Museum 1995
Pedersen, Marcus (lærer)	Lærer-Biografier 1901-60	Soransk Samfund 1970
Petersen, Poul Oreby (S23)	Batøk – endnu en gang	SB maj 1985
Rantzau, Paul (R37)	Reaktionære reflexioner over sorøske og soranske lokaliteter (serie)	SB nov-dec 71, jan 72, nov 72, dec 72, jan 73, dec 74, jan 75
Ranvig, Svend (S35, lærer)	Frederik II's mindestele	SB juni 1986
Ranvig, Svend	"Vænget"	Jul i Sorø 39, 1991
Ranvig, Svend	Sorø Akademis Soldaterkorps 1888-1937	Jul i Sorø 38, 1990
Ranvig, Svend	Ludvig Holberg og Sorø Akademi	Jul i Sorø 32, 1984
Ranvig, Svend	Sorø Krøniken 1-2	Finn Jacobsens Forlag 1986
Ranvig, Svend	Sorø Akademi – bygningernes historie	Phønix, Sorø 1985
Ranvig, Svend	Cricket	SB jan 1967
Ranvig, Svend	Den "eensformige" dragt (oprør mod skoleuniformen oktober 1969)	SB feb 1970
Ranvig, Svend	Livet på Sorø i dag	SB maj 1975
Ranvig, Svend	Hak I, brænderlort! (Om batøk)	SB jan 1981
Ranvig, Svend	Soranske kvinder – nogle af dem	SB juni 1982
Ranvig, Svend	Sorø Akademis Bibliotek	SB feb 1980
Ranvig, Svend	Asser Riigs Trop	SB marts 1973
Salling, Per (S73)	Telefonen ringer 1-2 (Om Soransk Samfunds arkiv og om 25-årsjubilæet i 1998)	SB okt 1998
Salling, Per	Fra Tugtens Tid – erindringer fra Sorø Akademis Skole 1822-1962	Borgens Forlag 1990
Sanders, Erik (S41)	Soraner-Biografier 1941-50	Soransk Samfund 1970
Sanders, Thorkild (S33)	Soraner-Biografier 1931-40	Soransk Samfund 1970
Schjærff, Poul (S08)	Soransk Samfunds 100 års jubilæum lørdag den 14. april 1962	SB maj 1962
Schjærff, Poul	Peter Heise og Sorø	SB dec 1966
Schjærff, Poul ("red.")	Akademipiger i uniform (m. billeder)	SB dec 1962

Schjærff, Poul ("red.")	Den allerførste kvindelige student fra Sorø Akademis Skole	SB feb 1965
Sestoft, Leif (S57) (ad)	Debat om "Dengang på Sorø Akademi" (serie)	SB feb-april-okt 2007
Sestoft, Leif	Dengang på Sorø Akademi	Navicula 2006
Stevns Hansen, S. (lærer)	Lidt fodboldhistorie for kostskoleelever	SB juni 1984
Sørensen, Esben Munk (S74)	Uniformens afskaffelse ved Sorø Akademi	SB 1997-98 (udgivet som særtryk)
Saabye, Marianne (museumsinspektør)	Knud Raaschou-Nielsen (udstillingskatalog)	Sorø Kunstmuseum 1981
Thorlacius-Ussing, Viggo (S09)	Kunstmuseet i Sorø	SB jan 1964
Thye, Niels (kontorchef)	Stiftelsen Sorø Akademi 1972-81	SB okt 1983
Taarnhøj, Palle (S37)	Et mindesmærke i Sorø ved Skolens 400-års jubilæum	SB juni 1980
Taarnhøj, Palle (red.)	Soraner Biografier 1961-1985	Soransk Samfund 1996
Vad, Knud (S55, lærer)	Sådan blev orgelfestivalen til	SB sept 1971
Wamsler, Jesper (S95)	Fugl Phønix fortæller (noveller)	Munksgaard 1996
Wielandt, Erik (S23)	Sorø Akademi – mennesker i Sorø 1818-1923	Strandbergs Forlag 1996
Wiuf (Nielsen), Jan (lærer)	Knud Raaschou-Nielsen 12. maj 1915 – 21. juli 1980	Jul i Sorø 28, 1980
Wiuf (Nielsen), Jan	Livet på Vænget 1927-1976	Soransk Samfund 1987
Wiuf (Nielsen), Jan	Knud Raaschou-Nielsen – en soransk maler	Eget Forlag 1995
Østergaard, Arne (S29, rektor)	Et tilbageblik	Jul i Sorø 29, 1981
Østergaard, Arne	Uniformsfrihed	SB dec 1972

Soranerbladet

Når vi skal se på Soranerbladets start, er vi nødt til at gå næsten 150 år tilbage, nemlig til Ingemanns 70-års fødselsdag i maj 1859, hvor nogle af de soranske gæster enedes om at stifte et soransk selskab snarest, og man aftalte at ses på et fremtidigt ikke så fjernt tidspunkt for at iværksætte planerne. Dette tidspunkt blev så et par år senere! Først ved Ingemanns begravelse primo marts 1862 samlede man atter, og denne gang vedtog initiativtagerne at indkalde til et yderligere møde d. 14. april for at pudse forslag til vedtægter o.l. af inden en ordinær indkaldelse til en Lysttour til Sorø d. 29 juni med det formål at få en forening stablet på benene. Denne dato, 14. april 1862, anses af mange for at være fødselsdagen, men det er efter min mening ikke korrekt, idet jeg forudsætter vedtagelse af love m.m. som en forudsætning for, at fødselsdag kan fastsættes, og det er – som det vil fremgå senere – et helt andet senere tidspunkt.

Nu var kommunikationssystemet ikke så udviklet dengang, så man var stort set henvist til dagspressen, hvis man ville udbrede større, landsdækkende meddelelser, som eksemplet ovenfor viser. Fra april 1856 havde man kunnet tage med jernbanen helt til Korsør, så gæsterne, som overvejende kom fra hovedstaden, kunne blot sætte sig i toget og så være i Sorø 3 timer senere. For en sikkerheds skyld indtog man dog en styrkende frokost i den sidste by før Sorø, nemlig Ringsted! Således forfriskede kunne man forberede sig til gåturen ind til Sorø. Rygtevis hedder det sig, at de vise og lærde professores ved Akademiet havde frabedt sig at få jernbanestøj FOR tæt på byen og skolen, men det var da vist blot en undskyldning fra byens side for at undgå udgiften til en station! Turen til skolen forløb under megen skjæmt og messingsuppe – lidt i angstfuld venten på den bygge, som formørkede himlen og som til sidst satte en stopper for det meget komprimerede program, som

arrangørerne havde opstillet sammen med skolen.

Programmet var SÅ trængt, at man – atter – måtte udskyde en egentlig generalforsamling af stiftende karakter, og denne gang sørgede man for at ha' styr på proselytterne, idet mødet blev sat til hotel Phønix i København, og der var endda røster fremme om, at dørene skulle låses, så man undgik, at folk fimrede ud og ind – som i Sorø. Alvor, mine herrer!!

Til det stiftende møde kom der ca. 150 fortrinsvis ældre soranere, blandt dem "mange fremragende mænd", hedder det i referatet. Komiteen havde fremlagt forslag til vedtægter for foreningen, hvis navn blev Soransk Samfund. Og datoen er 13. december, som altså er fødselsdatoen! Og alle disse forudgående ord er kun, fordi vi skal frem til vedtægternes p.1: art. 3: "at vække og bevare Interessen for Sorø Akademies Blomstring, navnlig ved at besørge udgivet historiske og statistiske Oplysninger, Sorø Akademi vedkommende."

Dette gav umiddelbart anledning til en del drøftelse af kommunikationsvej og mulighed for orientering på landsbasis. Komiteen, der nu var valgt til bestyrelse, lovede at udsende på tidsskriftsbasis al orientering, men om et egentlig periodikum kunne der for indeværende ikke være tale, idet der ikke sås økonomisk mulighed derfor – endnu. Økonomien var dog slet ikke så dårlig, men konsolideringstanken nød fremme. Kontingentet blev 2 Rdl. årligt.

Man kunne så allerede i 1865 udgive det første hefte af første bind i den serie, som fik navnet Soransk Tidsskrift. Andet hefte kom i 1870 sammen med det første hefte igen samlet i første bind. Indholdet var stærkt skoleorienteret, idet der netop i disse år pågik et voldsomt angreb på Stiftelsens formue, som i forvejen havde været udsat for noget,

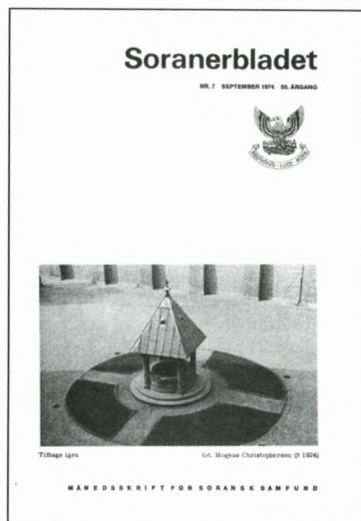
som mest af alt kan siges at være raffineret statsplyndring. Der refereredes således en rigsdagsdebat, som for den udholdende læser kun kan afføde et: "Intet er ændret! – alt ved det samme!"; SUK. Samfundets medlemsliste bragtes, og for året 1863 kan ses 133 betalende medlemmer – mest på Sjælland.

Hefterne kom nu fast i de næste år, det sidste i 1912. Allerede andet bind bragte biografier over tidligere elever på skolen, men der bragtes faktisk oversigter langt tidligere på klassebasis og på privat baggrund. Sang og bægerklang hører sammen; det berettes, at der på selve stiftelsesdagen var indleveret 25 sange, som alle blev foredraget, enkelte i kvartet!! Sådanne tiltag skulle naturligvis gemmes, og de udkom da i de soranske skrifter, den første redigeret af Sofus Schandorf indeholdende 76 sange foruden den elskede konfirmationskantate af Ingemann og den sidste et poem på 20 fyldige vers skrevet af Grundtvig: "Morgendrøm om Sorø"! Man tænker uvilkårligt sit, når man mindes samme Grundtvigs forsøg på at overtage skolen og ikke mindst stiftelsens formue få år tidligere! Dette hefte kommer i 1872 som et tillæg til tidsskriftets 3. binds første hefte.

Kun en menneskealder senere – i 1903 kommer næste samling ved Th. Lind, der i sit forord redegør for bevæggrundene til i denne samling kun at have 33 sange med. Det er nemlig de sange, der synges! Man håber på en senere antologi med plads til det hele. I denne samling er der en sang af en forfatter, som vi senere kommer til at høre ganske meget til, nemlig H.G.Olrik, som gennem de næste 10 år forbereder den af Lind ønskede antologi. Første strofe begynder: "Vi lystige svende går muntert til arbejde når morgenen gryr" – dette gentages så ofte, at vi ikke er i tvivl om glæden og munterheden ved arbejde!! Olriks samling kommer i 1916 med knap 300 viser og et forbilledligt noteapparat på 348 litterære henvisninger!

Henrik Gerner Sneedorf Benedict Olrik f. 30/8 1876, student 1895, kl. juridisk embedsek-samen 1903, efter meget kort tid i det juridi-ske ansættelse ved DSB, hvor han i 1910 bliver ekspeditionssekretær, i 1920 kontorchef men allerede i 1916 redaktør af Soranerbladet, hvor han så forsøder soranernes tilværelse indtil 1936 gennem 20 år. Det var dog bogtrykker Hertz, som foreslog et blad som supplement til tidsskriftet, som herefter gik ind.

Og hvilket blad: Format A4, 12 numre årligt, de første 8 årgange på hver 100 sider, fra niende 10 sider mindre et par år, så atter 100, ja 120 sider, og vi taler om månedlig udgivelse. Indholdet er af høj kvalitet røbende redaktørens sans for orden og detaljer og info om alt, der har med Sorø Akademis skole at gøre. Men heldigvis også med modtagelse af utilfredse medlemmers ytringer, kulmine-rende med et personligt angreb af endog usædvanlig grov karakter fra en flok yngre, som forsøgte at iværksætte en paladsrevolution ved en generalforsamling, men hvor Olrik stille og roligt satte sit mandat til rådighed og forlod bestyrelsen. Det har uden al tvivl ærgret ham, men han lod sig ikke mærke med det, men kundgjorde blot, at han ville fratræde sin stilling som redaktør året efter, når hans afløser var fundet. Sådan.

Olriks blad var præget af en næsten videnskabelig bearbejdning af historiske og kulturelle emner i et sådant omfang, at man næsten ikke kan åbne biografisk leksikon uden at se en henvisning til Soranerbladet. Personalhistorie var hans lidenskab, som han fortsatte efter sin afgang som redaktør af bladet i 1936.

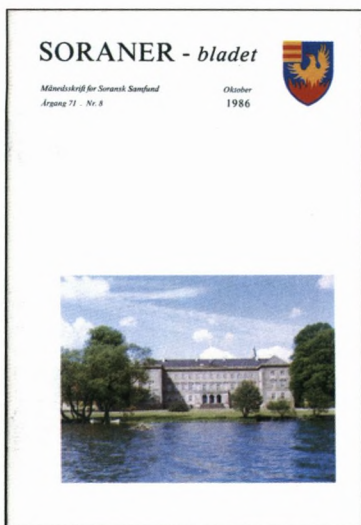
Hans afløser blev en professionel bladmand, nemlig cand. polit. Vilhelm Sorgenfrey Hansen (S03), der bl. a. havde været tilknyttet de Ferslewske blade i mange år. Senest redaktør ved "Børsen" – en mand med fingrene på samfundets puls og derfor meget opmærksom på aktualitet og knap så kulturbevidst. Som bladmand var han dog layoutmæssig uovertruffen. Han styrede bladet gennem de vanskelige krigsår på forbilledlig vis men måtte lægge sig syg i 1945 med, hvad vi i dag ville kalde posttraumatisk stress. Den daværende arkivar, Otto Vilhelm Sommer (S37) overtog midlertidig redaktionen, men allerede i 1946 var Sorgenfrey atter på stikkerne og vendte tilbage på sin post i yderligere knap 3 år, hvor en ny redaktør overtog ansvaret for udgivelsen.

Cand. mag. Poul Schjærff (S08), lektor ved Rungsted Statsskole og på det aktuelle tidspunkt endvidere forstander for Hørsholm Handelsskole.

Schjærff holdt en linje, som klart balance-rede mellem det kulturelt historiske og det soransk aktuelle stof. Hans baggrund i tysk og dansk samt netop historie gav ham et stærkt overblik over såvel skønlitteratur i det danske som i det tyske, og han fik tid til at udgive talrige artikler og afhandlinger om bl. a. Hauch og Goethe. Hans arbejdsevne var kolossal, men han måtte bukke under for sygdom i 1971, hvor en anden bladmand, redaktøren ved Berlingske Aftenavis, Otto Fog-Petersen (S32) tog over som vikar ("Indtil I finder en anden!").

Den anden kom til i juni 1973, en meget alsidig begavet – og ikke mindst meget morsom og vittig person: Paul Rantzau (R37), som var uddannet i Munksgaards internationale boglade, hvor han efter sin uddannelse virkede som arkivar og leder af den videnskabelige afdeling. Ved tiltrædelsen var han arkivar hos Paul Bergsøe og Søn i Glostrup og medlem af Svend Bergsøes fond som konsulent. Allerede i 1978 afløstes han af Svend Ranvig (S35), der med bopæl i Sorø havde et stærkt overblik over alt soransk. Ranvig huskes især for sin udgivelse af Sorø Krøniken, der udkom i 1986 til skolens jubilæum. I 1988 kom så "Det Danske Spejderkorps Historie", som visse omdøbte til Asser Riigs Trops Historie, fordi mange mente, at Ranvig havde lagt FOR megen vægt på sit eget barn! Uanset dette er det dog læseværdigt og videnbringende.

Ranvig afløstes i jan. 1994 af Morten Nørgaard (S54), der forsøgte at give så bred nyhedsdækning på soransk baggrund som muligt. Meget heldigt var det i en periode, hvor der skete utrolig meget i Sorø. Stiftelsens tilbageflytning, nye udgravninger i forbindelse med kloakering – dækket af lektorerne Steen Jensen (S65) og Lars Kelstrup, og frem for alt

bygning af det nye alumnat og færdiggørelsen af det "gamle" alumnat, der jo nu ikke lænere var det nye! Men der skete lige så meget i hovedstaden, hvor Samfundet endelig fandt sine ben og en gang for alle gjorde kål på de mange lidt løse ønsker om at få sit eget hus ved at bygge et! Sådan. Soranerbladets rolle i den forberedende fase og undervejs i byggeriet og ikke mindst indsamlingen af de fornødne midler gav meget stof til bladet og øgede det soranske sammenhold på mange måder.

2002 overtog en redaktionsgruppe med Christian Eifer (S61) som ansvarshavende kraft bladet, som efter et par forsøg fik sit endelige udseende, som det har i dag. I de ti år, som siden er gået, har man fundet en form og et layout, som er meget moderne og tidssvarende, hvor mange tidligere udgivelser nok har hængt lidt fast i det lidt altmodiske koncept.

Rigtig mange gode kræfter har hjulpet dette soranernes bedste klæbestof. Det er vanskeligt at nævne nogle få uden at glemme de mange, men det er dog væsentligt at nævne en mand, som reddede bladet økonomisk 2 gange undervejs, nemlig bagermester Rogert Møller (R01), som flere gange lagde krone til krone og som – ikke mindst – husede Samfundets arkiv i rigelige og gode lokaler i mange år. Men som anført har en lang række af gode folk ofret tid og penge på at holde bindeleddet i gang.

Dette er et forsøg på at – på journalistisk vis – give en beskrivelse af vort blads historie. Den er langt fra udtømmende og savner især uddybende personoversigt, men den kan læses i Poul Schjærffs indlæg i Hørbyes (S54) såkaldte "Lille Soranerbog", hvor to tillæg indgående omhandler skolens historie og Samfundets ditto. Jeg har heller ikke dvælet ved Frederik Matthiessens fremragende hilse til "BALDUR" på 50-årsdagen og udgivet som tillæg til bladets første nummer med vild ballade til følge! Da gymnasieforeningen ikke længere eksisterer, har jeg ikke fundet det vigtigt at omtale det specielt. Den "Store Soranerbog" i flere bind er ej heller behandlet, selvom både bladet og dets hjælpere var involveret. Men nu skal det have en ende – kommentarer modtages med glæde!

Morten Nørgaard (S54)

Soransk Samfunds hjemmeside

SORANSK SAMFUND
REDIVIVUS · LUCE · NOVA

Search **SEARCH**

FOR SIDE NYHEDER OM SORANSK SAMFUND MEDLEMSKAB LEGATER NETVÆRK KALENDER BILLEDER MAILADRESSER ÅRSFEST

Kontakt Soransk Samfund

Dit navn

Din e-mail

Besked

Hvad er 3 + 4?

SEND

LATEST POSTS

78 er nu tilrejst til Årsfesten
Posted on juni 21, 2012

Fynsk Batøk
Posted on juni 21, 2012

Jubilardagen 2012
Posted on juni 18, 2012

Kommende Events

6. september 2012 12:00 -
6. september 2012 15:00
Soraneffrokost

13. oktober 2012 18:00 -
14. oktober 2012 01:00
Soransk Samfunds Årsfest (150 års jubilæums fest)

Soransk Samfund har i en årrække haft en hjemmeside med domæne navnet www.soranskamfund.dk. Hjemmesiden fungerer som en ekstra kanal ud over Soraner Bladet, hvorpå Soransk Samfund kan kommunikere information ud til medlemmer og andre interesserede. På hjemmesiden er det muligt at blive opdateret med information omkring, hvad der sker i samfundet i den kommende tid og hvad der tidligere er sket.

Det er som oftest Kvindenetværket, Fynsk- og Jyskafdeling der fortæller om kommende arrangementer og referater fra afholdte arrangementer og generalforsamlinger.

Legatadministrationen benytter også hjemmesiden til at fortælle om tidsfrister for at ansøge om Soransk Samfunds legater og ansøgningsproces samt ansøgningskemaer kan findes her.

Batøk og Soraner golf fortæller ligeledes om kommende og afholdte arrangementer.

Soransk Samfund søger løbende at holde hjemmesiden opdateret og tidssvarende. Senest er hjemmesiden blevet fornyet med nyt layout, hvilket har skabt muligheden for nemmere at redigere indhold og uploade billeder og filer. Derudover er der kommet en række nye funktioner såsom en ny galleri-, kalender- og kontaktfunktion. Kalenderfunktionen gør det blandt andet muligt, nemt at få en oversigt over kommende arrangementer i Soransk Samfund.

Hensigten med den seneste opdatering af hjemmesiden har været at skabe en mere nutidig og dynamisk hjemmeside, der gør det interessant for Soransk Samfunds medlemmer og andre interesserede at besøge Soranskamfund.dk.

Bjørn Fabricius (S04)

Soransk Samfunds arkiv

Soransk Samfunds arkiv led i de første mange år en omtumlet tilværelse. Der har verseret grufulde historier om arkivarer, der havde arkivet hjemme, og hvor den sørgende enke efter mandens pludselige bortgang slutarkiverede "det gamle møg" i den nærmeste skraldespand.

Senere fik arkivet husly på Sorø Akademis Bibliotek. Det er for en del år siden flyttet til Landsarkivet for Sjælland på Jagtvej, Nørrebro – og senest til Rigsarkivet, som landsarkivet med virkning fra i år er fusioneret med. (Skolen giver dog stadig husly til restlageret af Soranerbiografier.) Det betyder, at de fleste af Soransk Samfunds arkivalier nu er tilgængelige på Rigsarkivets læsesal samt som fjernlån til en lang række biblioteker og lokalarkiver over hele landet. Man skal dog regne med en vis ekspeditionstid.

De senest afleverede arkivalier ligger endnu i Samfundets arkivkælder i Soranernes Hus på Solvej. De vil med tiden tilgå samlingen i Rigsarkivet.

Jeg vil ikke bruge plads her på en gennemgang af, hvad Rigsarkivet har. Det er let at søge online på sa.dk (Statens Arkiver) ved brug af søgemaskinen Daisy, og en mere detaljeret gennemgang af materialet vil være morsommere at foretage end at læse om. Som gammel "arkivrotte" spørger man i hvert fald sig selv, hvad der mon gemmer sig under betegnelsen "1963-1994 – Diverse sager", omfang: 2 pakker. 5 pakker fotografier fra perioden 1870-1971 kunne også være spændende for den historisk interesserede at kigge nærmere på.

Men det er selvfølgelig vigtigere, at arkivet rummer Samfundets forhandlingsprotokol (bestyrelsesmødereferater) 1865-1969, bestyrelsesmødepapirer videre frem til 1983 og "formandens korrespondance" (formodentlig inklusive bestyrelsesmødepapirer) frem til 1996.

Hvad der umiddelbart er mere relevant at trække frem er, hvad der hverken findes i Samfundets arkiv på Rigsarkivet eller i kælderens på Solvej. Umiddelbart synlige huller er:

- Formandsarkiv/bestyrelsesarkiv efter 1996
- Arkivalier vedr. skolejubilæet i 1986, herunder monumentet i Fratergården
- Arkivalier vedr. indsamlingen til og opførelsen af Soranernes Hus
- Arkivalier vedr. driften af Soranernes Hus
- Dokumentation for Samfundets legater efter 1980 ud over, hvad der har været trykt i Soranerbladet i forbindelse med generalforsamlingerne
- Arkivalier vedr. 125-års jubilæumsfesten i Odd Fellow-palæet december 1987
- Medlemsfortegnelser efter 1987

De, der har siddet tæt på lejrådet i perioden, kan selvfølgelig supplere den liste. Og forhåbentlig bidrage til at fylde hullerne.

Andre kilder til Soransk Samfunds historie

Hovedkilden til Samfundets historie er naturligvis Soranerbladet, som er udkommet siden 1916.

Soranerbladet findes komplet på skolens bibliotek samt på Det Kongelige Bibliotek, Sorø Bibliotek, Syddansk Universitetsbibliotek (Odense) og Statsbiblioteket i Aarhus. Det vil sige, at det altid er muligt at låne det til brug på en læsesal på det lokale arkiv eller kommunebibliotek.

Desuden findes der et lille antal komplette eller næsten komplette sæt i privat eje. Det ville være godt, hvis et af disse en dag fandt vej til Soransk Samfunds Arkiv på Rigsarkivet.

Soranerarkivet.dk, som drives af samfundets nuværende arkivar Rolf Christensen, vokser måned for måned og er også ved at udvikle sig til en vigtig del af den soranske hukommelse.

Soransk Samfunds tidligste historie er dækket nogenlunde i Soransk Tidsskrift, som udkom i 6 bind á 2 hefter i årene 1870-1912. Fr. Matthiessens artikel "Soranere og Soransk Samfund" sidst i Sorø bd. 2 er skrevet, mens nogle af Samfundets grundlæggere og pionerer stadig var i live; så man kan vel også forsvare at kalde den en "kilde".

Status

Der er nok ikke mange muligheder for at supplere Samfundets arkiver tilbage i tiden. Men for de sidste 25 års vedkommende er der stadig en del huller, som bør fyldes ud. Det er specielt vigtigt at sikre et komplet sæt bestyrelsesmødereferater inkl. bilag; så tidligere og

nuværende formænd og bestyrelsesmedlemmer opfordres indtrængende til at aflevere.

Der kommer jo et jubilæum efter dette ...

Per Salling (73)

Der er beklageligvis ikke noget præcist overblik over, hvad der ligger i kælderen på Solvej, og hvad de seneste formænd stadig har liggende hjemme – evt. i forbindelse med at skrive bidrag til jubilæumsskriftet. Dette må være en sag mellem de pågældende bidragsydere og Samfundets arkivar.

Jeg kan kun opfordre til at aflevere til Rigsarkivet, så i det mindste et komplet sæt formands- / bestyrelsesarkiver bliver bevaret for eftertiden.

Soranerarkivets netudgave

soranerarkivet.dk

Kort før årtusindskiftet fik Samfundet igen en arkivar, Rolf Christensen (S65). Et par kælder- rum i Soranernes Hus gav os mulighed for at få samlet de soranske arkiver fra Hovedbygningens loft med flere steder inden for egen rækkevidde – og intet herfra er foreløbig videregivet til lands- eller rigsarkiv. Under sin research til "Fra Tugtens Tid" fik Per Salling (S73) ellers indblik i, at ældre materiale kan findes der – og har siden et par gange videregivet eget og andres arkiver dertil, så også de er tilgængelige for senere studier.

Rolfs videnskabelige tilgang til opgaven betød – efter at arkivalierne var hentet i Sorø – at kælderlokalerne ikke alene måtte indrettes med reoler og skabe, men også at der måtte indrettes en arbejdsplads for arkivaren. Økonomien var jo svag, men en del brugt

inventar fik vi dog fat på, så sortering kunne påbegyndes – og Samfundets bestyrelse åbnede pengekassen for en række tekniske hjælpemidler og anden dækning af udgifter – ikke mindst efterhånden som arkivarjobbet

udvidedes til varetagelse af fotorapportering mv. fra soranske begivenheder både i Huset og i Sorø.

Hurtigt måtte det dog erkendes, at kælde- ren ikke bød på rimelige arbejdsforhold for arkivaren, og nyindretning af arbejdsplads og yderligere opbevaringsfaciliteter på loftet ved Hauerslevsalen blev overvejet, men viste sig for kostbare.

I mellemtiden var de mange andre opgaver, arkivaren havde påtaget sig – herunder ikke mindst dybdeboring i mangeartede soranske emner – svulmet og de nye tekniske kommunikationsmuligheder vokset, så Rolf fordy- bede sig i et mere personligt engagement omkring vor soranske fortid, hjemmesiden soranerarkivet.dk.

En indsats, hvis gennemførelse fortsat økonomisk støttes af Samfundet og hvortil mange gammelsoranere løbende bidrager med viden og erindringer uden skelnen mel- lem arkivarens forskellige funktioner. Desvær- re sker den lidt på bekostning af papirarkivet, hvor en grundigere sortering stadig synes på- krævet, men vil kræve yderligere investering i inventar og reoler – en opgave der er skudt lidt til side, fordi kælderlokalerne måske ikke er sikre nok til opbevaring (regnoverløb har næsten nået frem til dørtærsklen og beboer- nes pulterrum giver måske øget brandrisiko).

Soranerarkivet.dk er imidlertid nok så vigtig måske, fordi der her er plads til en bred mangfoldighed af soranske emner – meget mere plads end i de trykte medier, hvilket muliggør betragtelig fordybelse i dem alle, både store og små.

Og Rolfs dybdeborende udforskning om- kring hvert enkelt indslag gengiver ikke alene de input, han har modtaget eller selv fundet frem til, men føjer en række relevante oplys- ninger til om hvert eneste emne, som læseren slår op på, hvilket kun gør det hele endnu mere fængslende at fordybe sig i.

At det bør ske, opfordres alle på postlisten til hver måned – om ikke til andet, så til at beundre de månedsbilleder, arkivaren (der også er en dygtig fotograf) beriger os med – i julemåneden kan man endda dagligt afsløre sådanne indslag bag hovedbygningens vin- duer i årets julekalender.

Den vigtigste arbejdsopgave synes at være den af soranerarkivet.dk i januar 2010 påbe- gyndte digitalisering af Soransk Samfunds Soranerbiografier, der foreligger i bogform dækkende perioden fra 1584 til 1985. Et antal biografier fra midten af 1800-tallet er allerede at finde, ligesom også nogle få biografier for nulevende gammelsoranere, der selv har givet de nødvendige opdateringsoplysninger – og ikke mindst den efter datalovgivningen krævede tilladelse til offentliggørelse heraf. Tanken er med tiden at samle både de gamle biografier og biografier for soranere udgået fra Sorø Akademis Skole efter 1985 i en samlet database, som gør det let at søge på kryds og tværs, samt tilføje og rette oplysninger. Som det fremgår af nogle af biografierne, ligger

Hovedbygningen, december 2006, soranerarkivet.dk

mulighederne åbne for, hvilke oplysninger der kan indskrives – og tilhørende billeder og lyd tilfører artiklerne endnu en dimension. At kunne igangsætte indsamling af data for årene efter 1985 er et ønske, som Samfundets bestyrelse har arbejdet intenst med i flere år og fortsat håber snarligt at kunne igangsætte uden at komme i konflikt med datalovgivningen. Dataindsamling vil jo være et omfattende arbejde – arkivarens indlæggelse heraf også en krævende indsats, hvortil støtte må forventes nødvendig fra andre af Samfundets medlemmer. Men det er altså allerede nu for enhver muligt at fremsende rettelser eller tilføjelser til biografierne til biografi@soranerarkivet.dk.

På soranerarkivet.dk findes jo også en række andre indslag:

For det første en stor samling *Billeder*, der kan søges i efter årstal. Her findes gamle skolefotos, deriblandt klassebilleder fra 1860'erne og studenter- og jubilarbilleder helt frem til de seneste årgange. Foruden en lang række lærerportrætter og soranske malerigengivelser – bl. a. mange Siegfried Neuhaus-ma-

lerier. Derudover fotoreportager og deltagerbilleder fra en række soranske sammenkomster – og også bybilleder fra Sorø.

Billedsamlingen er suppleret i *Lyd og Video* med en lang række mere nutidige optagelser rækkende fra skolejubilæer og jubilardage, fra dimissioner, juleafslutninger og Overskæring til reportage fra en række soranerfrokoster i Soranernes Hus og de seneste formænds nytårshilsner til Samfundets medlemmer.

Et andet område med fotoillustrationer er *Gravminder*, hvor det ældste viste gravsted er Christian IV's og de nyeste nok dem for den trofaste frokostgænger Otto Schousboe (R28) og Samfundets tidligere formand Ib Juul (S47).

Særdeles omfattende er *Dokumenter*, som rummer yderligere reportage fra soranske begivenheder og årsskriftet "Jul i Sorø", men også spændende erindringer fra tidligere elever og lærere, skolehistorie – herunder gymnasieforeningen "Baldurs" første år, Batøkkens oprindelse – og meget andet, som for eksempel soranske sange rækkende fra Christian Wilsters "Før var der knap skrevet på dansk en bog..." over Lovsangsbogen, udgave 1945 til

Sidste skoledag 1965, soranerarkivet.dk

Fysiklokalet i Naturfagsbygningen,
foto: Rolf Andersen (S72)
soranerarkivet.dk

Soransk Samfunds sangbog fra 1951.

Under *Kunst* skjuler sig både billedkunst (bl. a. Siegfred Neuhaus), tonekunst (Thomas Laubs (S1871) melodier, herunder for rådhusklokkerne i hovedstaden, såvel som ikke mindst musikalske oplevelser med Knud Vad (S55) og andre. Litteraturomtale får især de 3 ungdomsbogforfattere Adolph Stender (IV 1893), Frederik Nygaard (udg. 15) og Ebbe Nielsen (R18), der tegner selvoplevelserne i egen skoletid ind i de tildigtede rammer.

Museum Soranum viser forskellige effekter med tilknytning til skole eller skoletiden – nogle sådanne udstilles også i Hauerlevsalsens glasskabe – heriblandt Michael Hovmand Johansens (S66) guldmanschetknapper, der nu bæres af formanden ved gallaantræk. Blandt andre rariteter er et fönixnapfyldt pigearmbånd, nøglen til Hovedbygningen, bronzeaskebæger, platter og festkopper med skolen afbildet, et vidnesbyrd fra 1967, sløjdarbejder udført omkring 1950 i sløjd- og skriveværker Søren Thomsens tid og en spisestuestol fra Vænget, doneret af Stiftelsen Sorø Akademi til Soranernes Hus ved 10-årsjubilæet i 2010. Så sig ikke, at der ikke på mangfoldig vis øses af "mindernes kildevæld".

En vidtspredt emnerække er der således fundet plads til på soranerarkivet.dk. Og

kendskabet til arkivarens grundighed borger for, at meget mere vil komme til med hver enkelt detalje velbelyst. En spændende, men enorm arbejdsindsats, der fortjener fortsat støtte og opbakning både fra Samfundets bestyrelse og alle os andre. Måske kunne du også hjælpe med, for eksempel ved at benytte de diskrete annonceringsmuligheder, der også findes – om ikke direkte iøjnespringende, før der dykkes ned i indholdet.

Henning Molin (S46)

*Michael H. Johansens (S66) guldmanschetknapper,
soranerarkivet.dk*

Det Soranske Kvindenetværk

Det var Kitte Uldall (S67), der som til(bage)-flytter til Sorø fik ideen til et lokalt netværk blandt "soranerpiger", og der blev indkaldt til et stiftende møde i Akademiets vestibule den 10. marts 1999. Der blev Det Soranske Kvindenetværk født. Ret hurtigt viste det sig, at der var en del arbejde med bl.a. at tilrettelægge arrangementer, sende meddelelser ud om dette og hint, men den abe blev meget behændigt lempet over på min skulder, og der sidder den endnu!!

Et af de første arrangementer glemmer vi aldrig, det var nemlig den 3. december 1999 – hin mørke og stormfulde nat, hvor jeg som skikkelig enke på Tersløsegaard helt uventet fik adskillige overnattende gæster.

Der gik ikke lang tid, før der blev udvist interesse fra kvindelige soranere andre steder i landet, navnlig Københavns-området, og i dag, 13 år senere, har vi ca. 65 "medlemmer" fordelt over det meste af landet og med en – synes vi selv – imponerende aldersspredning

fra årgang 1935-2008. Nogle ser vi aldrig til arrangementerne, andre kommer jævnligt, og en del kommer næsten altid.

Vi afholder hvert år 3-4 arrangementer, der ofte har et kulturelt og altid et socialt islæt. Vi tager ca. en gang om året på et "nostalgitrip" til Sorø, og på den årlige strikkedag bliver vi inviteret hjem til et medlem. Vi har besøgt adskillige museer i alle landsdele undtagen Bornholm – det kunne vi for resten godt tænke os – så det kunne være sjovt, hvis vi fik et eller flere medlemmer derovre også!

Spørger man medlemmerne af Kvindenetværket, hvad der har været det bedste i de forløbne år, er de ikke et øjeblik i tvivl: 10-års jubilæet, som vi holdt i Munkedamshuset over en lang weekend i juni 2009 med bl.a. mavedans, korsang og lanciers. Som nummer to nævner de en weekend i Sverige i 2011.

Bodil Wille Boisen (S66)

Lanciers ved 10-års jubilæet, foto: Kitte Uldall (S67)

Frokoster i Soranernes Hus

I begyndelsen af 2001 skulle frokosterne begynde i Soranernes Hus i Hauerslevsalen, men huset var endnu ikke parat. Så vi havde små frokoster med kun cirka 10 personer i café Sockkelund i Smallegade med ammende mødre, og en fadøl plus en stor bolle med lidt pålæg, kaldet "hestens fødselsdag" af nogen for DKK 100.

Men i maj 2001 begyndte frokosterne i Hauslevsalen arrangeret af Henning Molin (S46), Morten Nørgaard (S54) og Børge Vendelbo Andersen (R50). I begyndelsen var der kun 10 til 15 personer. Arrangementet tog mere form, efter at Børge blev hovmester med indkøb i Metro og Købbyen etc. Antallet steg op imod 50 specielt ved Ålefrokosten og Julefrokosten. Efterhånden assisterede Karl Aage Gemal (S54) og Andreas Christiani (R57). Børge lavede mange specielle ting som f.eks. stegte ål, stegte sild, stegt lever og nytårstorsk. I 2004 overlod Børge hovmesterposten til Andreas Christiani, men fortsatte stadig med sine specialiteter fra tid til anden. Endvidere laver Helle Rosendal (S55) også lækkerier en gang imellem. Da frokosterne blev ret store i gennemsnit blev staben udvidet med Freddy Wæver (R51) som vicehovmester, og de fuldtuddannede medarbejdere Niels Erik Petersen (S66) og Anders Holmegaard (S69);

endvidere Lasse Peitersen (R54) som brødmester, og Henning Molin og Arne Krog hjælper med borddækning.

I begyndelsen var kassen nogle gange meget lav, men så lavede vi forloren skildpadde med god profit. Det skal dog nævnes, at stegte ål giver underskud.

I Soranernes Hus koster frokosten kun 100 kr. siden 2001, dog 150 kr. for Julefrokosten. En typisk frokost vil bestå af 3 slags sild, skaldyrssalat og røget laks, diverse pålæg som f.eks. roastbeef, lammerullepølse, kyllingesalat og pate. Tre forskellige oste, kaffe med kager, øl, snaps, avec ad libitum, undtagelsesvis vin. Prisen kan nok holdes nogle år endnu, fordi vi har oparbejdet en frokostreserve på kr. 55.000.

Igennem årene har vi haft mange interessante talere om Soraneremner og alt muligt andet. Endvidere er ordet frit, og der er som regel forskellige indlæg af deltagerne med morsomme historier og Soraneraneddoter etc.

To gange om året kan man medtage ledsager, det er valborgaften 30. april og Julefrokosten i begyndelsen af december.

Andreas Christiani (R57)

Soranerfrokost februar 2012

Valborgaften - Overskæring

Vårens komme

Soranerfrokosterne nyder en stadigt stigende popularitet og er kendetegnet ved, at næsten alle deltagere har ikke alene forladt Sorø Akademis Skole, men også arbejdsmarkedet og er gået over i pensionisternes rækker, – for hvem har ellers tid til at komme til frokost en torsdag kl. 12?

Det gør Soransk Samfund noget ved to gange om året: I december holdes julefrokosten en lørdag kl. 12 og den sidste dag i april, den 30. holdes der valborgaften, ved at man samles kl. 18 ved statuen af højsalig kong Frederik VI lige inden for hovedindgangen til Frederiksberg Have. Det var denne konge, som den 21. maj 1827 foretog indvielsen af Peter Mallings dominante hovedbygning, der den dag i dag udgør Sorø Akademis visuelle udtryk.

Vi begyndte med denne tradition i 2008, fortsatte i 2009, men holdt en pause allerede i 2010 på grund af storebededagsferien. I 2011 og 2012 har vi genoptaget traditionen, som hidtil er gået for sig på den måde, at vi mødes, synger et par sange: "Når Vildgåsen larmer Valborgnat" og "Kong Fred'rik, glæd dig i din grav", undertegnede har holdt et lille indlæg om kongen og/eller Akademiet, så har vi bekranset statuen (på billedet man ser hvordan), hvorefter hovmester, Andreas Christiani (R57) har givet et glas Cava eller Cremant, før vi i

mere eller mindre samlet trop er gået over til det nærliggende Soranernes Hus, hvor vi i Hauerslevsalen har været fælles om endnu en sang og et beskedent måltid mad, før vi igen er gået ud i vårnatten. Ligesom ved julefrokosten er vore ledsagere velkomne.

Da vi gik på skolen, holdt vi "overskæring" den pågældende aften. Jeg har en drøm om, at vi et år som dessert bør have et fad wienerbrød af typen "overskærne", bare for at markere den "overskæring", vi husker fra skoletiden.

Niels Henriksen (R53)

Foto: Anders Scharling (S81)

Frederik den Sjette behørigt bekranset af Soransk Samfund ved "overskæringen" i Frederiksberg Have 30. april 2009.

Baron Ludvig Holbergs Minde lever længe

En fast tradition – blandt mange – som Soransk Samfund holder liv i, er bekransningen af Holbergs statue foran Det Kongelige Teaters gamle scene på Kongens Nytorv i København på Baronens fødselsdag.

Selve seancens forløb og indhold kan variere og har varieret gennem årene, og referatet fra Holberg-bekransningen i det år, i hvilket Soransk Samfund fyldte 100 år, dvs i 1962, giver mindelser om en svunden tid fra før verden gik af lave.

Holberg fyldte 278 år den 3. december 1962, og når man læser Poul Schærffs (S1908) referat i Soranerbladet for december 1962 (hvordan har han kunnet nå at få det i samme måneds blad?), bliver man helt forstemt, for sikken en aften, de kunne holde dengang:

Tildeling af Holbergmedaljen (til forfatteren Finn Methling),

Festforestilling i dagens anledning på Nationalscenen,

På "Grand Café" efter forestillingen for medlemmer af Samfundet og elever fra Akademiet.

(3 stk. smørrebrød, 1 øl og kaffe: kr. 14,00 per persona).

Poul Schærff anmelder forestillingen: "... efter 31 års forløb [havde man] på ny indstuderet "Den Vægelsindede", frisket op med morsomme dekorationer af Svend Johansen, original iscenesættelse af John Price og fuldendt sammenspil af samtlige aktører og aktricer. Komedi ... fik liv på scenen, og publikum, ikke mindst de indbudte soranske gymnasiaster og lærere, gav et berettiget bifald til kende. Bedst blandt de optrædende var Henning Moritzen som Heinrich – denne forbavsende kunstner behersker alle genrer.

.....Hvor er en sådan aften kvægende for sindet – ren og kultiveret kunst...."

En af de soranske gymnasiaster takkede for aftenen og lovede at komme i Samfundet måske først om ti, tyve eller tredive år. Han var så opfyldt af at lade Samfundet leve, at han ikke mindre end tre gange gentog opfordringen dertil. (Desværre er hans navn ikke nævnt. – LÆSER HAN DETTE, SÅ LAD OS HØRE FRA HAM!).

På Holbergs 299-års fødselsdag i 1983 anbragte Finn Harlang (R45) Soransk Samfunds krans på hans statue om formiddagen; da han ankom til teatret om aftenen, " - stod kransen ved foden af statuen, op med den igen! Efter natmaden var den forsvundet, men den blev fundet i Holbergsgade og kom op igen. Mandag havde en eller anden hugget Det Kgl. Teaters krans, og vores var hængt op på hans venstre hånd, og der fik den lov til at være hele ugen!" (ref. Soranerbladet 1984/2). (NB.: Nu anbringer vi altid vores krans over statuens venstre hånd og stok, og den bliver fikseret med et stykke tynd ståltråd. Teatrets krans er enormt stor og bliver anbragt hen over hovedet på baronen.)

Året efter, da Holberg fyldte rundt, blev hans fødselsdag fejret i Sorø med bekransning af statuen i Akademihaven kl. 06.30, samling i kirken bagefter og morgenkaffe kl. 09.15 til elever, lærere og indbudte gæster, i alt 600! (Soranerbladet 1985/1).

I 1987 opfordrer referenten Paul Rantzau (R37) i Soranerbladet 1987/1 til, at bekransningen af Holbergstatuen bliver en tradition med efterfølgende kransekaffe, som han kalder det. Det fortsætter i 1988 med deltagelse af

en halv snes gammelsoranere og i 1989 med otte! Deltagerantallet svinger meget. En gang midt i 1990'erne inviterede jeg bekransningsholdet, vi var ti, på kaffe i Grænseforeningens lokaler i Peder Skrams Gade, lige bag ved teatret. Så længe undertegnede var direktør for Grænseforeningen, var det også Grænseforeningen, som lagde stige til, når der skulle klatres op. I 2005 er vi 35 deltagere, og vi drikker kaffe indenfor i varmen i restaurant "Holberg" på Gamle Scene, og undertegnede læser en epistel af Holberg. Året i forvejen havde vi inviteret den norske ambassadør, og vi var også der cirka 30. Men året efter skete katastrofen. I 2006 faldt 3. december på en søndag, og på trods af skriftlige bekræftelser var restauranten lukket for os, hvorfor vi måtte gå hver til sit efter bekransningen. Det huede ikke mig som ansvarlig, men jeg accepterede efterfølgende, at teatret som afbigt på fadæsen var vært ved Soranerfrokosten i februar måned 2007, hvor vi var 50, der blev beværtet på det fineste i VIP-rummet ovre i Operaens restaurant.

Herefter turde vi ikke mere stole på teatrets egen restaurant, et år gik vi på Café á Porta lige over for teatret. Det var rigtig godt, men caféen er gået konkurs, så i 2011 samledes vi i Hotel Opera. Vi var 40, der markerede baronens 327-årsdag, og det var meget hyggeligt. Eftersom Hotel Opera tidligst kan modtage os kl. 11, er bekransningen blevet rykket fra kl. 10 til kl. 10.45. Gad vide, om ikke traditionen fortsætter her i fremtiden? Janus Krarup (R35!) har i en række af de senere år glædet og fornøjet os med nogle sjove, selvkomponerede digte med hyldest til Skolen og til Holberg.

Holbergbekransningen har jeg nu stået for at arrangere i tyve år, de første mange år assisteret af Morten Nørgaard. – Nu vil jeg gerne assistere min efterfølger, – hvem melder sig?

Niels Henriksen (R53)

Fra Holberg-bekransningen 3. december 2007. Formanden (nr. 2 fra højre) forsøger at få styr på "sangkoret", kort før vi med høj røst udbryder i Chr. Wilsters: "Før var der knap skrevet på Dansk en Bog...". Leo Starup (S67) har allerede anbragt kranzen, som skimtes øverst til højre.

(foto: Hans Bøje Jensen)

Batøk

En bold er verdens bedste legetøj. Men ældst er nok kæppen. Bolden, symbolet på det feminine (månen, æblet, gralen). Kæppen, symbolet på det maskuline (spyd, sværd, scepter, men også livstræ). Yin og Yang. Der er boldlege og kæppelege samt desuden alle mulige kombinationer af disse to lege og genstande. Kæppen kan blive til bat og ketsjer, og kæppe kan stilles op i formationer (fx cricket). Man kan kaste og fægte med kæppe, og hvor der er blød fugtig jord, kan man hakke dem i jorden (hakkelege). På drengekostskoler har der været et stort behov for lege i fritiden, og disse skoler har således været særligt åbne for nye ideer. Sorø har da også været det sted i Danmark, hvor der meget tidligt har været spillet "tennis" (i Chr. IV's Boldhus fra 1628, ombygget til bibliotek i 1860), og som det første sted cricket (1866) og fodbold (rugby, 1879; "rigtig" fodbold, 1883) på Store Plads.

Batøk er formentlig blevet spillet i hele menneskets historie, overalt hvor der fandtes smattet jord, lige siden mennesket begyndte at jage med spyd. I oldtidens Grækenland er spillet kaldt kyndalimos, i Frankrig jeu des piquets, i England pegfiched, i Østrig Schmerbecken, i Schweiz spicken og pflöckspiel, i Sachsen pfloken, i Nordtyskland pickpahl, i Holsten pickpfahl, i Slesvig fick-fack, i Sønderjylland pik-pak osv.

Batøk findes første gang omtalt i Sorø i en gammel inspektionsprotokol den 8. maj 1825, hvor cand.theol. Daugaard (adjunkt i Sorø 1822-1827, senere biskop i Ribe) skriver: "En hidtil ukendt Leg, Pickfolt kaldt (den skal være tysk af Oprindelse), interesserer meget i denne Tid og har bragt baade Pind- og Boldspil i Forglemmelse. Den består i, at enhver af de medspillende slaar spidse Træstave i Jorden, og den, som slaar de andre over Ende, har vundet." Navnet Pickfolt leder hen på det holstenske navn, pick-pfahl (spids

pæl). Der gik på dette tidspunkt netop 2 elever, der kom fra Altona i Holsten. På Herlufsholm kaldes spillet fik-fak og kæppen en fæp (fra f(ik-fakk)æp) og må således antages at være bragt til Herlufsholm af en elev eller lærer fra Slesvig. Fik-Fak er første gang blevet omtalt af P.Chr. Zahle (H1844), som fortæller, at det blev spillet på hans tid i slutningen af 1830'erne om foråret på Herlufsholm.

Carl Bille (S1846), som var elev på Sorø 1841-1848 (cand.phil. fra Sorø Akademi 1848), skriver i sin bog "Skoledrenge", under pseudonymet "En af dem" (Kbh. 1886), at man på hans tid kaldte spillet for batøk (med tryk på sidste stavelse som på fransk). H.G. Olrik har foreslået, at det kunne være opstået fra battu (fransk: slået), jeg selv har foreslået pateux (fransk: smattet). Våd jord er jo netop en forudsætning for at kunne spille batøk. Digteren Chr. Wilster (lektor i græsk og engelsk, 1828) skriver, at "her er en Sprogforvirring som ved Babels Taarnbygning". Der blev nemlig talt både dansk, tysk og fransk, da eleverne kom fra hele datidens "Danmark" dvs. Holsten og kolonierne (fx St.

Croix og Tranquebar). Studenterne på det såkaldte 3. Akademi (1822-1849) fik fortsat undervisning i fægtning, hvor sproget også var fransk, og de to spil har i øvrigt en vis lighed. Kender man til kostskoledrenges leg med ord og lydassociationer, er det ikke svært at forestille sig oprindelsen til ordet, batøk, måske under indflydelsen af ordet pløk. Myten om, at batøk skulle stamme fra slavisk, skyldes en tilfældig lighed med det russiske ord batog, som er navnet på en pryglestav anvendt i det russiske militære retsvæsen.

I Sorø har man spillet batøk på den om foråret fugtige plæne foran Ingemanns Hus fra 1825 til ca. 1965. Her har Hauch, Ingemann, Chr. Wilster (fra sin lejlighed ved siden af spisesalen) og H.C. Andersen (fra sit værelse i det nordvestlige hjørne på 1. sal i Ingemanns Hus) kunnet følge slagets gang. I forbindelse med ombygningen af den øverste etage på Hovedbygningen i 1960 blev pladsen øst for Hovedbygningen midlertidigt omdannet til en byggeplads, og der blev kortvarigt spillet forskellige steder i Akademihaven, bl.a. i buskadset nede ved søen, Mellemskolen forsvandt (1962) og med indførelsen af 1. og 2. real var eleverne 2 år ældre ved skolestart. Desuden gik gammelsoraneren skovrider Fritz Lorenzen (R1907) på pension i 1961. Han havde i mange år været garant for leveringen af bøgekæppe (plus huggeblokke), som lå på en ladvogn stillet i avlsgården hvert år i april. Der var herefter ingen engageret lærer eller skovrider, der sørgede for at fortsætte traditionen. Det endelige dødsstød blev omdannelsen af plænerne til parkeringsplads. En anden arkitektonisk forbedring var fjernelsen af de gamle syrener på plænen vest for Fratergården mod Rektorgården og med dem duften. To forårsattributter var dermed ryddet af vejen. Jeg husker endnu den største af de to små plæner foran Ingemanns Hus forvandlet til smattet jord med en masse huller, der lignede bombekraterer, men når jorden blev tør igen efter nogle uger, reetablerede

gartnerne plænerne, som igen på mirakuløs vis stod grønne resten af året.

Den 15. april 1921 blev den første batøk-konkurrence blandt gammelsoranerne afholdt på Frederiksberg Slot kl. 18. Kamppladsen var slottets eksercerplads. Dommer var prof. Erik Schou (S1892), formand for Soransk Samfund 1920-25. Vinder blev fabrikant Palle Wodschow (R1906), senere danmarksmester i flugtskydning, nr. 2 blev Palle Nørgaard (S1910), en af Danmarks bedste cricketspillere og kaster på landsholdet. Man fortsatte i "Guldaldersalen" i Lorry, "hvor de sultne kæmper vederkvægede sig med mad og drikke. Der blev sunget, festet og spillet kort lige til lukketid." (SB 6. AARG. Nr 2, p. 13).

Traditionen med Fik-Fak på Kristi himmelfartsdag i Charlottenlund Skov blev grundlagt i 1930'erne af studenterårgangen 1929 fra Herlufsholm. De markerede sig som "Foreningen '29's Fik-Fak Fraktion A/S". De havde et stærkt sammenhold med bl.a. sommerfest i "Grøften" i Tivoli, hvor min professor i kirurgi, Mogens Andreassen (H1929) og Bruun Hansen (H1929) skulle være set at have plantet et par fæppe ved H.C. Lumbye-monumentet (Lis, enke efter M.A. har fortalt mig, at det ikke er usandsynligt). Efter 2. verdenskrig blev Soranerne inviteret til at deltage i Herlovianernes årlige mesterskabsturnering (fra 1949). Dette skyldtes formentlig soraneren Ejvind Boserup (R1927), som havde gået på samme årgang som '29 på Herlufsholm. Han vandt hvert år, men lod mesterskabet gå til Herlufsholm hvert andet år. Efter Ernst Schaumburg-Müller (H1929) overtog herlovianeren Paul Ammentorp (H1942) og soraneren arkitekt Per Hilbert (R1950) ledelsen af turneringen i 1967. Siden 1993 har arrangørerne været Bjerglund Andersen (H1975) og Jesper Rothe (H1975) sammen med Morten Nørgaard (S1954), som i 2003 blev afløst af Mogens Skovgaard (S1965). Turneringen i Charlottenlund Skov foregår nu på plænen over for arboretet, Forstbotanisk

Have, øst for Bregnegårdsvej. Den har udviklet sig til at være en picnic med koner, børn og børnebørn i socialt og meget venskabeligt samvær med herloviaerne (tidl. havde man spist frokost på "Skovriderkroen" og "Ved Stalden"). Enkelte tørre år har det været nødvendigt selv at gøre jorden våd: Man fjerner en tørv og hælder vand, øl og evt. overskydende legemsvæsker ned i hullet. En forbigående spurgte mig engang med ærefrygt i stemmen, om det var et broderskab, der afholdt et mytisk ritual. Det med broderskabet kunne jeg jo godt bekræfte, for igennem årene er de to grupper fra de to skoler vokset sammen og nyder det årlige gensyn med hinanden. Hvad angår det mytologiske, kunne man jo godt få en mistanke om, at de, der i sin tid valgte Kristi himmelfartsdag, kunne være enten ateister eller tilhøre en førkristen religion. Det er da også forbundet med en vis arkaisk fornemmelse at svinge "det brækkede spyd" og i ét hug plante det i "sutten". Vandrepokalerne gennem årene

er formentlig blevet til privat ejendom. Dog befinder den sidste fra 1976 til 2000 sig i glasskabet i Hauerslevsalen på Soranernes Hus. Kun 2 herloviaere står på denne, resten er soranere heraf 3 med 5 eller flere sejre: Eskild Kyhn (S62), Chr. Eifer (S61) og M. Skovgaard (S65). Mens soranerne bliver ældre og ældre, har herloviaerne fået nyt blod tilført. Flere yngre herloviaere har efterhånden fået lært spillet i Charlottenlund Skov. Soranerne har været næsten altdominerende indtil 2008, men de sidste 3 sejre er tilfaldet herloviaeren Tom Steding-Jessen (H1974), kaldet Turbo-Tom. På Herlufsholm kaldes vinderen iøvrigt ikke pave, men fonge (f-æpk-onge).

Mens stiftelsen af "Jydsk Afdeling af Soransk Samfund" blev fejret ved en stor festmiddag i Århus 7/2 1938, blev den første sammenkomst i Fynsk afd. afholdt som en "Batøkfest" den 16. april 1938 i Korinth. Siden har man afholdt batøkkonkurrencer i forbindelse med de to lokalafd.'s årlige generalforsamlinger. I over en menneskealder har paven på Fyn været overlæge Fl. Borch Jensen (S47), dog slået i Jylland 1996 af Jens Forchammer (S59).

Spillet kan have forskellige regler afhængig af tid, sted og personer. Jeg husker reglerne således: Kæppen: 70 cm lang og 5-6 cm tyk. Den tilspidnes med en økse i den tykkeste ende, og der afbarkes med en kniv til håndtag i den anden ende. Hvis det skal være retfærdigt, skal kæppene være nogenlunde ens. Man fatter om håndtaget med den ene hånd og holder om håndledet med den anden. Nogle foretrækker at bruge én hånd. Kæppen svinges op over hovedet og plantes inden for ½ meter. Hver gruppe er op til seks personer. Den første deltager får tre forsøg til at sætte sin kæp, så fast og så lodret som muligt. Derefter skal de efterfølgende deltagere forsøge at vælte en eller flere af de kæppe, der står i jorden. Meningen er at vælte så mange kæppe som muligt. Vælter man ingen, er det den næste i rækken, som tager over.

Vælter ens egen kæp, er man ude. Vælter man samtidig en andens kæp, må denne plante sin igen, uden at angribe, men vælter kæppen, er også denne deltager ude. Rører man i hugget ikke nogen kæp, er man også ude. En kæp er væltet, hvis spidsen er synlig, eller hvis en uvildig (!) dommer ikke kan få tre fingre under det øverste af kæppen. Den, der først bliver fældet, er den første i næste runde. Den, der vandt, er den sidste. Den, der først har tre sejre, kaldes pave. Gammelsoranerne på Fyn og i Jylland giver point efter antal kæppe, man har væltet. Den første, der har 10 point, bliver pave, nr. 2 kejser, nr. 3 konge. Taberen i hver omgang kaldes lorten, der altså er den, der skal sætte først i næste runde, derfor udråbet: "hak i, din lort!" Hullet kaldes "sutten", formentlig efter den korte slubrende lyd, der kan fremkomme, hvis man rammer nøjagtig i samme hul.

I forbindelse med 425-års skolejubilæet den 17. sept 2011 spurgte rektor Vibeke Hansen, om vi kunne give en opvisning i batøk på skolen. I ugen op til jubilæet havde lektor Anders Grønlund påtaget sig opgaven med at træne ca. 10 elever. Den sidste dag var jeg også med. På selve jubilæumsdagen var vi fire gammelsoranere (Lars Herborg (S53), Chr. Eifer (S61), Chr. Faber-Rod (S62) og undertegnede), der spillede med Anders og nogle elever på Grønne Plads, lige øst for Ingemanns Hus, mens dronningen passerede forbi i støvregnen. Man kan håbe, at nogle elever og lærere vil dukke op i Charlottenlund Skov, Kr. himmelfartsdag. Det eneste, der skal til for at bevare endnu en truet tradition, er en engageret lærer og en skovrider, der sørger for nogle kæppe, huggeblokke og økser hvert år i april i Ingemanns gamle udhus, hvor hans æsel stod og skydede. På Herlufsholm spilles der p.t. ikke fik-fak, men deres sportsdag kaldes dog "Fik-Fak-dagen".

Referencer kan ses i ORD & SAG 26, december 2006, p. 33-37, Mogens Skovgaard: Batøk-

hvad er ordets oprindelse (Peter Skautrup Centret for Jysk Dialektforskning, Aarhus Universitet- e-mail: jyskl@hum.au.dk)

Digt om Batøk/Fik-Fak Kristi himmelfartsdag i Charlottenlund skov

1

Morgenen svømmer i lys
Bladspirer prøver forsigtigt
om luften er lun
Solen løfter sig op over sletten
hvor kampen skal stå
Knopperne svulmer og hvisker
Nu er det vår

2

Battanterne kommer
fæppe og spidse batøkker
Bataljen begynder
Venner fra "Lilleskolen fra Susåen"
og skolen på Soer,
"Lidenskabernes Akademi"
Det er snart forbi

3

Paven har vundet
Eventuelt en "fonge med fæp"
kejser, konge
Men bønder er vi nu alle
når trætte i græsset
vi hæver glasset med mjød
som i Valhalla

4

Legen er ovre
Kæppene ligger på valen
Majnatten synger
akkompagneret af bækken
blideligt nynnende
til en løvsangers faldende
strofe i mol

Mogens Skovgaard (S65)

Om cricket i de seneste 50 år

C.C.Soranerne (CCS) blev oprettet af Gammel Soranere (Gl.Sor.) i 1953. Sidney T. Nørgaard (S45) efterfulgte i 1967 Helge Hørby(S38) som formand indtil 1981, hvorefter Flemming Balstrup (FB, S48) tog over indtil 2008, efterfulgt af Anders Rex Larsen. CCS havde hjemmebane på Baunehøjbanerne indtil 1957, hvor den ved Helge Hørbys indsats flyttedes til Gentoft Stadion. I 1980'erne bekostede stadion up to date kastegårde, ligesom det løbende indkøbte cricket kokos pitche. I 2009 påbegyndtes renovering af stadion, som forventes afsluttet i 2012-13. I denne periode er klubben uden hjemmebane.

CCS, som var en lukket klub, blev åbnet i 1982. Svigtende tilgang fra Skolen og ønsket om tilbud om cricket til borgere nord for byen var motiver og viste sig hensigtsmæssigt. Klubben arbejdede sig op til et hold i 1. og et i 3. division. Senere rykkede holdene et trin ned, og med aftagende tilgang fra skolen blev tilgang af "fremmede", især fra engelsktalende lande, det nødvendige underlag for klubbens fortsatte eksistens. CCS deltager i disse år med et hold i 2. division, et Forty Club hold og et indoor hold i Dansk Cricket Forbunds (D.C.F.) øst Danmark turnering.

Indtægterne kom fra kontingenter fra aktive og passive medlemmer og en årlig portion fra det Lyngbeckske Legat (LL), samt fra andespil. I 1981 fandtes saldoen at være ca.-6000 kr. Stram styring, moderat kontingentstigning, solid opbakning fra passive medlemmer og senere en arv efter Henry Krog-Meyer (S11) viste ved formandsskiftet i 2008 en saldo på ca.105.000 kr. Da CCS's saldo voksede, ansøgte om, at LL blev brugt til brændstofgodtgørelse for Gl.Sor.'s kørsel i forbindelse med crickettræning på Skolen. Jørgen Arnsbjerg (J.A. S46), Kim Schaumann og FB opnåede i 1999 rektor Erling Kristensens fulde støtte til at genoptage systematisk crickettræning på

Skolen. Rektor Vibeke Hansen viderefører, ligesom Stiftelsen Sorø Akademi, varmt støtten til cricket på Skolen.

Træning af elever på Skolen lå i skiftende læreres hænder, bedst kendt er Søren Thomssen, Svend Ranvig samt Thomas Petersson. Denne ophørte hermed i 1987. Herefter har kyndige elever bl.a. H.H. Nissen, Lars Terp, Jacob Erlund, Klavs Eising (K.E. S90), Ole Hückelkamp med flere, samt trænere fra D.C.F. givet en hånd med. Dog i slutningen af 1900-tallet fandtes ikke systematisk træning. Ligeledes spillede kun få Gl.Sor. kampe i årene 1991-1998. Fra 1999 genstartedes træning af J.A., F.B. og en tid K.E., fra 2005 også Frank Pearson (F.P.) og fra 2010 Jørgen Sarøe (Sorø CC og CCS). Træning finder sted onsdage om sommeren fra 15 til 18.30, om vinteren 18.30 til 21. i Skolens sportshal. Med støtte fra mange Gl.Sor., og her skal fremhæves pens. apoteker i Sorø Ole Stahl (R47), Stiftelsen Sorø Akademi, Skolen, Dansk Idræts Forbund og VELUX-fonden er lavet to kastegårde og kunstgræspitch samt erhvervet slipmaskine, dommertelt, bowlemaskine og en ny trækvogn. Elevernes interesse er ret konstant, med to til fire dimittender årligt. Den årlige Gl.Sor.kamp og deltagelse i D.C.F.s indoor junior turnering i øst Danmark ligger fast. En cricketkyndig idrætslærer bistår ved Gl.Sor.kampen.

Gl.Sor.kampene blev fra 1965 tilrettelagt af Laurits Schrøder (S24), som efterfulgte Regner Brincker (S09). Fra 1986 har FB stået for denne del.

Siden 1999 har nogle medlemmer af CCS ved skoleårets start introduceret cricket for de nye klasser i forbindelse med Skolens to dages "intro".

På Gentoft Stadion spillede i årene 1957 til 78 en del internationale kampe, idet banen var godkendt hertil. En årlig kamp mellem CCS og Skolen var tradition.

1966 spillede på Store Plads 100-års jubilæums kamp mellem Gl.Sor. og Skolen vs. et D.C.F. hold.

1967 vandt CCS's første hold D.C.F.'s Landspokalturnering.

1970 indviedes Skolens stadion med blandt andet en kamp Skolen vs. CCS.

1978 fejrede CCS's 25-års jubilæum med reception på Gentofte Stadion.

1986 fejredes 120-års jubilæum for cricket på Skolen. Tre hold Gl.Sor. samt Skolen dystede i to kampe. Begivenheden sluttede med spisning og taler på Skolen.

1989 spillede Stationers' Social Society vs. CCS på Gentofte stadion med efterfølgende frokost sponsoreret af DFDS.

1989 deltog et hold af tidl. anførere på Skolen i den anden WORLD MASTERS GAMES (den første spillede i Australien), en ugelang turnering i Herning med deltagere fra Australien, Canada, Sri Lanka og Danmark.

1991 spillede Stationers' Social Society vs. Gl.Sor. på Skolen med efterfølgende spisning på Postgården.

1994 fejredes 100-året for første beskrevne Gl.Sor. kamp med tre hold Gl.Sor. samt Skolen med to kampe, efterfulgt af spisning på skolen.

2003 fejredes 50-året for CCS med festlig sammenkomst i Soranernes hus, og hvor Samfundet bidrog med 750 kr. til arrangementet.

Mange gæster fra Skolen, skoleholdet og medlemmer af D.C.F. med flere deltog.

2006 fejredes 140-års jubilæet for cricket på Skolen med fire hold, ligesom i 1994. Arrangementet sluttede med spisning og taler på Skolen.

2011 fejredes Klosterkirkens, Skolens og crickets (145-års) jubilæer med en cricket opvisning på Grønne Plads med deltagelse af eleverne og trænere.

I de seneste ti års tid har Gl.Sor. (J.A., Sidney Nørgaard o.a.) doneret en række overvejende engelske bøger om cricket til Skolens bibliotek, ligeså har F.P. doneret nogle årgange af tidsskriftet "The Cricketer".

F.B. og F.P. har samlet kampresultater fra cricket "Score Books" fra Skolens Bibliotek, Landsarkivet for Sjælland, Frederiksberg Arkiv og Sorø Byarkiv. Resultaterne af de fundne kampe er samlet i oversigter af Torben Balstrup (S45). Skolens bibliotekar Ann har under oprydning fundet interessante dokumenter om cricket på Skolen og fundet og kopieret alt om Cricket på Skolen og CCS fra Soranerbladet til senere bearbejdelse.

Referater af de fleste af de ovennævnte begivenheder kan findes i Soranerbladet.

Flemming Balstrup (S48)

Lidt om terrænsport i Sorø

I Svend Ranvigs Sorø Krøniken omtales skolens soldaterkorps, og det fremgår, at "... et forsøg på at genoplive det i 1945 mislykkedes, og nu er de gamle geværer solgt ved diverse auktioner til gamle soranere, så det kommer aldrig igen!"

Det er en sandhed med modifikationer. De omtalte geværer var træmodeller, som blev anvendt til eksercits. Jeg skal kort beskrive, hvorledes ånden fra soldaterkorpsset genopstod i form af skolens terrænsportskorps udstyret med rigtige geværer. Men, disse er også solgt, - om de så aldrig kommer igen, er et udestående spørgsmål.

Sigurd Stevns Hansen (1910-2005) blev ansat som adjunkt ved Sorø Akademi i 1944 og virkede som lektor med geografi og gymnastik som hovedfag. Som sit særlige interessefelt kastede han sig over at sætte liv i det, der oprindeligt var Akademiets Soldaterkorps, og som efter krigen genopstod som en frivillig terrænsportsaktivitet under Dansk Terrænsportsforening. Det var Stevns Hansen, der i natten mulm og mørke skaffede de gamle 89'ere (rifler) til akademiet fra modstandsbevægelsen i Jylland. Det lykkedes ham at få dem lovliggjort ved politimesteren i Ring-

stedets mellemkomst, således at man kunne gennemføre skydeøvelser ved Tuel Sø-skydebanen. Han skaffede battledress til terrænsportskorpsset, og det var ham, der inspirerede til de ugentlige terrænløb i Akademiskovene. Hermed var han med til at give mange elever gennem årene nogle vidunderlige natur- og sportslige oplevelser. Han var også altid med ved det årlige terrænløb mellem elever og gammelsoranere, og han viste en enestående interesse for at holde kontakten ved lige ved disse begivenheder.

I årene 1960-1962, løb vi terrænløb hver onsdag. Vi mødte ved "Trekanten", i kælderen under Rektorboligen, eller andet sted kl. 1500 og blev sendt af sted i passende hold 4-5 mand pr. hold og af sted gik det over stok og sten 5-6 km i skovene omkring Sorø Sø. Der var et passende antal poster, nogle "levende" og andre "døde", som skulle passeres. Ved ankomst til posten blev der foretaget korrekt militær afmelding af gruppeførereren. På de levende poster blev der udført feltmæssige øvelser af forskellig karakter, herunder håndgranatkast, afstandsbedømmelse, overgang over vandløb, kortlæsning m.v. Positionen for næste post blev beregnet ud fra geometriske principper, og så gik det videre med dobbelt

Størstedelen af et af de mest vindende gammelsoranerhold i 1960'- og 1970'erne med et af de M89-geværer, som vi skød med på skydebanen ved Tuel Sø dengang. Fra venstre Christian Bistrup, Ove Høegh-Guldberg Hoff og Erik Krogh Lauritzen, alle S62. Der mangler kun Eskild Kyhn, også S62, i at holdet er fuldtalligt - Terrænsportstræning er afløst af stillesiddende bridgetræning med en månedlig frekvens.

Foto fra soranerarkivet.dk

løbetid fra sidste post til mål. Efter vinderholdets ydmygende nedrakning af taberholdene kunne vi så lige nå læsetiden kl. 1700.

I en årrække var det en fast tradition, at der hvert år tidligt på foråret, gerne i sne og frost, blev afholdt gammelsoranerløb. Desværre ophørte denne tradition i omkring 1982, hvor skolens rektor indførte afholdelse af en samlet idrætsdag for skolen. Denne dag blev henlagt til september. Det lå desværre så dybt i sjælen for de terrænsportsudøvende gammelsoranere, at det var umuligt at løbe terrænløb på et så sent tidspunkt af året. Lars Kelstrup, som havde overtaget terrænsporten efter Stevns Hansen, gjorde nogle ihærdige bestræbelser for at fortsætte gammelsoranerløbene, men det var ikke nogen succes.

Dermed ikke sagt, at det er umuligt at genoplive terrænsport og gammelsoranerløb.

Vi er en flok gammelsoranere, herunder nogle friske 50-års jubilarer, der er klar til at udfordre skolen når som helst – blot, det sker i det tidlige forår.

Og hvad så med gevæerne? – Efter hyppige skydeøvelser i begyndelsen af 1960'erne skete der nogle uheld på skydebanen – heldigvis ikke alvorlige –, som medførte, at der blev nedlagt skydeforbud, og hermed var det slut med skydning i skolens regi. Gevæerne blev solgt til gammelsoranere nogle år senere for 800 kr. pr. stk.

Erik K. Lauritzen (S62)

Lokalafdelingerne

Jyske Afdeling af Soransk Samfund

For snart 75 år siden, i året 1938, oprettes der en afdeling af Soransk Samfund i Århus – den første lokalafdeling af Samfundet. Denne afdeling er underkastet Samfundets vedtægter, og Samfundets generalforsamling er øverste myndighed for afdelingen.

I denne afdeling – som efterfølgende benævnes Jyske Afdeling – kan optages medlemmer af Soransk Samfund, som bor i Jylland, og nye medlemmer kan optages, når de opfylder betingelserne i Samfundets vedtægter. Nye medlemmer i afdelingen bliver automatisk tillige medlemmer af Soransk Samfund, med de deraf følgende rettigheder og forpligtelser.

Afdelingens formål er at bevare og udvikle sammenholdet mellem medlemmerne ved at afholde sammenkomster i Jylland og at bistå bestyrelsen for Soransk Samfund i dens arbejde.

Jyske Afdeling styres af en ledelse på tre medlemmer, som vælges af medlemmerne i

afdelingen, og som er ansvarlige over for Soransk Samfunds bestyrelse. Et medlem – formanden for Jyske Afdeling – er født medlem af Soransk Samfunds bestyrelse i henhold til Samfundets vedtægter.

I 1991 blev Den jyske Batøk og Generalforsamling gennemført på Dommergården i Rødding hos Borch-Jacobsen, men kun denne ene gang. Hvordan det har forholdt sig forud herfor, er ikke mig bekendt. Dog vides det, at man tidligere har været hos Borch-Jacobsen, måske et andet sted.

Det blev allerede ved denne lejlighed besluttet, at fremover ville Jørn Simonsen (R58) være vært for den næste Batøk og Generalforsamling i 1992. Dette hverv forestod Jørn og Marianne i alle årene frem til 2008 med udgangspunkt fra deres naturskøne område ved Vejle Fjord på Sellerup Strandvej.

Rammerne var perfekte til hyggelige sammenkomster for soranere, Batøk og General-

forsamling i flotte forårsrammer under de grønne bøge i skovbrynet. Fra 2009 flytter den jyske Batøk og Generalforsamling til nye rammer hos Christian Egemose (S85), hvor vi nu har flyttet Batøk og Generalforsamling op på den Jyske Højderyg, på Tyrsting gl. Skole ved Brædstrup omkranset af Matstrup Gods og de kuperede åbne vidder og løvskov.

Her er det så Lene og Christian, som fortsætter den traditionsrige og dejligt uformelle afvikling af Jysk Batøk og Generalforsamling. Generalforsamlingen starter ved bålet i haven med en velkomst, en hjemmelavet bolle og spegepølse.

Der bliver tildannet kæppe på stedet til den store guldmedalje uden alt for mange regler om andet end længden på kæppen. Nu er den tilpas optimale og fugtige plet i græsplænen fundet ved den gamle rødbyg gennemførelsen af Batøkken.

Skolestuen danner ramme om indtagelsen af den medbragte madkurv og Generalforsamling før afviklingen af dysten. Efterfølgende er det igen den gamle skolestue, som man trækker ind i for at indtage værtindens potpourri over temaet rabarbertærter, som

lige passer til årstiden og Kr. himmelfartsdagene.

Det er altid en fornøjelse at se, hvordan dette ender med at blive en aldeles munter og dejlig dag med godt soransk samvær på tværs af årgangene, hvor børn og børnebørn også hygger sig. Årgangene er godt spredte. Ældste mand er en sprudlende (R35), Johannes Krarup, som hvert år er mand for et indslag i form af poesi og tale.

Imellem afviklingen af den årlige Batøk har det været en tradition at udbyde et eller to kulturelle arrangementer om året af forskellig art herunder teaterbesøg med efterfølgende spisning.

Den Jyske Afdeling vil også i den kommende periode arbejde på at få flere yngre soranere til at deltage aktivt i netværket og de soranske aktiviteter, som foregår i Jylland.

Der vil blive søsat arrangementer i Aarhus. Jysk afdelings bestyrelse modtager gerne inspiration.

Christian Egemose (S85)

Fynsafdelingen 1939-2012

I Odense blev oprettet en afdeling af Soransk Samfund i 1939. Det står som note til Samfundets vedtægter. Der står også, at afdelingen er underkastet Samfundets vedtægter, og at afdelingen styres af en ledelse på 3 medlemmer. Noterne udgør på en måde Fynsafdelingens fødselsattest.

Med disse rammer har Fynsafdelingen gennemlevet et jævnt og muntert liv på jord og ved bord.

Fynsafdelingen har imidlertid fungeret med egen generalforsamling, så længe det kan huskes. Formaliteterne desangående er altid overholdt, og forsamlingerne gennem-

ført på munter vis. Ved disse sammenkomster har medlemmerne også med succes kunnet teste årets kryddersnaps.

Formandskabet

Poul Suhr-Henriksen (2.g-19) var medstifter af Soransk Samfunds Fynsafdeling, og han var afdelingens formand til 1976 eller 77. Herefter har Olaf Teusch (S49) været formand indtil 2008, hvor Peter Teusch (S60) overtog formandskabet. På grund af PT's pludselige og væsentlige handicap valgte generalforsamlingen i 2009 Erik Nielsen (S60) som stedfortrædende formand.

Sommermøder

Hvordan batøkspillet og generalforsamlingen blev kædet sammen, fortæber sig i fortidens tåger, men sammenkoblingen har fungeret ganske godt i mands minde.

Batøkdysten er altid foregået på smukke steder og som regel i flot vejr omkring 1. juni. De ældste medlemmer husker endnu, da det foregik hos Gloria og Jens Møldrup (S49) på "Kildemose" i Vissenbjerg, hos Jane (S62) og Knud Thyboe (S62) på Langø med den storslåede udsigt over vand og øer og hos Gerda og Ole Laub Clemmensen (R47) mellem spejlbasinerne på herregården Juulskov ved Ørbæk.

I 2012 har Hans Gravergaard (R60) tilbudt, at batøk og generalforsamling kan ske på Gravergården, den fædrene gård ved Veflinge. Det glæder vi os meget til.

Flemming Borch Jensen (S47), er blevet pave et utal af gange, efter eget udsagn er det 40 gange, heri medregnet når titlen er vundet i Jylland og på Sjælland. Desuden har han vundet en Skt. Peter-titel 1 gang!

Sensommerfrokosterne startede på Allan Andreasens (S61) initiativ i 2004 – med frokost på Stensgård. Siden har vi besøgt forskellige restauranter i kystbyerne.

Julemøderne er altid kalenderlagt så tæt ved baronens fødselsdag den 3. december som muligt. Enkelte minderige gange med en forudgående festlig oplevelse på Odense Teater som en reminiscens af 3.g's teatertur til en Holbergkomedie i København.

I de seneste mange år har vi holdt julefrokosten på restaurant Næsbyhoved Skov, og det er blevet en tradition, at vi har et indslag enten fra et af Fyensafdelingens medlemmer eller fra en inviteret gæst.

Fyensafdelingen har en lille trofast, men efterhånden ældre skare deltagere i møderne – julemødet i 2011 mønstrede 20, inklusive landsformand med frue. En hovedopgave må derfor være at få en lille festlig kerne af unge gammelsoranere med, og få dem valgt, så de kan trække andre yngre medlemmer til.

Der skal nok tænkes utraditionelt!

Mads Nielsen (S58)

Samfundets fremtidige udvikling

Med sine allerede 150 år på bagen har Soransk Samfund på overbevisende måde vist sin berettigelse og levedygtighed. De mange forskelligartede aktiviteter, som foregår i Samfundets regi, bærer vidne om denne livskraft. Sandsynligheden for, at Samfundet skulle gå hen og blive overflødig og derfor nedlagt, er særdeles lille og næsten utænkelig. Men det vil klart være nødvendigt, at Samfundets aktiviteter løbende udvikles og justeres for at være relevante for det store flertal af medlemmerne. Vores evne til for at kunne yde finansiel støtte til de unge studerende medlemmer udvikler sig heldigvis år for år i positiv retning og bør fortsat have den allerhøjeste bevågenhed. Bidrag med dette støtteformål er således af betydning ikke blot for modtager men også for Samfundet.

Det er vel en generel kendsgerning, at den enkeltes minde om tilværelsen som elev på Sorø Akademi Skole vender tilbage med forstærket kraft og måske endda i et lidt sløret og mere rosenrødt skær hen under livets efterår. Som "nyudklækket gammelsoraner" er der ofte så mange andre udfordringer at håndtere i forbindelse med studier og stiften familie, at kontakten til gamle klassekammerater og skolen let glider lidt i baggrunden. Det bør derfor sikres, at de nye medlemmer fra hver studenterårgang og afgangende 10. klasselever får den bedst mulige introduktion til det automatiske medlemskab af Samfundet. Omkring 2/3 af de årlige udmeldelser foretages af studenter og juniorer. Endvidere bør det flertal af piger, som i dag udgør en studenterårgang, bedre end i dag repræsenteres i Samfundet. Deltagelse i en soranerfrokost, hvor de fremmødte overvejende mænd alt for sjældent er yngre end pensionister, kan således for en nyudklækket student eller sågar et medlem i fyrrerne være "noget af en oplevelse".

En interessant oversigt fra august 2011 over medlemmernes geografiske fordeling viste, at ud af 1874 bosatte i DK boede 112 i København City, 604 i det øvrige København, 119 i Nordsjælland og på Bornholm, 794 øvrige Sjælland og sydlige øer, 84 på Fyn, 30 i Sønderjylland, 33 i Midt- og Vestjylland, 71 i Østjylland og 27 i Nordjylland. 85 medlemmer var bosat i udlandet (flest i USA med 14, og 12 i Sverige). 4/5 af Samfundets medlemmer bor således på Sjælland. Af denne grund kunne det overvejes – som foreslået af en af de kommende studenter – at lave et årligt sommertræf i Sorø, hvor unge og ældre med familier kunne mødes med medbragte madkurve for at hygge sig sammen og lege. Et andet forslag fra de unge er, at afgangseleverne før dimissionen vælger en klasserepræsentant samt en årgangsrepræsentant. Navnene på disse meddeles Samfundets personaleredaktør, Klasserepræsentanten og årgangsrepræsentanten vil kunne opretholde kontakten med og mellem årgangens kammerater og sikre opdatering på adresser samt være formidler af nyhedsstof, som kun måtte være af interesse for den pågældende årgang. Repræsentanten vil selvfølgelig skulle kunne overdrage stafetten til en anden fra klassen eller årgangen.

Vigtigt i forbindelse med fastlæggelsen af Samfundets fremtidige udvikling må dog fortsat være, at alle medlemmer oplever, at medlemskabet giver dem den tilsigtede ramme for at kunne bevare og udvikle sammenholdet blandt os, der har haft "soranerliv" som en fællesreference for måske den vigtigste og mest holdningsdannende del af vores liv. Ved både at give plads til nostalgien og ved at skabe bedst mulig støtte til vore unge medlemmers finansierings- og boligbehov under studierne sikrer vi et relevant og livskraftigt Soransk Samfund også i fremtiden.

Christian Faber-Rod (S62)

En vision om SORANERNES (Aar)HUS

I Boligfonden var vi fra begyndelsen opmærksomme på, at soranere også søgte uddannelse andre steder end i hovedstaden – og ikke mindst Jysk Afdeling forsøgte at finde egnede placeringer i Aarhus. Det var dog svært at komme tæt nok på Centrum, hvor de unge foretrækker at bo – omegnsskollegierne har hurtigt fraflytning.

Soranernes Hus har siden lagt beslag på mange kræfter og planerne i Aarhus måske derfor ligget lidt på hylden. Men idéen om et mindre bofællesskab for de soranere, som vælger at videreuddanne sig i Aarhus, bør ikke gå i glemmebogen.

Om den bedste løsning er et kollektiv i en ejerlejlighed midt i byen – eller om udviklingen omkring de nye bynære campusområder og de kollegiemuligheder, der skabes ved havneområdets udbygning, åbner for en bedre løsning, det må fremtiden vise.

For selvom der i første omgang heller ikke her har kunnet findes en løsning med soransk fortrinsret i et af de 2 højhuskollegier, som foreløbig er bygget, kunne områdets videre udvikling måske senere muliggøre anvisningsret til nogle få boliger.

Henning Molin (S46)

En vision om soranske pletter på verdenskortet

Uddannelse uden for landets grænser kommer mere og mere i fokus – en udvikling, som kunne støttes ved investering i studieboliger ved nogle af de vigtigste og mest søgte uddannelsessteder i Europa og USA – eller måske endda endnu længere væk.

Det ville jo også være en form for boligstøtte, der kunne ydes inden for Boligfondens

vedtægtsgrundlag – i virkeligheden var vi jo allerede tæt på, da vi under hensyntagen til arvelovgivningen oprettede den sidenhen måske for hurtigt opgivne "Soransk Student Housing Foundation" i England. Tænk, hvis vi allerede i dag havde kunnet tilbyde en bolig i "Oxbridge"-området.

Sådanne boligmuligheder – nye soranske pletter på verdenskortet – kunne give vore unge inspiration til at vælge uddannelser, der ikke tilbydes her i landet, men som er vigtige for de internationale karriereforsøg, som stadig flere af dem vælger.

Naturlige igangsættere og administratorer kunne være soranere bosat i de valgte områder – støttet af Boligfonden – og finansieringen vil i det mindste i nærmere fremtid nok kræve nye bidrag fra vore ældre generationer – men viljen hertil har jo ikke vist sig ringe, når konkrete handlingsplaner kunne fremlægges!

Oxbridge, Paris, Barcelona – eller hvorfor ikke i USA? Er det bare sød musik i ørerne – eller burde vi ikke snart gøre forsøget et af stederne?

Henning Molin (S46)

Refugium Soranum – et soransk seniorbolig-projekt.

Et nyt projekt iværksat af en gruppe gammel-soranere.

Efter den succesrige opførelse af Soranernes Hus på Frederiksberg i år 2000, bestående af et kollegium med 39 boliger fordelt på 5 etager samt et mødelokale for Soransk Samfund på 6. etage, har en projektgruppe under Soransk Samfund barslet med en ny ide: Et seniorbofællesskab for gammel soranere og i samarbejde med Danes Worldwide for udenlandsdanskere, der ønsker at flytte tilbage til Danmark på deres ældre dage.

Visionen

I lighed med kollegiet bliver Soransk Samfund selv bygherre på projektet, og seniorboligerne organiseres i et selvejende fond under Samfundet. Planen er, indtil videre, at bygge 50 enheder på henholdsvis 90, 110 og 130m², med fleksible rum, der kan indrettes efter beboernes skiftende behov. Det bliver helt individuelle lejligheder med rig mulighed for et levende socialt fællesskab med netværk og eventuel støtte efter ønske og behov. Selve byggeriet skal være moderne, også hvad angår "smart installation" (IHC).

Projektet inkluderer som noget af det vigtigste kollektive arealer og aktiviteter, både inden- og udendørs. Her kan nævnes mulighed for sportsaktiviteter og fælleshus med restaurant, forsamlingslokaler, bibliotek, billard, kiosk og gæsteværelser samt faciliteter til hjemmeplejen i kommunalt regi.

Beliggenhed

Byggeriet forventes placeret på en akse mellem København og Sorø, nær kollektiv transport og indkøbsmuligheder. Forskellige lokaliteter har været på tale, enten i Sorø eller på et mindre gods eller en proprietærgård, der kan ombygges efter behov.

Økonomi

Projektgruppen påtænker at skaffe egenkapitalen ved udstedelse af partialobligationer, donationer fra gammelsoranere og fra diverse fonde. Gruppen hører således gerne fra enhver, der ønsker at medvirke til virkeliggørelse af projektet.

Ideer og forslag er ikke alene velkomne, men søges aktivt. Hvis dette oplæg har inspireret dig, så kontakt et af følgende medlemmer af projektgruppen:

Niels Arup Fischer (R56)

nielsarupfischer@gmail.com

Sven Eric Heede (R56)

seheede@hotmail.com

Lars Herborg (S53)

lars@herborg.dk

Freddy Wæver (R51)

fweaver@mail.dk

Runde fødselsdage

OKTOBER

2. Jon Møller Dethlefsen (f. 1942, S61), Skovangsvej 143, 3., dør 7, 8200 Aarhus N
4. Lotte Tina Jensen (f. 1962, S82), Nordrupvej 119, 4100 Ringsted
6. Søren Huscher (f. 1962, S81), Højdevej 44, 2830 Virum
8. Per Geert Nielsen (f. 1952, S71), 119 Old Settlers Court, Woodstock, GA 30189, USA
8. Michael Hoffmann f. Laustsen (f. 1962, S81), Skræderkær 5, 3660 Stenløse
8. Inge Lise Winther (f. 1962, S81), Syrenvej 17, 4100 Ringsted
9. Flemming Juhl (f. 1952, S71), Sofievej 16 B, 2900 Hellerup
11. Knud Kjølner (f. 1962, S81), Sorgenfrigade 8, 4.th., 2200 København N
11. Erik Anders Lawaetz (f. 1962, S81), Sludstrupvej 6, 4200 Slagelse
12. Karsten Gross (f. 1932, A48), Nordtoften 20, 4230 Skælskør
12. Nils Henriksen (f. 1937, R54), Klintevej 9, 5600 Faaborg
13. John Harald Westergaard (f. 1927, S46), 39, Rutland Park, Sheffield S10 2PB, England
13. Lone Birthe Bjerregaard f. Pedersen (f. 1962, S82), Mørdrupvej 107 B, 3060 Espergærde
14. Kurt Villy Hansen (f. 1927, S45), Tulstrupvej 76, bolig 20, 8680 Ry
14. Niels Christian Larsen (f. 1962, S82), Solvænget 20, 4180 Sorø
15. John Kenneth Husted (f. 1962, S81), menes bosat i udlandet
16. Henrik Hjort Friderichsen (f. 1962, S83), menes bosat i udlandet
17. Judith Ruberg Øvre f. Nielsen (f. 1952, S72), Abildvang 1, 4180 Sorø
17. Andreas Arge Malmberg (f. 1962, S81), Mosegaardsvej 9, 5000 Odense C
18. Ole Fog-Poulsen (f. 1917, S36), Solbakken 92, 9240 Nibe
18. Thomas Henri Louis Garriques (f. 1942, S61), Blåmejsvej 16, 3390 Hundested

21. Palle Aagaard (f. 1937, R54), Veddelev Bygade 65, Veddelev, 4000 Roskilde
21. Anne Dorte Piil (f. 1962, S81), Rødengvej 29, 4180 Sorø
22. David Lawrence Raphael (da kldt. Christophersen) (f. 1952, S72), Rosengade 11, 8740 Brædstrup
25. Henning Molin (f. 1927, S46), Ellebuen 12, Trørød, 2950 Vedbæk
26. Kirsten Vallentin Jensen (f. 1952, S71), Søgade 25, st., 4100 Ringsted
26. Mette Steen Jakobsen (f. 1962, S81), Guldregnvænget 33, 2830 Virum
27. Rolf Lund Jensen (f. 1952, R70), Tåstrup Have 25, 2.th., 2630 Taastrup
28. Carl Henning Pedersen (f. 1932, R49), Pilevej 2 A, 4180 Sorø
29. Martin Munk Hansen (f. 1952, S71), Poppelskallet 2, 2000 Frederiksberg
30. Hans Jørgen Lund (f. 1942, R60), Østre Fælledvej 18, 4300 Holbæk
30. Mads Lillelund (f. 1962, S 1982), 4 Chanticleer Drive, Beverly Farms, MA 01915, USA

NOVEMBER

1. Henrik Erik Menck-Thygesen (f. 1942, S61), Dr. Tværgade 46, 1.6, 1302 København K
1. Allan Schönbeck (f. 1952, S71), Gavllusvej 33, 2.th., 2700 Brønshøj
2. Jørgen William Heuckendorff (f. 1937, S56), Egense Hjørnet 13, 9280 Storvorde
4. Finn G. Becker-Christensen (f. 1937, S57), Drosselvej 23, 2000 Frederiksberg
4. Svend Aage Christensen (f. 1942, S61), Peter Bangs Vej 123, 2.th., 2000 Frederiksberg
4. Ralf Valdemar Guyot Skovgaard (f. 1952, A68), Vemmetoftevej 22, 4640 Faxe
4. Jens Jørgen Pedersen (f. 1952, S71), Leragervej 1, Gudum, 4200 Slagelse
6. Kjeld Ove Frellesvig (f. 1937, S56), Skovbygade 30, 5985 Søby, Ærø
6. Sigrid Tue Jørgensen (f. 1942, S61), Grylkegård, Skelbyvej 142, 4171 Glumsø

9. Stefan Douvald Larsen (f. 1942, S61), Tops Sidevej 1, 4900 Nakskov
9. Anton Erik Kraft (f. 1962, HF80), Wilkersvej 34, 1.tv., 2000 Frederiksberg
10. Ole Kjædegaard (f. 1932, S51), Rua Sergipe 129, Apto. 903, Praia da Costa, Vlla Velha, ES, CEP 29100-440, Brasilien
13. Nils Ove Jensen (f. 1942, S61), Schlegels Alle 8, 3.tv., 1807 Frederiksberg C
13. Niels Ulrich Pedersen (f. 1952, R69), MD Foods USA Inc., Boks 527, Union, New Jersey, 07083-0527, USA
13. Kirsten Nielsen (f. 1952, S71), Sylowsvej 45, 4220 Korsør
14. Mads Utke Werner (f. 1952, S71), Islands Brygge 63 C, 1.th., 2300 København S
14. Ane Sidsel Walther Jensen (f. 1962, S82), Godsagervej 14, 2670 Greve Strand
17. Hans Bjarne Albrechtsen (f. 1952, S72), Østerbrogade 106, 2.tv., 2100 København Ø
19. Anne Lise Thomsen f. Andersen (f. 1952, S72), Fredensvej 4, 4295 Stenlille
20. Oluf A. Bohn (f. 1927, S46), Marselis Boulevard 32, 12, 8000 Aarhus C
21. John Kondrup Petersen (f. 1952, S71), Lynges Byvej 26, 4180 Sorø
24. Kello Bent Svanberg (f. 1932, R49), Bakkelunden 17, 5550 Langeskov
24. Verner Madsen (f. 1952, S73), Skovgårdsvej 41, 5230 Odense M
25. Rolf Andersen (f. 1952, S72), Emmerich Allé 43, 2791 Dragør
25. Laila Grønnebæk (f. 1962, S81), Daddelvej 32, 4700 Næstved
27. Søren Peter Korsgaard (f. 1952, S73), 760 Tremont Ave., Bourbonnais, IL 60914, USA
28. Pia Tue Clausen f. Christensen (f. 1962, S82), Stevnsvej 138, 4671 Strøby
29. Niels Erik Werner (f. 1937, R55), Stjernerodalen 6, 4300 Holbæk
29. Kim Øxenholt (f. 1962, S81), Elisagårdsvej 25 A, 4000 Roskilde
30. Sven Arne Sibbern (f. 1942, S62), Høstvej 12, Ørslev, 4760 Vordingborg
30. Michael Bo Gøtje f. Nielsen (f. 1962, S81), Me-tavang 15, 2670 Greve

Nyt om navne

Blandt skolens nyansatte lærere fra skoleåret 2012/13 er **Jens Hviid (S79)**, hvis fag er matematik og erhvervsøkonomi, og **Allan Rosen-gren (S85)**, der skal undervise i oldtidskundskab, latin og religion.

Soranske dødsfald

Steen Palle Gregers (S42)

18. december 1923 – 24. august 2012

Finn Bundgaard Larsen (S45)

6. marts 1926 – forår 2012

Birger Vinding Geppel (R49)

13. marts 1932 – 8. august 2012

Hans Jørgen Leth Hansen (R53)

4. juli 1936 – 22. august 2012

Carsten Bolwig (S57)

6. september 1937 – 14. juli 2012

Knud Jørgen Munk (S65)

5. september 1946 – 21. juli 2012

Ib Bruno Thomsen (S70)

28. august 1951 – 7. juli 2012

Soranerbladet

e-mail: soranerbladet@gmail.com

Ansvarshavende redaktør og kontaktperson

Christian Eifer (S61),
Vestre Paradisvej 6, 2840 Holte

Tel.: 4542 1662

GSM: 2420 0149

e-mail: soranerbladet@gmail.com

Deadline til næste nummer:

2. november 2012

Tryk: Litotryk København A/S
Abildager 21 · 2605 Brøndby
Tlf. 4343 6600 · litotryk@litotryk.dk

ISSN 0930-1340

*Jubilæumsnummerets redaktionsgruppe er fra venstre mod højre:
Henning Molin (S46), Niels Henriksen (R53), Henrik Levinsen (S79) på Skype fra Oslo, Christian Eifer
(S61) og Arne Krog (S46)*

Slutord

Redaktionen vil gerne takke alle de medlemmer, der har bidraget til jubilæumsnummeret, 150 år, med indlæg inden for alle samfundets aktiviteter. Jubilæet fejres med en særudgave af Soranerbladet. Særlig tak skal rettes til Henning Molin (S46) og Arne Krog (S46), der har været med fra opstarten i jubilæumsbladredaktionen.

Vi har valgt at fokusere på Samfundets sidste 50 år i en så bred vifte af indlæg som muligt. De første 100 år er omtalt på de 25 første sider som et genoptryk fra 100-års jubilæumsbogen. Alt i alt tegner indlæggene et billede af et dynamisk, engageret og initiativrigt samfund, der lover godt for fremtiden.

Tillykke med Soransk Samfunds 150-års jubilæum.

Redaktionen